Amigoe

Uitgever : Uitgeverij Amigoe N.V.
Drukker : Rotaprint N.V.
Hoofdredakteur : Norbert Hendrikse
Kantoren Aruba : Nassaustraat 110 tel. 4333
Bonaire : Entrejol 153A tel. 4222
Curaçao : Scherpenheuvel z/n tel. 37200
: Winkelcentrum Colon tel. 25376
St. Maarten : Papergarden tel. 2283

93STE JAARGANG — No.: 241 ZATERDAG 16 OKTOBER 1976

CIA KRIJGT SCHULD LUCHTRAMP BIJ BARBADOS

Cuba niet meer verplicht tot berechting kapers

Castro zegt akkoord met VS op

HAVANA. — Premier Fidel Castro heeft gisteren het uit 1973 daterende Amerikaans-Cubaanse akkoord tegen vliegtuigkapingen opgezegd. De annulering volgt op het verongelukken van een Cubaans verkeersvliegtuig, vorige week bij Barbados. Bij dat ongeluk kwamen 73 mensen om het leven. Volgens Castro was het toestel met medeplichtigheid van de Amerikaanse CIA gesaboteerd door Cubaanse tegenstanders van zijn regiem. Krachtens het akkoord hadden de Verenigde Staten zich verplicht paal en perk te stellen aan de aktiviteiten van uitgeweken Cubanen. Sinds de omwenteling op Cuba zijn tegenstanders van Castro met name aktief in Florida. De verbreking van het akkoord werd door Castro bekend gemaakt tijdens een herdenkingsrede voor de slachtoffers van de vliegramp. De Cubaanse premier stelde, dat de CIA rechtstreeks betrokken is geweest bij deze „sabotagedaad" en zich in het recente verleden tevens schuldig heeft gemaakt aan aanvallen op Cubaanse diplomatieke posten, schepen en vliegtuigen.

Als tegenprestatie voor de Amerikaanse rem op anti-Castro-aktiviteiten had Cuba toegezegd geen politiek asiel te zullen verlenen aan vliegtuigkapers.

Castro had al eerder dit jaar gedreigd het akkoord te zullen annuleren, nadat Cubaanse vissersvaartuigen naar zijn zeggen waren aangevallen door vanuit Amerika opererende tegenstanders van zijn bewind.

In april werd een Cubaanse visser in de zeestraat tussen Cuba en Florida doodgeschoten. Cubaanse ballingen aan de overkant eisten later de verantwoordelijkheid op.

De aanslag op de bij Barbados verongelukte DC-8 is geclaimd door en eveneens in Florida aktieve anti-Castrobeweging die zich El Condor noemt. Leden daarvan zouden een bom aan boord hebben verborgen.

Uit Caracas kwam gisteren het bericht dat de Venezolaanse politie in verband met de ramp een Cubaanse balling en drie Venezolanen heeft opgepakt.

Het door Castro opgezegde akkoord kwam tot stand nadat er, vooral in de jaren 60, veel Amerikaanse vliegtuigkapingen richting Cuba hadden plaatsgevonden. Tientallen toestellen, van gigantische Jumbo-jets tot kleine Cessna's kwamen onder dwang terecht op Castro's eiland, toen nog een Mekka voor vliegtuigkapers.

Hoewel Cuba en Washington geen diplomatieke betrekkingen onderhielden vonden beide partijen het welletjes worden en zo kwam het akkoord in 1973, met de Tsjechoslowaakse ambassade in Washington als intermediair, tot stand. Cuba zegde toe uit de V.S. afkomstige kapers voor zijn eigen rechters te zullen brengen of uit te zullen wijzen.

Van hun kant beloofden de Verenigde Staten te zullen optreden tegen iedereen die hun grondgebied gebruikten als basis voor aanvallen op de inwoners of het territoir van een andere staat.

Het akkoord blijft overigens nog van kracht tot 15 april 1977, omdat er een opzegclausule van zes maanden bestaat.

In de toespraak waarmee hij het akkoord annuleerde zei Castro, dat hem via een dubbelspion" ter ore is gekomen dat de CIA op jacht is naar het schema van zijn komende bezoek aan, Angola. Castro zal daar volgende maand de festiviteiten t.g.v. één jaar onafhankelijkheid bijwonen.

„Ik vraag u," aldus Castro tot zijn gehoor in Havana, „waarom stelt de CIA belang in het reisschema van de Cubaanse premier?"

Volgens Castro heeft de CIA zijn agenten rechtstreeks opdracht gegeven om zijn reisplan te achterhalen, en wel vanuit het operationele hoofdkwartier in Virginia.

„Wij verwachten, dat de regering van president Ford dit niet zal durven ontkennen", aldus Castro wiens rede in eerste instantie bedoeld was als herdenking voor de slachtoffers van de vliegramp.

In Washington reageerde minister van Buitenlandse Zaken Kissinger op de verbreking van het akkoord met de woorden: „Wij zullen Cuba verantwoordelijk stellen wanneer die beslissing toekomstige kapingen aanmoedigt".

Kissinger noemde de annulering een onvriendschappelijke en onverantwoordelijke daad. Maar naar zijn zeggen overwegen de Verenigde Staten geen enkele tegenaktie.

ORANJESTAD — Vrijdagochtend is op Aruba aangekomen de Venezolaanse minister van Voorlichting dr Guido Grooscors. Hij werd verwelkomd door verschillende leden van het bestuurscollege onder leiding van waarnemend gezaghebber Frans Wernet. Ook aanwezig waren ter verwelkoming het dagelijks bestuur van de Aruba Press Club. De Venezolaanse bewindsman zou vanmorgen tijdens het vijfde perscongres een toespraak houden.

Washington posthuum bevorderd

WASHINGTON — President Ford heeft een wetsontwerp getekend op grond waarvan George Washington gepromoveerd wordt tot zes-sterrengeneraal, opdat de eerste president van de V.S. verheven zal zijn boven „alle andere rangen van het leger, in het heden zowel als in het verleden". Het commentaar van de Democratische afgevaardigde Lucien Nedzi uit Michigan op deze maatregel luidde, dat hij „overbodig en onnodig" is. „Het is alsof de paus het voorstel doet, Christus tot kardinaal te verheffen", aldus Nedzi...

Arron sprak met Scranton

PARAMARIBO — Minister-President Henck Arron heeft in New York besprekingen gevoerd met Harry Schlaudeman en William Scranton, resp onder-minister van Buitenlandse Zaken voor interamerikaanse aangelegenheden en permanent vertegenwoordiger van de Ver Staten bij de VN.

Pers

VERTEGENWOORDIGERS van dagbladen, radio en televisie zijn dit weekend op Aruba bijeen op het vijfde Antilliaanse perscongres. Twee dagen zal druk geconfronteerd worden over belangrijke zaken welke met het dagelijks werk van de persmensen te maken hebben, en twee dagen krijgen de persvertegenwoordigers van de diverse eilanden de gelegenheid om elkaar op informele wijze te ontmoeten en met elkaar van gedachten te wisselen over de journalistieke arbeid welke zij in de Nederlandse Antillen verrichten.

Een van de voorstellen welke door het congres behandeld zal worden is het instellen van een Dag van de Pers met ingang van volgend jaar. Men wil van 1 september de dag waarop het eerste perscongres te Bonaire werd gehouden, een dag van bezinning maken voor de persvertegenwoordigers. Een goede gedachte, al menen wij dat juist in dit vak de mensen niet één keer per jaar maar dagelijks zich moeten bezinnen op het belangrijke en verantwoordelijke werk dat zij verrichten in de gemeenschap.

De pers- en daar bedoelen wij zowel de schrijvende als de electronische pers meebekleedt in de Nederlandse een unieke positie. In de eerste plaats kennen wij hier de luxe van een voor het relatief klein gebied onvoorstelbaar groot aantal media. Op een bevolking van amper 250.000 zielen hebben wij twee Nederlandstalige dagbladen, drie in het papiamentu met een vierde in de maak en één in het Engels. Daarnaast verschijnen er een aantal week- en maandbladen, kan er worden geluisterd naar een veelheid van lokale radiostations en worden alle eilanden bestreken door lokale televisie.

Van de ene kant betekent dit voor de „consument" dat hij over een grote diversiteit aan nieuws en informatie kan beschikken. Aan de andere kant worden degenen die met name de dagbladen en radiostations exploiteren geconfronteerd met een op de kleine markt grote concurrentie die de spoeling uiterst dun maakt en het financieel-economisch voor de media moeilijk maakt om de kwaliteitsverbetering waarnaar

(Men leze verder op pag. 3)

Corruptieschandaal in Amerikaanse Congres

Zuid-Korea wilde in VS gunstig klimaat kweken

WASHINGTON - De Amerikaanse federale recherche (FBI) en een grand jury onderzoeken momenteel de bewering dat een aantal huidige en voormalige parlementariers geld en goed heeft aangenomen van of via de Zuidkoreaanse regering. Dit meldt de Washington Post in zijn nummer van vrijdag. De krant citeert een "bron" bij de regering die zegt dat het hier gaat om de grootste corruptiezaak bij het congres die de federale overheid ooit in onderzoek heeft gehad.

Volgens de Post loopt het onderzoek tegen zeker 22 vroegere en nog zittende leden van het Huis van afgevaardigden, zowel Democraten als Republikeinen. De betrokkenen zouden niet alleen dure geschenken - meubelen, juwelen, vakanties, vliegbiljetten en snoepreisjes - maar ook grote bedragen hebben aangenomen.

Het ministerie van Justitie wilde niet reageren op het verhaal in de Washington Post en deelde vrijdag mee dat er ook in de toekomst geen verklaring te verwachten is.

De grote "sinterklaas" in het schandaal was volgens de Post Tongsun Park, een Zuidkoreaanse zakenman die prominent aanwezig was in het Washingtonse uitgaansleven.

Deze zakenman en andere Zuidkoreaanse lobbyisten voerden volgens de Post een campagne om een "gunstig klimaat te kweken "voor de regering-Park Chung Hee in Seoel.

President Park zou ervoor willen zorgen, dat de 42.000 man sterke Amerikaanse troepenmacht in zijn land blijft gehandhaafd. Hij zou in de V.S. ook een dam willen opwerpen tegen de aanzwellende kritiek op zijn bijna-dictatoriale gedrag en op de praktijken van de Zuidkoreaanse inlichtingendienst. Deze heet, net als in de Verenigde Staten, CIA.

Saljoet-23 keert terug

MOSKOU — Het donderdag gelanceerde Russische ruimtevaartuig Sojoez-23 en de twee kosmonauten aan boord keren naar de aarde terug, zo heeft het Sovjet-persbureau Tass vanochtend bekendgemaakt.

Volgens Tass is een voorgenomen koppeling met het ruimtelaboratorium Saljoet-5 afgelast in verband met een fout in het benaderingssysteem.

De bemanning voltooit nu de vlucht en bereidt zich voor op terugkeer naar de aarde, aldus Tass.

Campagne tegen links in China wordt steeds onheilspellender

PEKING — In China is de campagne tegen de linksradicale leden van het politieke bureau, die naar verluidt vorige week donderdag werden aangehouden, in volle gang. Volgens betrouwbare kringen worden Mao's weduwe, Tsjiang Tsjing, de plaatsvervangend partijvoorzitter Wang Hoengwen, de vice-premier Tsjang Tsjoen-tsjiao en de Partijtheoreticus Yao Wen-yoean in verhalen die onder de Chinezen de ronde doen, beschuldigd van samenzwering om de gematigde nieuwe partijvoorzitter en premier Hwa-Kwo-feng uit de weg te ruimen. Op muurkranten worden zij de „vier uit Sjanghai" en een „tegen de partij gerichte groep samenzweerders" genoemd. Daaraan worden leuzen toegevoegd als „Verpletter en wurg de bende van vier" en „Verpletter de koppen van de vier honden".

Aan de campagne tegen de vier nemen ook de studenten deel die tot dusver werden beschouwd als trouwe aanhangers van de vier linksradicale leiders.

Naar van betrouwbare zijde in Peking verluidt, had het viertal al een staatsgreep beraamd, toen Mao nog in leven was. Zij hadden zich daarvoor gewend tot de bevelhebber van het garnizoen van de hoofdstad, Tsjen Hsi-lien, en tot marinefunctionarissen. Deze mensen hadden echter Hwa Kwo-feng ingelicht, die toen nog eerste plaatsvervangende partijvoorzitter was.

Na het overlijden van Mao Tse-toeng was op een bijeenkomst van de partijleiding Hwa voorgedragen als opvolger van de gestorven partijleider,. Wie dat deed, werd er niet bij gezegd. Alle aanwezigen hadden zich voor Hwa uitgesproken, behalve de vier links-radicalen. Mevrouw Tsjiang Tsjing had Hwa bij die gelegenheid, onbekwaam" genoemd. Hwa die in antwoord daarop had verklaard, dat hij zeer wel in staat was de partij te leiden en wist hoe men problemen moet oplossen, had vervolgens verteld, dat Mao hem eens drie essentiele dingen had gezegd: „Men moet zich niet haasten, niet opgewonden raken en gewoon doorgaan met handhaving van de vastgestelde beginselen". De vier dissidenten hadden vervolgens uit hun midden de vice-partijvoorzitter Wang Hoeng-wen als opvolger van Mao voorgedragen.,. Na een felle discussie was Hwa tenslotte als partijvoorzitter gekozen. Bij de aanhouding van de vier dissidenten zouden in een schermutseling drie doden zijn gevallen. De vier zouden echter ongedeerd zijn gebleven.

Massale betoging Sjanghai

PEKING — Honderdduizenden mensen zijn vandaag door de straten van Sjanghai getrokken. Oorverdovend klonken de spreekkoren: „weg met de verraders". Er waren grote karikaturen te zien van Mao's weduwe, Tsjang Tsjing als een kwijlende heks bij een galg. Volgens ooggetuigen is Sjanghai in de nacht van vrijdag op zaterdag met muurkranten bezaaid, waarin Tsjiang Tsjing, Tsjang Tsjoen-tsjiao, Wang Hoeng-wen en Jao Wen-joean als verraders worden gebrandmerkt.

Britse Labour minder gewild

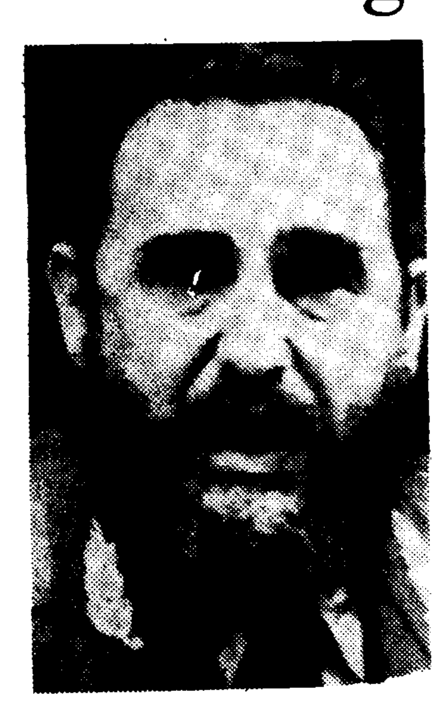
LONDEN — Het merendeel, 68 procent, van de Britse volwassen bevolking is niet tevreden met de manier waarop de Labourregering het land bestuurt. Dit is de conclusie van een in de Evening Standard gepubliceerde opiniepeiling.

Degenen die wel tevreden waren vormden 22 procent. De rest had er geen mening over.

Een soortgelijk onderzoek dat in juli werd gedaan kwam tot 54 procent ontevredenen.

Uit het recente onderzoek bleek verder dat, als er nu verkiezingen zouden plaatsvinden, 47 procent op de conservatieven zou stemmen, 36 procent op Labour en 12 procent op de liberalen.

Vandaag

FIDEL CASTRO
...CIA schuldig aan ramp...

AGENDA CURAÇAO

Scherpenheuvel z/n
Postbus 577
Telefoon 37200
Giro 44000

ABONNEE-SERVICE

Verzoeken om nabezorging en melding van klachten bij de bezorging tel. 37270 maandag tot en met vrijdag tot 18.00 uur en zaterdag tot 17.00 uur.

ABONNEMENTEN

Aanvragen abonnementen en opgave adreswijzigingen: tel. 37200.

INCASSO

Betalingen kunnen plaatsvinden via de incasseerder of per bank of giro (44000).

ADVERTENTIES

Informaties over tarieven e.d. tel. 37200.

LOSSE NUMMERS

Dertig cent.

Verkrijgbaar bij:

WEEKEINDE-DIENST EILANDSGENEESKUNDIGE VAN 9 oktober 1976 van 14.00 uur t/m 11 oktober 1976 om 06.00 uur:
STADS-EN 2DE DISTRIKT OOST: dokter J.W. Rauchbaar, Landhuis Rust en Vrede, Sta Rosaweg 34, tel: 35849.
STADS-EN 2DE DISTRIKT WEST: dokter R.C. Heerenveen, spreekkamer Muizenberg, tel.: 44349; Spreekuren; zon. van 10.00-12.00/19.00-20.00; voor dringende gevallen bereikbaar via page boy 14966, toestel 281.
IN HET 3DE DISTRIKT: dokter R. Botero, Dokterswoning Soto, tel.: 88090.

VERLOF BEGRAFENIS: 16 okt. de heer F.H. Colinet, Andres Belloweg 23; 17 okt.: de heer J.L. Wieske, Blenchiweg 25.

WIT-GELE KRUIS. Santa Maria nr. 17, tel.: 82947; kantoor geopend van 07.30 tot 12.00 uur en van 13.30-17.00 uur; zuster Kuyt neemt waar van 06.00-07.30 uur op tel.: 36170; de weekeindedienst heeft zuster Magdalena, tel: 38537.

BOTICA'S (NACHTDIENST)
ZAT.: Otrabanda, Central, tel.: 23281; PUNDA: Juliana, tel.: 54500.
ZON.: Otrabanda: del Pueblo, tel.: 25444; PUNDA: Antillian, tel.: 36298.

BOTICA BANDABAO Geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-19.00 uur en zaterdag van 09.00-16.30 uur.

POMPSTATIONS: (openingstijden van 08.00-15.30 uur): Craz - de Ruyterkade; Frederik - Salinja; Van der Dijs - Rio Canario; Canword - Gasparito; Isa - Plantersrust; de Jongh - Mundo Nobo; Namias de Crasto - Hato.

CINE-TRUCK. Zaterdagavond te Fleur de Marie, zondagavond geen voorstelling en maandagavond te Westpunt.

CENTRO PRO ARTE: Encuentro Antilliano.
QUADRILLACLUB LA MARQUIZE: 19.00 eucharistieviering - kerk Sta Famia; 20.00-22.30 receptie - landhuis Habaai.
SPORT
BADMINTON: 18.00 Curaçao vs Aruba; 20.00 prijsuitreiking - sporthal Asiento.

ZONDAG

DIVERSEN
CENTRO PRO ARTE: Encuentro Antillanoi.
CREDIT UNION: 10.15 off. opening CU-week met eucharistieviering te Barber door pater Romer (mmv koor Westpunt); 11.00 na mis - koffieuurtje gebouw CU San Pedro - Ascension.

MAANDAG
DIVERSEN
MOBIELEBANK: 09.00-09.45 te Mundo Nobo t/h Coromoto-kerk; 10.15-10.45 te Willibrordus t/h gouvernementskantoor; 11.00-11.45 te [illegible] Cruz t/h publieke tel. San Mango; 11.45-12.30 te Santa Martha/Rio Magdalena; 14.00-15.45 te Soto t/h buurtcentrum.

M. Soleana:

TV-ontvangst bar slecht

KRALENDIJK — Op Bonaire zijn vele mensen in de avonduren voor hun ontspanning aangewezen op de televisie, die al vele jaren bar slecht werkt, aldus Monchien Soleana in een brief aan het bestuurscollege op 15 oktober j.l. Het blijkt dat Bonaire een afdankertje van een relay heeft gekregen van St. Maarten die door technici van de Radiodienst onderhouden en gerepareerd moet worden. Dit relaystation staat op een onmogelijke plaats nl. Op een berg bij Rincon "subidi Rincon" geheten die bij slechte weersomstandigheden slecht te bereiken en het is meestal dat door het slechte weer dit station niet goed werkt. Bonaire kan niet zoals op de andere eilanden naar andere stations, kijken en is dus geheel en al aangewezen op TeleCuracao, die voor Bonaire een apart kanaal heeft geopend. De heer Soleana heeft veel lof voor de wijze waarop Curaçao Bonaire in zijn programmas gedenkt en is ook zeer erkentelijk voor het feit dat TeleCuracao een studio op Bonaire heeft geinstalleerd en een speciale correspondent heeft benoemd. Het ligt dus niet aan Curaçao zegt Monchien, maar er schijnt tegenwerking te zijn van de zijde van de Radiodienst zelf, die niet haar medewerking wil verlenen om te komen tot een Relaystation op Seroe Largoe. Dit zou niet zo kostbaar behoeven te zijn en dit zou in beheer gegeven moeten worden van Curaçao, zodat Bonaire niet afhankelijk is van de slechte bediening van de Radiodienst. Daarom stelt Monchien in drie punten voor aan het bestuurscollege om tot een verbetering te komen van deze situatie. Allereerst door het zoeken van kontakt met het statenlid Rudy Ellis en eveneens de Bonaireaanse Minister Minguel Pourier, opdat zij beiden gaan uitzoeken hoe Bonaire het best geholpen kan worden, zodat zij er o.a. voor kunnen zorgen dat TeleCuraçao toestemming krijgt om een relaystation te bouwen op Seroe Largoe. Dat men kontakt zoekt met TeleCuraçao en hen te verzoeken zo spoedig mogelijk een relaystation te bouwen op Seroe Largoe. En tenslotte dat het bestuurscollege duidelijk laat blijken dat ze bereid is, indien noodzakelijk om financiele steun te verlenen bij het installeren van dit relaystation op Bonaire. Hij is ervan overtuigd dat het Bestuurscollege in deze zeker kan rekenen op de daadwerkelijke medewerking van alle telekijkers op Bonaire om te kunnen komen tot de verwerkelijking van zulk een relaystation op Bonaire. Hij hoopt zo eindigt Monchien zijn brief dat het bestuurscollege hiervan spoedig werk zal maken zodat het relaystation er zeer vlug komt en dankt bij voorbaat het bestuurscollege voor hun medewerking in deze. Aldus Monchien Soleana, lid van de eilandsraad van Bonaire voor de P.D.B.

LUCHTPOSTSLUITING.
09.30 voor New York; 15.30 voor Europa-postkantoor (Sluiting van aangetekende stukken en postpaketten een uur voor postsluiting)

OPENBARE LEESZAAL EN BIBLIOTHEEK.
Uitleenbibliotheek en studiezaal (Joh. van Walbeeckplein 13) maandag, woensdag en vrijdag van 10.00 tot 12.00 en van 14.00 tot 20.00 uur, dinsdag van 14.00 tot 20.00 uur, donderdag gesloten; zaterdag geopend voor publiek van 09.00 tot 12.00 uur.

Jeugdbibliotheek (Joh. van Walbeeckplein 6): maandag, woensdag en vrijdag van 10.00 tot 12.00 en van 14.00 tot 18.00 uur; dinsdag van 14.00-18.00 uur; donderdag gesloten voor het publiek; zaterdag geopend van 09.00-12.00 uur

WETENSCHAPPELIJK BIBLIOTHEEK:
Openingstijden van maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag van 09.00 tot 12.00 en van 14.00 tot 18.00 uur; donderdag van 09.00 tot 12.00 en van 14.00 tot 20.00 uur en zaterdag van 09.00 tot 12.00 uur.

DOCUMENTATIECENTRUM VOLKSKUNST „Zikinza"
Geopend op werkdagen van 08.00-11.30/14.00-16.30 uur. Roodeweg 7A
BUREAU VOOR LEVENS-EN GEZINSMOEILIJKHEDEN:
(Pietermaai 23, tel: 12358 en 12473) openingstijden, maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

TENTOONSTELLING GALLERY RG (Keukenstraat 20B): openingstijden van maandag t/m zaterdag van 10.00-12.00/16.00-17.30 uur; donderdag de gehele dag gesloten.

TOERISTENSCHEPEN.

07.00-19.00 Amerikanis; 08.00-17.00 Nordic Prince; 06.00-22.00 Carla C - vert. Selma.

ZATERDAG
TELECURACAO

16.27 Telefiesta; 17.35 kinderuurtje; 17.46 Topogigio; 18.14 Impacto; 18.30 last of the wind; 19.00 Soul Train; 19.55 Ned. Nieuws; 20.00 Cotprogr El Juicio; 21.05 upstairs/downstairs; 22.00 nieuws pap.; 22.30 Hogans heroes; 22.51 teleteatro (they shoot horses don't they).

ZONDAG

15.00 Family at war; 15.55 TV special; 16.55 telematch; 17.55 Ora pa mucha; 18.25 Introductie boekhandel St Augustinus; 18.39 Schooladviesdienst; 18.55 Maduro reiskrant; 19.05 Swiss family Robinson; 20.00 police Story; 21.00 Andy Williams show; 21.30 Candid Camera; 22.00 nieuws pap.; 22.15 Televariedades; 23.00 Estreno.

KERKDIENSTEN
ZONDAG
ALVERNA (zustersklooster): 10.00 (hoogmis in ned.).
BARBER: 05.30 en 09.00
BOCA SAMI: (zat.: 18.00) en 19.30
BRIEVENGAT: (zat.: 18.30), en 08.00, 12.00 en 18.00.
BUENA VISTA: 09.00 en 19.00.
COROMOTO: (zat. 19.00), 06.00,08.00,17.00en 19.00.
GROOT KWARTIER: (zat:. 19.30), 07.00, 09.00 (hoogmis ned). en 18.00.
JANDORET: 09.00 en 19.00.
JANWE: (zat. 19.00), 06.00 08.30, 12.00 en 19.00 (Ned.)
LAGOEN: (10.00)
MONTAGNE: 05.00, 08.30 en 19.00
SEROE GRANDI: (zat.: 17.30)
PIETERMAAI: (zat. 19.00), 06.00,09.00 (hoogmis) en 19.00.
SAN WILLIBRORDO: (zat. 19.00) en 08.00.
BASILICA SANTA ANA: (zat. 19.30) 07.30, 09.00 en 19.00.
SANTA FAMIA: (zat. 18.00 [illegible] 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00
SANTA MARIA: (zat. 19.00), 07.00,09.00 en 19.00.
SANTA ROSA: (zat. 18.30); 07.30,09.00 (hoogmis) en 18.30.
SOTO: (zat: 19.00) om 06.30
STEENRIJK: (zat: 19.00), 08.00,11.30 en 18.00.
SUFFISANT: (zat.: 19.00), 06.00, 09.00, 18.00 (voor Portugezen) en 19.00.
WESTPUNT: 06.00 en 08.30.
WISHI: (zat: 19.00), 08.00 en 18.00.
ZUID BONAM: (zat: 18.30), 08.30 en 17.30.
KORAAL SPECHT: (zat: 18.30), 11.00 en 18.00.
DOOR DE WEEK
ALVERNA: maandag tot en met vrijdag 18.00, zat. om 12.00.

BARBER: 06.30 in vakantietijd en vrije dagen om 07.00.
BOCA SAMI: woensdag 07.00.
BRIEVENGAT: 18.00
BUENA VISTA: 19.00.
COROMOTO: 06.30 en 19.00.
GROOT KWARTIER: 07.00.
JANDORET: 07.00 (woensdag en zaterdag geen mis)
JANWE: 06.30
LAGOEN: donderdag 17.00
MONTAGNE: (zat.: 08.30).
PIETERMAAI: 06.00, 06.30 en 07.00 (dinsdag en vrijdag geen mis om 06.00, maar om 19.00).
SAN WILLIBRORDO: 19.00.
BASILICA SANTA ANA: 06.45 (dinsdag, vrijdag en zaterdag 19.00).
SANTA MARIA: 06.30.
SANTA ROSA: 18.30
SOTO: maandag, woensdag en vrijdag om 06.00 en 9.15
WESTPUNT: 06.30 (zat: en vrije dagen om 07.00).
WISHI: 19.00
ZUID BONAM: 18.30 (maandag geen mis).
KORAAL SPECHT: 18.30

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN

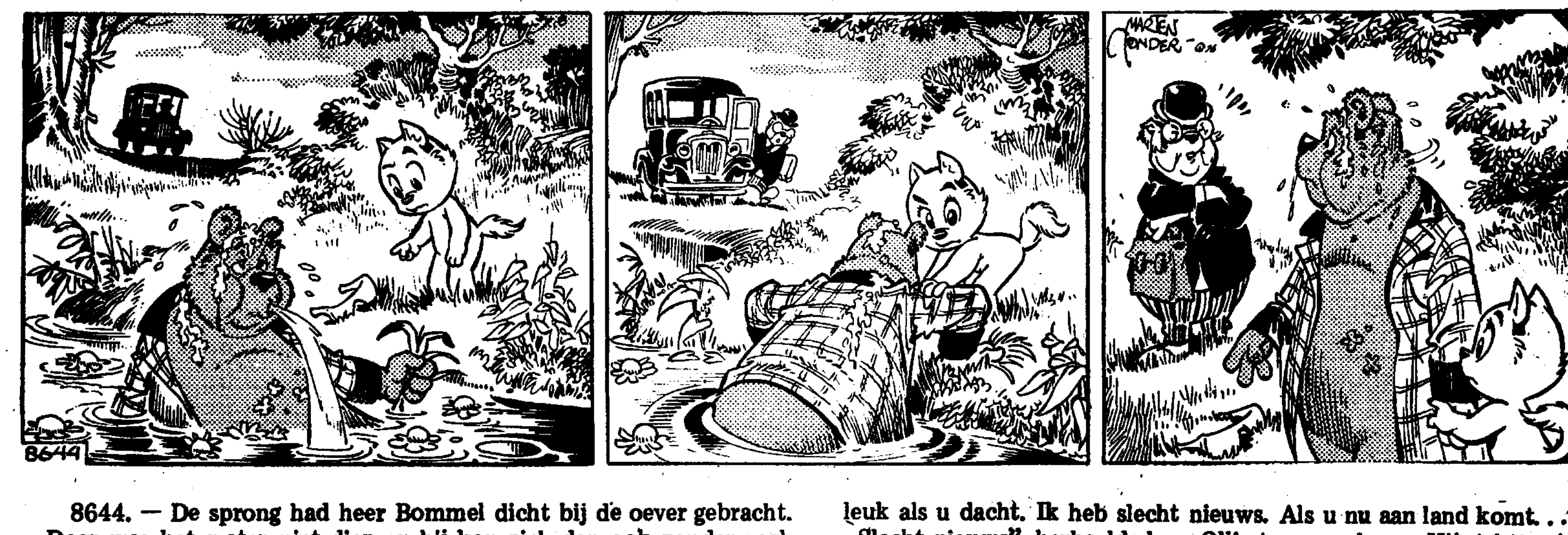
VERENIGDE PROT. GEMEENTE

FORTKERK: 09.00 ds Jonkman; 19.00 ds Jonkman.
EMMAKERK: 09.30 ds Baljet; 19.30 geen dienst.
EBENEZER CHURCH: 10.15 mevr. Y Isidora; 19.00 ds J. Veen.
Kon. Wilhelminatehuis: 10.15 ds J. Veen.

In de Fortkerk en Emmakerk is er crèche in alle ochtenddiensten.
GEREFORMEERDE KERK TE MUNDO NOBO: 09.30 ds G. Kerssies. Tijdens ochtenddienst is er creche.

GEREFORMEERDE KERK (vrijgemaakt) Doormanweg 32: 09.30 en 19.00 diensten.
GEREFORMEERDE KERK (vrijgemaakt) Arowakenweg 32: 09.00 ds Vreugdenhill; 17.00 leesdienst (HC zondag 5).

HEER BOMMEL EN DE ZONNIGEKIJK

8644. — De sprong had heer Bommel dicht bij de oever gebracht. Daar was het water niet diep en hij kon zich dan ook zonder veel moeite in een zittende houding oprichten. Enkele waterplanten sierden zijn slapen en om hem heen dreven paarse obelieren, maar dat wekte hem niet op.
„Blah", mompelde hij, terwijl hij neerslachtig een straaltje water uitblies. „Ik voel... ik voel me l-lang n-niet goed... Plfff... Vreemd... Daarnet leek de wereld nog zo mooi! " „Dat zal komen, omdat u die bril niet meer op hebt", zei Tom Poes. „Die is hier op de oever gevallen, en dat is maar goed ook. De wereld is lang niet zo leuk als u dacht. Ik heb slecht nieuws. Als u nu aan land komt..." „Slecht nieuws", herhaalde heer Ollie teneergeslagen. Hij richtte zich soppend op en klom moeilijk op de glibberige oever. „Ook dat nog! Wel ja, dat kan er nog wel bij. Als je me nu even mijn bril geeft..." „Nee", zei Tom Poes. „Beter niet. Het is tijd, dat u de toestand ziet zoals hij is. Sickbock heeft u bedrogen; het is namaakgoud, dat hij maakt. En nu moeten we zo vlug mogelijk..." Hij zweeg, want er klonk een droog kuchje, en toen ze omkeken zagen ze de ambtenaar eerste klasse Dorknoper met gekruiste armen achter zich staan. Het was duidelijk, dat het te laat was om nog een list te verzinnen.

Agenda Bonaire

ZONDAG
DIVERSEN
CONCERT:
20.30 duo Hulsman /Radek TWR.

MAANDAG
DIVERSEN
LUCHTPOSTSLUITING:
09.00 aangetekende stukken; 09.15 gewone stukken-Curacao; 15.00 aangetekende stukken; 15.15 gewone stukken voor Curacao en Aruba-postkantoor Kralendijk (N.B.: post, bestemd voor het buitenland gaat via Curacao).
SPEELTUIN: maandag tot en met vrijdag van 16.30 tot 18.00 uur geopend voor kinderen van vier tot twaalf jaar.

BON.MUSEUM (oude politiewacht): openingstijden: maandag, woensdag en vrijdag van 08.00 tot 12.00 uur en zaterdag van 09.00 tot 13.00 uur.

BIBLIOBUS te Beatrixschool.

OPENBARE BIBLIOTHEEK:

van maandag tot en met vrijdag van 08.00 tot 12.00/15.00-18.00 uur open.

KERKDIENSTEN
ZONDAG
KRALENDIJK: 06.00, 08.00 en 19.00
ENTREJOL: 06.00, 09.00 en 19.30
RINCON: 08.00,09.00 en 18.00

DOOR DE WEEK
KRALENDIJK: 19.00 (behalve donderdag)
MAANDAG
DIVERSEN

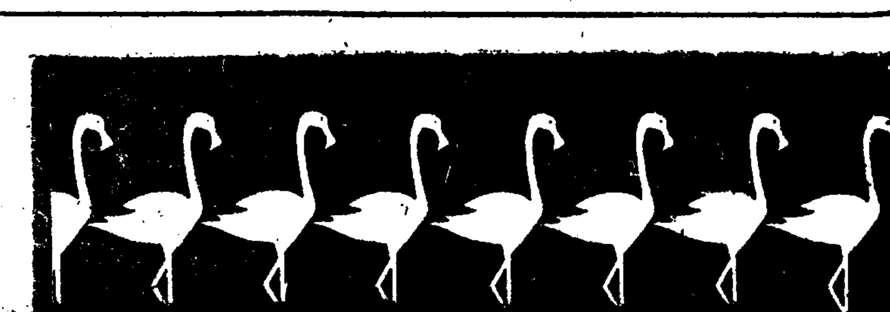
LUCHTPOSTSLUITING:
09.00 aangetekende stukken; 09.15 gewone stukken-Curacao; 15.00 aangetekende stukken; 15.15 gewone stukken voor Curaçao en Aruba-postkantoor Kralendijk (N.B.: post, bestemd voor het buitenland gaat via Curacao)
SPEELTUIN: maandag tot en met vrijdag van 16.30 tot 18.00 uur geopend voor kinderen van vier tot twaalf jaar.

BON. MUSEUM (oude politiewacht): openingstijden: maandag, woensdag en vrijdag van 08.00 tot 12.00 uur en zaterdag van 09.00 tot 13.00 uur.

Zeilers zeker van overtocht

KRALENDIJK — De verzekeringsmaatschappij Lloyd heeft de directie van de Ferry del Caribe vrijdagmiddag verlof gegeven om met de Ferry zondag toch naar Bonaire te gaan. Aan deze beslissing is een lang onderhandeling voorafgegaan tussen minister Minguel Pourier en de directie van de Ferrys del Caribe. Van de komst van de Ferry hangt voor een groot gedeelte het succes van de 9de zeilregatta af; toen het bericht van de komst van de ferry doorkwam haalde men op het Bonaireaanse toeristenbureau opgelucht adem.

KRALENDIJK — Vrijdagmorgen arriveerden voor een ééndaags bezoek aan Bonaire een tiental Zwitserse reisagenten. Het is de tweede keer dit jaar dat een groep reisagenten uit Zwitserland overkomt. In de middaguren werd in Hotel Bonaire een seminair gehouden met het toeristenbureau en de Hotelassociatie.

VAKBOND OVERWEEGT STAPPEN

Bewindsvrouwe Onderwijs partij-politiek verweten

VLC teleurgesteld in minister Frank

WILLEMSTAD. — De Vakbond van Leerkrachten Curacao, de VLC, is bitter teleurgesteld in de houding van minister Faustina Frank inzake de spelling van het Papiamentu. Tot nu toe had de onderwijsvakbond grote verwachtingen gekoesterd van de minister. Zij had zich althans altijd uitgelaten pro het onderwijs te zijn. Zelf voortgekomen uit het onderwijs heeft zij meer malen duidelijk gesteld dat het onderwijs voor haar veel belangrijker is dan de politiek en dat beslissingen over het onderwijs genomen dienen te worden op basis van zakelijke onderwijskundige motieven. Dit was gisteren tijdens het gesprek met de VLC en het eilandgebied Curacao dat vertegenwoordigd werd door Onderwijsgedeputeerde ing Willy Franco en zijn adviseurs niet het geval. De minister bleek gisteren totaal van inzicht veranderd te zijn en kwam met een partij-politiek mandaat. Dit zei de voorzitter van de VLC, de heer Errol Cova, vanmorgen in een telefonisch vraaggesprek met de Amigoe, waar hij zijn misnoegen uitte over de handelwijze van de Antilliaanse minister.

Volgens de VLC-woordvoerder was het voornaamste punt waarover partijen gisteren spraken, de invoering van het **Papiamentu** en de problemen daarover. De indruk van de VLC is dat jammer genoeg deze hele zaak niet meer zakelijk bekeken wordt, maar door een partij-politieke bril aan het begin van een verkiezingscampagne.

De bewindsvrouwe deelde tijdens het gesprek mee, aldus Cova, dat niet officieel de beslissing was genomen om de brief van 27 februari niet terug te nemen. Deze brief heeft zij, zelf problematisch vaag en onderwerp van verschillende interpretaties genoemd. Dit **obstakel**, zegt de heer Cova, voor de introduktie van het **Papiamentu** handhaaft zij nu zuiver om politieke redenen.

Volgens de VLC-voorzitter had zij de vakbond nl eerder gezegd dat als het om onderwijsaangelegenheden ging, deze brief ingetrokken moet worden

Cova: ,,Maar ja, de mens denkt maar, de politiek beslist''. De onderwijsvakbond is dan ook bitter teleurgesteld in de bewindsvrouwe. De ex-minister van Onderwijs mr. Hendrik Croes wilde duidelijk decentraliseren terwijl de huidige minister mej. Frank niet wil decentraliseren, maar zij durft ook niet te centraliseren, aldus Cova.

De VLC acht de situatie waarin de hele invoering van Papiamentu in de eerste klassen van het basisonderwijs beland is, een onderdeel van politieke strategie om de zaak zo lang mogelijk uit te stellen. De onderwijsvakbond zal dan ook woensdag a.s. in een voltallige bestuursvergadering de zaak bekijken en nagaan welke stappen genomen dienen te worden.

Op de vraag wat er in de bewuste brief van 27 februari staat zei Cova dat de eilandgebieden het recht krijgen om te gaan experimenteren met de invoering van het **Papiamentu**. Voorts wordt ook genoemd dat de coordinatie in handen blijft van de centrale regering. In de brief staat nergens uitgelegd wat deze coordinatie inhoudt, waardoor de eilandgebieden, in dit geval Curacao, niet weten wat zij wel en niet kunnen doen.

Het eilandgebied, zei Cova verder, kreeg gisteren op de koop toe te horen dat hetgeen zij dachten wel te kunnen volgens de brief niet door hen gedaan kan worden, omdat dit een zaak des minister is.

Hij voegde tot slot er aan toe dat ook het eilandgebied na de vergadering van gisteren niet meer weet waaraan het zich moet houden.

Pers

(Vervolg van pag. 1)

wij allemaal toch streven te kunnen realiseren.

En daarom is het goed dat er een geregeld contact plaatsvindt tussen degenen die werkzaam zijn in het journalistieke beroep bij gelegenheden als het Antilliaanse perscongres, waar soortgelijke en andere problemen onder de loupe genomen kunnen worden. Maar praten alleen is niet genoeg, er moet ook gehandeld worden in de geest van de aangenomen resoluties. Wij hebben in het verleden gezien dat er b.v. resoluties zijn aangenomen met het doel om te komen tot een opleiding voor journalisten. Een van de basisvoorwaarden om tot kwaliteitsverbetering te geraken en met de reeds bestaande mogelijkheden van hoger onderwijs o.i. beslist geen onhaalbaree kaart.

Het gaat er alleen maar om — en helaas ontbreekt de meeste mensen in het journalistieke vak daarvoor de tijd — met de daarvoor geeigende instanties tot overeenstemming te geraken voor het beginnen van een basiscursus in de journalistiek.

De journalistieke vorming zelf moet plaatsvinden binnen de ondernemingen die zich met de informatieve taak belasten.

Wij hebben verder uit de mond van regeringsfunctionarissen gehoord dat men bereid is de pers waar mogelijk steun te verlenen bij de beoefening van haar voor de gemeenschap onmisbare taak. Maar toch worden wij aan de vooravond van het huidige perscongres weer geconfronteerd met de noodkreet van dagbladen die zich, indien er geen verandering in komt vanwege de hoge vervoerstarieven, genoodzaakt zien het verzenden van kranten naar **de Bovenwinden stop te zetten omdat dit een te grote verliespost oplevert. En juist die Bovenwinden hebben het meest behoefte aan dagelijkse informatie over hetgeen er in Antilliaans verband gebeurt vanwege hun geisoleerde ligging.**

Gelukkig verkeren wij ondanks de gesignaleerde kleine markt en hevige concurrentie nog niet in een positie dat de media rechtstreeks gesubsideerd moeten worden door de overheid zoals in tal van landen en zelfs economisch meer ontwikkelde landen als b.v. Nederland het geval is. Wij kennen geen pot waarin de opbrengsten van radio en t.v.-reclame gedeeltelijk worden gestort om daaruit noodlijdende bladen te subsidieren. Wij kennen ook geen centrale aankoop van krantenpapier door de overheid zoals in tal van buurlanden als vorm van economische steun. Maar wij mogen toch wel verwachten dat wanneer er bij de overheid aangeklopt wordt voor herziening van de vervoerstarieven van kranten of voor verhoging van de abonnements - of advertentietarieven er rekening gehouden wordt met enerzijds het enorme belang van opiniespreiding en anderzijds het moeten kunnen investeren bij de media ter verbetering van de kwaliteit.

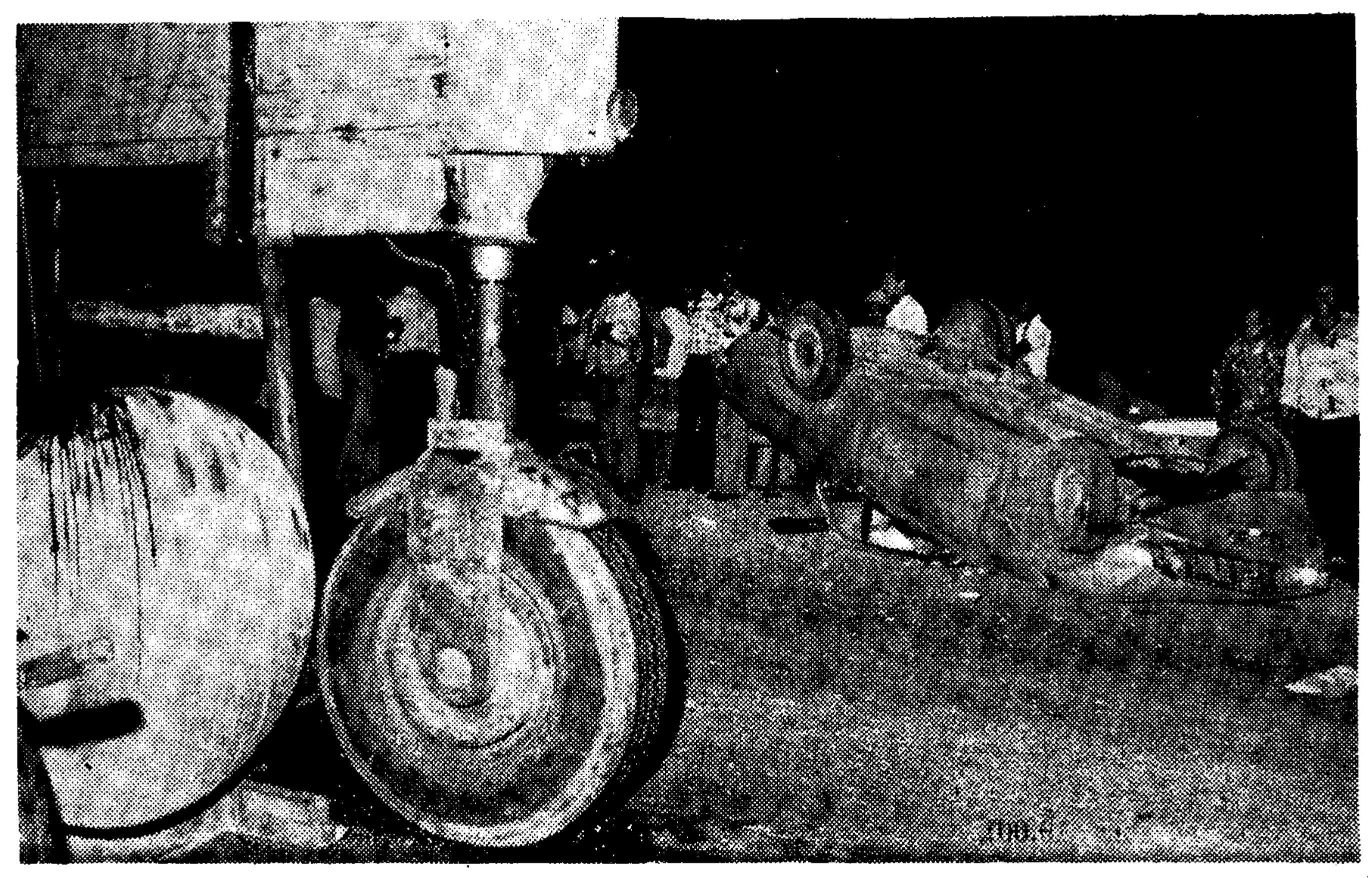
Waarde 50.000,-- gulden

Sieraden gestolen

WILLEMSTAD — Bij Spritzer en Fuhrmann zijn vannacht in de vroege ochtenduren de vitrines in de winkel aan de Heerenstraat vernield. De gehele inhoud werd door de inbrekers meegenomen. De waarde bedraagt aan sieraden ca. 50.000 gulden.

WILLEMSTAD — In de afgelopen nacht werden op Curacao twee panden in de as gelegd. Een woonhuis aan de Arancanosweg te Groot Kwartier brandde geheel uit. Vijf personen werden daarbij gewond, van wie twee in het ziekenhuis moesten worden opgenomen. In de Frederikstraat werd het voormalige pension La Paz een prooi van de vlammen. De foto geeft een beeld van de spookruimte die overbleef van het pension na de blussingswerkzaamheden. Over de oorzaak is nog niets bekend.

WILLEMSTAD. – De bestuurder van een personenauto is gisteravond omstreeks half negen op de Schottegatweg Noord ter hoogte van Heintje Kool met zijn voertuig over de kop gegaan. Wat de oorzaak was kon de Amigoe vooralsnog niet achterhalen.

Geslaagd aan Ant. Hogeschool

WILLEMSTAD — Aan de Antilliaanse Hogeschool zijn geslaagd voor het examen K-II te Curacao:

D. d'Ancona; R. Emers, E.E.C. Hernandez, R. J. Huyzen, A. Huizing, S.H. Inderson, A. van Krimpen, Henry Parisius, Mevr. P.C.A. van Sambeek-Ronde, Mevr. A.G.H. Schiltkamp-Hoven, G.M. Coffi, L.J. Franklin, A.I. Martis, Mevr. C.H.M. de Wit-de Wit, I.S. Landbrug, S.G.M. Rozendal.

Geslaagd voor K-II te (Aruba):

I. Boekhoudt, E.D.C. Fowler, A. Kock, R.M. Mercera, J. Croes, A.J. Gorter, A. J. Marval, G. Nicholson, M.E. Tromp, G.C. Nicolaas.

CFW komt op voor landskinderen

WILLEMSTAD — De CFW heeft middels haar voorzitter E.W. Ong-A-Kwie in een schrijven aan de leden het ,,ik-wil-niet onder-een-neger-werken'' - syndroom aangesneden. De CFW, aldus het rondschrijven strijdt samen met de arbeiders voor een betere kans voor onze eigen mensen. Om dit te bereiken hebben wij de medewerking nodig van al onze mensen. Wij keuren het dan ook ten zeerste af dat een ondergeschikte zijn gekleurde meerdere minder respecteert dan een blanke meerdere. Verder zegt de CFW dat het betreurenswaardig is dat voor de cursus die op aandringen van de CFW voor de lokale supervisors door Wescar werd gehouden zo weinig belangstelling bestaat. Deze cursus wordt nota bene binnen de baas zijn tijd gehouden. De CFW waarschuwt dat hij geen enkele werknemer die te kwadertrouw is steunt. Tot zover de CFW.

Ziekteverzuim Wescar 10 pct.

CFW waarschuwt werknemers

WILLEMSTAD — Wescar heeft de CFW op de hoogte gesteld van het hoge ziekteverzuim in het bedrijf en wel tien procent per dag. Dat betekent dat er elke dag vijftig werknemers niet op het werk verschijnen. De CFW heeft naar aanleiding hiervan, in een rondschrijven aan haar leden, werkzaam bij Wescar, gezegd dat enkele van de ,,compañeros'' onze strijd niet begrijpen en denken dat, omdat zij lid van de bond of een goede kracht zijn, zij kunnen doen en laten wat zij willen. Het zijn altijd dezelfde die op de lijst van doktersverlof verschijnen.

Of zij zijn werkelijk ziekelijk of zij simuleren. Wescar denkt dan ook serieus over het instellen van controle-systeem of een medische keuring voor deze groep mensen.

Een ander fenomeen is volgens de CFW, dat er ook werknemers zijn die niet eens de moeite nemen zich ziek te melden en gewoon enkele dagen thuisblijven.

Dit is een reden voor ontslag op staande voet. Wij waarschuwen eenieder die zich aan een dergelijk plichtsverzuim schuldig maakt.

,,Laat iedereen daar goed van doordrongen zijn, en niet morgen komen huilen, want dan is het te laat''. Tot slot noemt de CFW nog het te laat op het werk verschijnen en het te vroeg weg gaan. Niet alleen je eigen brood van alledag wordt in gevaar gebracht, maar door dit onverantwoordelijk gedrag komt voortbestaan van het gehele bedrijf in gevaar, dus het brood van alle werknemers. Tot zover een CFW-rondschrijven dat werd ondertekend door voorzitter Ong-A-Kwie.

Ferry vaart toch

WILLEMSTAD — De Ferry "Almirante Brion" zal gewoon varen op 17 en 24 oktober zoals afgesproken. Aldus maakte de directie vanmorgen tegenover de Amigoe bekend. De Ferry zal wel in het dok gaan maar dit zal tussen deze twee vaarten gebeuren.

Regering bezorgd over bouwkosten

WILLEMSTAD — Ook de regering maakt zich zorgen over de steeds stijgende bouwkosten in de Nederlandse Antillen. Dit schrijft minister van Financien Max Croes in een brief aan de Staten n.a.v. opmerkingen welke zijn gemaakt bij de verlening van een garantie voor een bedrag van f. 1,8 miljoen voor de bouw van een nieuw bestuurskantoor te Sint Maarten.

Hoewel het systeem van openbare aanbesteding en de daaruit voortvloeiende concurrentie tussen de geinteresseerde aannemers de inschrijfsommen enigszins drukt, moet volgens de minister worden erkend dat die inschrijfsommen in de meeste gevallen aanzienlijk hoger liggen dan de ramingen door de met de projecten belaste bureaus.

In het geval van het bestuurskantoor bedroeg de oorspronkelijke projectraming 1,4 miljoen. Geruime tijd voor de indiening van de garantiegoedkeuring werd door de architect een nieuwe raming ingediend uitkomende op 1,5 miljoen.

De minister laat de Staten weten dat de kostenstijging niet is veroorzaakt door te lang ophouden van het project op Curacao. ,,Integendeel, gesteld kan worden dat het project bij alle daarvoor in aanmerking komende diensten op Curacao met de nodige voortvarendheid werd afgehandeld,'' aldus de minister van Financien.

D. Calvo 35 jaar in landsdienst

WILLEMSTAD — Deze week heeft de hr D.E.Calvo, direkteur van het Departement van Financien het feit dat hij 35 jaar geleden in dienst trad van de overheid. In de vergaderzaal van de raad van ministers werd hij in het bijzijn van vice-premier Leo Chance, minister van Economische Zaken drs. R.F. Pieternella en minister van Welvaartszorg Minguel Pourier toegesproken door de minister van Financien, Max Croes. De heer Croes overhandigde daarna de gebruikelijke enveloppe met inhoud.

"Zondagmorgen"

In "Zondagmorgen" via Curom 850 zal Sten zondag aandacht schenken aan Huize St. Jozef of, zoals het vroeger in de volksmond heette "weeshuis van Santa Rosa". en niet alleen wegens het 55-jarig bestaan van dit instituut maar ook en vooral omdat het ten onrechte zo weinig bekendheid geniet onder de bevolking. En, voorzover men meent te weten wat Huize Sint Jozef is en doet, heerst er ontstellend veel misverstand.

Alleen al het gebruik van het (nare) woord "Gesticht" als aanduiding voor deze instelling of — psychologisch gezien erger nog — de aanduiding "gestichtskinderen" voor de jonge inwoners van dit tehuis, duidt al op een wereld vol onbegrip.

Een achttal personen, waaronder Zuster **Odiliana-Kunath**, thans directrice van Huize St. Jozef — enkele decennia geleden inwoonster van het instituut als 2-jarig weesmeisje — zullen trachten e.e.a. te vertellen over doel en werk dienaangaande opdat de bevolking met meer begrip tegenover de in het tehuis wonende kinderen komt te staan.

De overige medewerkenden zijn: Elaine Vlaun, adj. directrice, Aura Celestina, hoofdleidster, Minerva Manuela, ass. leidster, Yvonne Pieternella, hoofd huishouding, Philomena Kirindongo, maatsch. werkster, nazorg: Nelly Jansen, administratrice en Nini Bitorina, oud intern.

Vaste medewerker op het gebied van het knoppenknutselen is weer Edsel Ignacio.

WILLEMSTAD — Notaris mr. Senior heeft gisteren de akte verleden van het begrafenisfonds van de Ambtenaren credit union, de ACU. Een en ander werd bijgewoond door het bestuur van de ACU. De foto geeft het moment weer van de ondertekening van de akte.

Commentaar

Vuil

TIJDENS EEN bijeenkomst van de Milieuraad met de pers deze week is er nogmaals op gewezen op welke ergerlijke manier het eiland Curacao aan het vervuilen is.

,,Curacao vergaat in zijn vuil'', was de conclusie van de Milieuraad. Overal langs de kant ziet men achteloos neergestort vuil. Tuinbouwers gebruiken verboden insecticiden en tankers die onder ,,wilde vlag'' varen malen er niet om een spoor van olie achter te laten wanneer zij in volle zee maar niet zover van onze kusten ballast lozen of de tanks reinigen.

Met de Milieuraad zijn wij het eens dat het hoognodig is dat er strenger opgetreden wordt, tegen vervuilers. Al jarenlang wordt er in de eilandsraad en door diverse andere instanties geopperd ,,milieubewakers'' in te stellen en sancties in te voeren om de vervuiling op preventieve en repressieve manier te bestrijden. Het blijft echter bij woorden en aangezien het algemeen bekend geworden is dat men ongestraft bierflesjes langs de openbare weg kan slingeren, oude matrassen op braakliggende terreinen kan dumpen en autowrakken onbeheerd langs de straat kan laten staan heeft de Curacaose bevolking leren leven met het vuil.

Wij hopen dat daar gauw verandering in komt want wij kunnen ons niet voorstellen dat er iemand in deze gemeenschap is die er voor voelt dat wij in een niet al te verre-toekomst een natie van ,,zwijnen'' worden

Voor schut

DE MINISTER van Arbeid en Sociale Zaken, Wilson Godett heeft opnieuw, ditmaal in tegenwoordigheid van de pers en vakbondsvertegenwoordigers de direkteur van zijn departement voor schut gezet.

Het ging ditmaal over de vestiging van de Fesco, een vormingsproject waarachter de heer Schoop van het Departement om technische redenen niet voor de honderd procent bleek te staan, met als gevolg dat hij de bonden op zijn nek kreeg.

Godett liet voor het front van pers en vakbondsleiders weten het helemaal niet met zijn direkteur eens te zijn en volledig in te kunnen stemmen **met de plannen** voor Fesco.

En Schoop moest als braaf ambtenaar maar **ja-knikken** en zijn minister-politicus gelijk geven. Wat wil je als ook de handtekening van de minister in zijn kwaliteit als vakbondsleider (ex of niet ex) onder de concept statuten staat?

Gok

MINISTER VAN Justitie Leo Chance gaat op uitnodiging van King-casino een bezoek brengen aan Las Vegas om te zien hoe daar de overheidscontrole op de casinos functioneert. Voor een minister van een Land waar het casinowezen volop bloeit een zeer leerzame excursie. Alleen herinneren wij ons dat niet zo gek lang geleden een delegatie van de landsregering met onder andere de ministers McWilliam en De Kort (beide inmiddels afgetreden) een soortgelijke reis hebben ondernomen.

Na hun terugkeer werd er wel gefluisterd dat er grote plannen waren gesmeed voor o.m. een staatscasino, maar verder hebben wij niet kunnen constateren dat de reis van de ministers wezenlijk heeft bijgedragen voor ons casinowezen.

Hopelijk gaat het ditmaal anders en krijgen wij van minister Chance na zijn terugkeer te horen welke wijze lessen hij in de wereldgokstad bij uitstek heeft geleerd en hoe die lessen bij ons in de praktijk kunnen worden gebracht. Vooral het aspect welke voordelen de overheid uit de lucratieve casinobusiness zou kunnen halen boven die welke men nu al geniet, interesseert ons mateloos.

Wij hebben **wat extra** financiele middelen hard nodig en het zou zonde zijn dat dure deviezen het land uitstromen in de zakken van gokkers zonder dat een behoorlijk deel daarvan in onze staatkas terecht komt. Laat ons maar afwachten hoe het balletje gaat rollen....

GAZIANTEP — Turkse en Syrische troepen hebben de afgelopen nacht gevechten geleverd aan de grens bij Kilis in zuidoost-Turkije. Turkse woordvoerders hebben dit bekendgemaakt.

De woordvoerders zeiden dat de gevechten uitbraken toen Turkse grenswachten iemand aanriepen die vanaf de Syrische kant van de grens in hun richting kwam lopen. Deze opende het vuur op de Turken waarna over-en-weer geschoten werd.

BEKENDMAKING VAN HET POSTKANTOOR OP ARUBA

Met het oog op een tijdige verzending van Sinterklaaspakketten, **Kerst- en Nieuwjaarsstukken,** dienen deze stukken **uiterlijk** op de hieronder opgegeven data te worden gepost.

ZEEPOST

SINTERKLAASPAKKETTEN

Voor Nederland .... 19 oktober 1976 om 10 uur zowel in St. Nicolaas als in Oranjestad.
De verzending zal geschieden per m/s Welsh City.

KERSTPAKKETTEN, KERST- EN NIEUWJAARSSTUKKEN:

Voor Europa: .... 5 november 1976 om 10.00 uur zowel in St. Nicolaas als in Oranjestad.
De verzending zal geschieden waarschijnlijk per m/s Baarn.
Voor Amerika: .... 15 november 1976 om 10.00 uur zowel in St. Nicolaas als in Oranjestad.
De verzending zal geschieden (waarschijnlijk) per m/s Aristoteles.
Voor Suriname: .... 15 november 1976 om 10.00 uur zowel in St. Nicolaas als in Oranjestad.
De verzending zal geschieden (waarschijnlijk) per m/s Aristoteles.

LUCHTPOST

KERST- EN NIEUWJAARSSTUKKEN:

Voor Europa: .... 13 december 1976
Voor Amerika: .... 13 december 1976
Voor Suriname: .... 13 december 1976

BINNENLAND

KERSTSTUKKEN: .... 13 december 1976
NIEUWJAARSSTUKKEN: .... 16 december 1976

Bij ter postbezorging na de hierboven genoemde data kan voor tijdige aflevering aan de geadresseerde niet worden ingestaan.

Aruba, 12 oktober 1976
De Postdirecteur.

Cu alegria nos ta participa nacemento di nos jiu

ORLANDO EDUARDO

Su mayornan: Orlando y Judith Arends-Pimiënta

Aruba, 9-10-1976

AGENDA ARUBA

Losse nummers van de Amigoe op Aruba zijn dagelijks verkrijgbaar in Oranjestad bij: Refresqueria van Kepp-Wever, INGRID, La Fama, La Popular en Piet Soda Fountain, Edwins Drive-In te Savaneta, Nicolas Store, De Wit Store in Divi-Divi, Manchebo, Sheraton-hotel en Aruba Caribbean-hotel, Van Dorp, Americana Aruba-hotel en Holiday Inn Drugstore.

Kantoor: Nassaustraat 110.

Telefoonnummers:
Alle afdelingen:
4333 - 4334 - 4335.

Kantooruren:
werkdagen 08.15-12.00
14.00-17.30
zaterdag 08.15-10.00

Na kantooruren - spoedgevallen:
Tel. 1639 - 2950 - 3855.

Taxicentrale: 24 uur per dag, tel. 2116 of 1604.

Politie in alle gevallen:
Tel. 4555.

BIOSCOPEN
ORANJESTAD
DE VEER: 20.30 The ultimate warrior (18 jr)
24.00 The bunny caper (18 jr)
RIALTO: 20.00 Cleopatra jones and the casino of gold (18jr)
22.30 Carmen baby (18 jr)
BALASHI
DRIVE INN: 20.30 The strongest man in the world (All)
24.00 The chinese godfather (18jr)
SAN NICOLAAS
PRINCIPAL: 20.30 Ebony, ivory and jade (14jr)
24.00 Commuter husband (18 jr)

WIT GELE KRUIS
Oranjestad: tel. 3168
Noord: tel. 3425
Sta Cruz en Paradera: tel. 8288
Savaneta en Brazil: tel. 7020
San Nicolaas: tel. 5906
Dagelijks tijdens kantooruren: Dakota, Patiastraat 27: tel. 4444.

BOTICA'S
ORANJESTAD: Aruba, tel. 1081
SAN NICOLAAS: San Lucas, tel. 5712.

WACHTREGELING DOKTOREN:
Oranjestad, Sta Cruz, Paradera en Noord: dokter A.S. Ridderstap, Sta Cruz tel. 8017, dokter A.S. Ridderstap, Sta Cruz 362, tel. 8017
San Nicolaas en Savaneta: dokter E. Westrate, Spaans Lagoenweg 15, tel. 7290.

DIVERSEN
ARUBA PERSCONGRES:
21.15 dinner - aangeboden door de Aruba Pressclub - Palmbeachroom, Holiday Inn.
(modeshow - Aquaruis, Juwelenshow - Spritzer & Fuhrmann).

ZONDAG
BIOSCOPEN
ORANJESTAD
DE VEER: 18.00 Het zal je kind maar wezen (all)
20.30 The ultimate warrior (18 jr)
RIALTO: 18.00 The tall woman (all)
20.00 Cleopatra Jones and the casino of gold (18jr).
BALASHI
DRIVE INN: 19.00 Sugar colt (all)
21.00 The strongest man in the world (all)
SAN NICOLAAS
PRINCIPAL: 18.00 The tall woman (all)
20.30 Cleopatra Jones and the casino of gold (18 jr).

DIVERSEN
ARUBA PRESCONGRES:
09.00 - 09.30 vergadering voor aannemen van resoluties
09.30 - 11.00 sluiting
12.00 - 17.00 b.b.g dansant - BC - Golfclub San Nicolas.

ZEEPOSTSLUITING:
10.00 van sinterklaaspakketten voor Nederland San Nicolas en Oranjestad.

1 SEPTEMBER WORDT „DAG VAN DE PERS"

J.v.d. Schoot: kwaliteit het belangrijkste

Journalisten bijeen op vijfde perscongres

ORANJESTAD. — Met een Bon-Bini cocktail in het Holiday Inn Aruba — aangeboden door de regering van de Nederlandse Antillen — is gisteravond het vijfde Antilliaanse perscongres onofficieel van start gegaan. De officiele opening vond vanmorgen plaats door gezaghebber Frans Wernet. Deze benadrukte in zijn toespraak de belangrijke taak, die de pers in onze gemeenschap heeft, waarbij hij stelde dat het bijzonder belangrijk is dat de pers in bepaalde gevallen zich buiten de Antillen op de hoogte kan stellen hoe daar één en ander geschiedt. In dit verband noemde hij als voorbeelden het houden van een referendum, plannen om de vrije zone te activeren en andere zaken.
Gisteravond opende miss Press mej. Elvira Eckmeijer de eerste Antilliaanse Persfototentoonstelling, die op initiatief van de Aruba Pressclub in verband met dit vijfde congres in de Boardroom van Holiday Inn wordt gehouden en tot dinsdag aanstaande voor het publiek gratis toegankelijk is.

De werkelijke drukte voor de Aruba Pressclub — na weken van voorbereiding — begon reeds gistermorgen toen de Venezolaanse minister van Informatie drs. Guido Grooscors op de Beatrixluchthaven met een vliegtuig van de Ferro Minero arriveerde. In zijn gezelschap bevonden zich naast familieleden ook het hoofd Voorlichting van Venezuela Luis Vega en enige cineasten.

Zij werden op de Luchthaven begroet door waarnemend-gezaghebber Frans Wernet, leden van het bestuurscollege, het dagelijks bestuur van de Aruba Pressclub, miss Press mej. Elvira Eckmeijer, chef protocol Tico Kuiperi, en Tommy Leest van de RVD. Nadat miss Press bloemen had aangeboden, reed het gezelschap naar Holiday Inn Aruba, waar de minister zich geruime tijd met leden van het BC onderhield. Gistermiddag kwamen de deelnemers uit Curacao en Bonaire waarin in Holiday Inn de registratie plaatsvond.

Nadat vanmorgen het Arubaanse en Antilliaanse volkslied hadden geklonken, opende gezaghebber Frans Wernet het vijfde Antilliaanse perscongres. Zijn toespraak werd gevolgd door een gebed uitgesproken door het A.P.C.-lid Dennis Christensen, gevolgd door een speciale boodschap van premier Juancho Evertsz.

Hierna sprak de voorzitter van de Aruba Pressclub Jos van der Schoot het congres van welkom. Hij wees erop dat voor de vijfde keer het Antilliaanse pers congres bijeenkomt en dat de balans zal moeten worden opgemaakt van de afgelopen jaren. Zonder meer kan gesteld worden, aldus de heer Van der Schoot, dat deze congressen vruchten hebben afgeworpen. Tussen vertegenwoordigers van dagbladen radio en T.V. is een goede vriendschapsband gegroeid, terwijl ieder jaar weer de wil tot samenwerking tot uiting komt. Deze samenwerking kunnen we niet missen om het peil van de journalistiek op de Antillen op een nog hoger peil te brengen. Belangrijk is daarbij niet zozeer de kwaliteit, maar wel de kwaliteit van de mensen werkzaam bij de media.

In dit verband is het verheugend een toenemende belangstelling voor het journalistieke vak te mogen constateren. Hij noemde hierbij de feiten dat Arubaanse jongeren in Utrecht aan de School voor de journalistiek studeren en op Aruba stage komen lopen; de cursus die de heer Mansur is begonnen en het opleidingsvoorstel van Carlos Kelkboom

Al deze belangstelling kan mede helpen de kwantiteit te verbeteren en de journalistiek op de Antillen die uitbouw te geven, die voor de toekomst van deze eilanden mede van groot belang is.

Hij vertelde dat tijdens de vier congressen negentien resoluties waren aangenomen, waarvan nog drie niet afgehandeld zijn, ondermeer kwestie radio vergunning en dure communicatie en vervoerskosten. Opnieuw deed hij een beroep op de regering om met spoed verdere stappen te ondernemen. De moderne tijd eist dit zeker voor een land dat haar onafhankelijkheid tegemoet gaat.

Ingevolge een verzoek op het vierde congres zal 1 september tijdens dit congres tot „Dag van de pers" worden uitgeroepen. Het is de dag van het eerste perscongres op Bonaire in 1972. Het zal geen vrije dag worden — de pers kent nu eenmaal weinig vrije dagen — aldus de heer Van der Schoot, maar wel een dag van bezinning, een dag waarop wij het werk van de pers in het middelpunt van de belangstelling van onze gemeenschap zullen stellen. Van een gemeenschap waarvoor wij bereid zijn dag en nacht klaar te staan, doch niet bereid voor een bepaalde - groep of partij te werken, doch alleen voor het algemeen belang.

De heer Van der Schoot noemde het bijzonder belangrijk dat aan dit werk vooral door de overheid alle medewerking wordt gegeven. En met medewerking wordt bedoeld, die openheid die nodig is om een juist beeld te kunnen geven. Tot slot bracht hij dank voor alle medewerking ondervonden, waarbij de verschillende instanties noemde en in het bijzonder de heer Tula Jesurun die de APC met vele waardevolle adviezen en contacten bijstond.

Nadat vertegenwoordigers van SOPEC en van Bonaire het woord hadden gevoerd, introduceerde ceremoniemeester Ronny Brete de Venezolaanse minister van Informatie dr. Guido Grooscors.

Amigoe komt maandag uitvoerig op deze toespraak terug alsmede op het verdere verloop van het congres. Vanmiddag wordt een forum gehouden over „Overheid politiek en de pers", waarin zitting nemen politici vertegenwoordigd in de eilandsraden van de Antillen. Van Bonaire moest statenlid Rudy Ellis op het laatste ogenblik verstek laten gaan in verband met de begrafenis van de heer J. Nicolaas, terwijl van de Bovenwinden geen politicus beschikbaar was.

Hedenavond biedt het bestuur van de Aruba Pressclub in de Palmbeachroom van het Holiday Inn een diner aan, waarbij modeshow door Aquarius en Juwelenshow door Spritzer en Fuhrmann. Morgenochtend wordt de slot-vergadering gehouden en zullen enige resoluties ter tafel worden gebracht, ondermeer om het instellen van de persdag op 1 september en het congres — gezien de onkosten en voorbereiding — om de twee jaar te houden. Daarna biedt het bestuurscollege van Aruba op de Aruba Golfclub een barbecue aan, waarbij de muzikale omlijsting zal worden verzorgd door Los Ottis onder leiding van Ottis Olieveira.

(verzending geschiedt per m/s Welsh City).

TOERISTENSCHIP:
08.00 - 01.00 Nordic Prince - vert. Selma.

MAANDAG
DIVERSEN
BIBLIOBUS
OPEL: 08.00 te Cacique Macuarimaschool; 09.30 te St. Janschool, Kadushi Largo. 11.00 te Kibrahachaschopol (BLO), Piedra Plat.

DAF: 08.00 te St Jozefschool, 10.30 te Mariaschool, Sta Cruz.
ROTARY: 18.30 bijeenkomst Trocadero.

LUCHTPOSTSLUITING:
15.00 voor New York - postkantoor; 15.30 voor New York: 16.30 voor Europa-hulppostkantoor, Beatrixluchthaven.
(Sluiting van aangetekende stukken geschiedt 1 uur vóór postsluiting)

KERKDIENSTEN
ZONDAG
BRAZIL: 08.00, 11.00 en 19.00.
DAKOTA: (zat: 19.00), 08.00 en 19.00.
EMANUELKAPEL: 07.30 (hoogmis) en 18.00
ORANJESTAD: (zat. 19.00), 06.30, 11.30 en 17.00.
POSCHIQUITO: 07.30, 09.00 (hoogmis) en 17.00.
SAN NICOLAS: (zat. 19.30), 05.00, 08.00 en 17.30.
09.00 en 17.30.
TANKI LEENDERT: (Mònte Calvario), 09.00
SAVANETA: (zat. 19.00),
TELEARUBA
ZATERDAG
16.30 matinette (live); 17.30 telematch; 18.15 fiesta musical; 18.45 eng. nieuws; 19.00 13 musical; 19.15 RVD; 19.30 Water world; 20.00 soul train; 21.00 Int. pop proms; 22.00 telenoticias; 22.30 teleteatro.

ZONDAG
15.00 Topogigio; 15.30 Aruvision (live); 16.30 Swiss family Robinson; 17.30 Wild Wild West; 18.30 transtel; 18.45 eng. nieuws; 19.00 Telesistema; 19.15 pol. progr. 19.30 Phillis; 20.00 Jossy pres. (live); 21.00 Cannon; 22.00 resumen di siman (live); 22.30 discovery; 23.00 Phil Donahueshow.

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN:
ORANJESTAD: 10.00 ds C. Guiamo (Bonaire) (Creche aanwezig, geen zondagschool).
PIEDRA PLAT: 10.30 ds H. Hessen (doop).
SAN NICOLAS: 09.00 ds H. Hessen.

Studie-opdracht voor brandweer

ORANJESTAD — Op 15 oktober 1976 is ing. Mario G. Bikker , 23 jaar en gehuwd, naar Nederland vertrokken ter uitvoering van de studieopdracht voor opleiding tot brandweerofficier op Aruba, welke studieopdracht hem door het Bestuurscollege van Aruba is verleend. De heer Bikker is in het bezit van het H.T.S.-diploma "hoger electronicus" aan de H.T.S. "Rens en Rens" te Hilversum in 1975 behaald. De opleiding tot beroepsbrandweerofficier begint op 1 november 1976 en bestaat uit een theoretisch en praktisch gedeelte. De gehele opleiding duurt 18 maanden. De elementaire brandweeropleiding en de theoretische opleiding worden in internaatsverband gegeven in het Kasteel Hoekelum te Ede (Nederland). De verdere praktijkopleiding geschiedt tijdens detacheringen bij brandweerkorpsen, districtinspecties voor het brandweerwezen en de technische en keuringsdienst van de inspectie.

De heer Bikker wordt omstreeks april/mei 1978 op Aruba terugverwacht, waarna hij onder leiding van de Chef Brandweer, ing J.C. Lopez, zich verder van zijn leidinggevende taak ten aanzien van de brandweer op Aruba zal bekwamen.

Rectificatie

ORANJESTAD - Door een gebrekkige communicatie heeft de Vakbond van Leerkrachten in het persbericht over het nieuwe radioprogramma een fout gemaakt in de tijd. Dit nieuwe wekelijks VLAprogramma zal iedere zondag om half twee tot twee uur via Radio Antiyana worden uitgezonden, en niet zoals gemeld om twee uur.

Echtpaar Wickel op Aruba

ORANJESTAD — Hedenmorgen zijn voor een vakantie op Aruba gearriveerd de heer en mevrouw J.H. Wickel-Elenbas. De Nederlandse gasten werden op het vliegveld verwelkomd door de gedeputeerden Vos, Lacle en Oduber. De heer Wickel is waarnemend rektor van de Haagse akademie voor lichamelijke opvoeding, op welke school in het verleden verschillende Arubanen hebben gestudeerd. Momenteel volgt Mirto Lacle er zijn opleiding. Het echtpaar Wickel-Elenbas is voor een kennismakingsbezoek met vakantie op ons eiland.

Behalve integratie ook remigratie

DEN HAAG — De Nederlandse regering moet samen met Surinaamse organisaties op korte termijn tot een aktief remigratiebeleid komen, dat voorziet in een moeiteloze terugkeer naar Suriname van diegenen die dat willen. Dit hebben twee Surinaamse stichtingen in Nederland in een resolutie aan de Surinaamse en Nederlandse regeringen laten weten. Dit hebben beide stichtingen donderdag bekendgemaakt.

De jongerenorganisatie Sarnami Hai en de stichting Tenasu, terug naar Suriname, zijn in Utrecht tot de conclusie gekomen dat de Nederlandse regering momenteel een beleid voert dat te veel afgestemd is op integratie van de Surinamers. De stichting landelijke federatie van welzijnsstichtingen voor Surinamers en het centraal bureau vestingsbeleid hebben volgens beide Surinaamse stichtingen aktief deelgenomen aan de beraadslagingen in de Domstad. Op de eerste plaats zal volgens de resolutie een aanvang moeten worden gemaakt met een gericht voorlichtingsbeleid inzake remigratie. Dit moet uitgaan van zowel de Nederlandse als de Surinaamse overheid.

Negen lijken in Argentijnse rivier

BUENOS AIRES -- Uit de rivier de Lujan, 25 km ten noorden van de Argentijnse hoofdstad Buenos Aires zijn donderdag de lijken opgevist van negen mensen, die blijkbaar het slachtoffer zijn van politieke moorden. Volgens de politie zijn zeker drie van de stoffelijke overschotten van vrouwen. De lijken, die zeker 45 dagen in het water gelegen moeten hebben, verkeerden in vergaande staat van ontbinding en zullen moeilijk te identificeren zijn.

Een ding staat vast: de vermoorden waren jonge mensen. Niet duidelijk is echter, hoe zij om het leven gebracht zijn.

In augustus werden op een terrein buiten Buenos Aires de met kogels doorzeefde lijken gevonden van dertig jonge mensen, die vermoedelijk het slachtoffer waren van een rechtse „brigade des doods".

ORANJESTAD — Bell Boy Ludwin Thokaai is tot werknemer van de maand van het Aruba Caribbean Hotel uitgeroepen. Hij werd vrijdag gehuldigd door manager Fournier.

Commentaar

Lachwekkend

HET BLIJFT MAAR rammelen in de spellingskwestie van ons Papiamento. Het ziet er naar uit dat de zaak gepolariseerd gaat worden nu bekend is geworden dat het Arubaanse BC binnenkort een etymologische spelling als officiele spelling in de Arubaanse eilandsraad wil laten aanvaarden. De Arubaanse leerkrachten zijn vastbesloten deze spelling niet op school te gebruiken omdat volgens hen de competentie tot het vaststellen van een spelling bij de minister ligt.

Het is meer dan duidelijk dat de spellingskwestie grote problemen gaat vormen op Aruba.

Als we de spellingskwestie feitelijk bezien dan is het een feit dat Curacao een fonologische spelling voorstaat, terwijl men op Aruba een etymologische spelling prefereert.

Op Aruba zijn echter de leerkrachten om pedagogisch-didaktische redenen voorstanders van een fonologische spelling. Het Papiamento wordt behalve op de drie Benedenwindse eilanden nergens ter wereld gesproken, een uiterst klein taalgebied dus.

Het zou gewoonweg lachwekkend zijn indien ieder van deze eilanden een eigen spelling zou aannemen. We zien het al: boeken van Hubert Booi, Diana Lebacs, Elis Juliana Ernesto Rosenstand worden in drie verschillende spellingen gedrukt.

Want zo gek zullen we toch niet worden dat we ons toch al beperkte literatuur ook nog tot het eigen eiland gaan beperken?

We noemden het lachwekkend, maar het is in feite om te huilen, dat de betrokken partijen niet eens in staat blijken als volwassen mensen aan tafel te gaan zitten en na gemeen overleg tot een compromisspelling van het Papiamento te geraken.

Maar wie weet zijn wij te pessimistisch en zullen de zaken al is het dan na de verkiezingen geregeld worden.

Subsidie

HET BUURTCENTRUM Noord functioneert niet zoals het moet functioneren. Dit komt voornamelijk door de beperkingen waarbinnen het bestuur en andere vrijwilligers hun werk moeten doen. Een subsidieregeling bestaat niet en er zijn geen betaalde fulltime werkkrachten, zoals een hoognodige sociale werk (st) er in dienst. Door de overheid zijn deze in het vooruitzicht gesteld maar tot nu toe blijft het roeien met de riemen die men heeft.

Terecht maken wij ons zorgen over het toenemende alcohol en drugsmisbruik, vandalisme en slecht gedrag vooral van de jeugd.

Dit is mede te wijten aan de geringe mogelijkheden, die er voor de jonge mensen bestaan om zich te vermaken, ontspannen en ontwikkelen.

Het buurtcentrum is zo'n gelegenheid maar door gebrek aan een professionele aanpak en financiele middelen komt het moeilijk van de grond.

Het bestuur probeert financiele tekortkomingen weg te werken door onder andere het gebouw op prive-basis te verhuren aan personen of verenigingen voor het houden van feesten, recepties e d.

Men houdt geen rekening dat dit ten koste gaat van een stuk recreatie en ontspanning voor de gemeenschap van Noord. Immers bij het verhuren krijgen die personen of verenigingen ook het recht bepaalde mensen de toegang tot het gebouw te ontzeggen.

Het wordt hoog tijd dat de overheid het belang van dit centrum gaat inzien en ten spoedigste met een subsidieregeling op tafel komt, zodat dit centrum de bevolking van Noord optimaal ten goede kan komen. Voor een overheid die pretendeert voor de gemeenschap te werken moet dit toch niet zo moeilijk zijn.

Geen Nobelprijs voor de vrede

OSLO - De Nobel-commissie van het Noorse parlement heeft besloten dit jaar geen Nobelprijs voor de vrede toe te kennen.

De prijs blijft beschikbaar en kan in 1977 worden toegekend.

Het is de tiende maal sedert de tweede wereldoorlog dat de prijs waaraan een beloning van 681.000 Zweedse kronen (bijna 300.000 Ant gulden) is verbonden, niet wordt toegekend.

De prijs moet minstens eens per vijf jaar worden verleend. In 1953 kreeg Albert Schweitzer de Vredesprijs voor 1952.

ORANJESTAD — Voor een kennismakingsbezoek is vrijdagochtend op Aruba aangekomen de heer J.H. Wickel, waarnemend rektor van de Haagse Akademie voor Lichamelijke Opvoeding, op welke school verschillende Arubanen een opleiding hebben gevolgd. Hij werd tezamen met zijn echtgenote op het vliegveld verwelkomd door onder andere de gedeputeerde voor sportzaken Nel Oduber.

Aruba-delegatie maakt in V.S. studie van toerisme

ORANJESTAD — De heer Arturo Jessurun managing director van King International Casino zette vrijdag tijdens een persconferentie uiteen dat het doel van de reis van de delegatie onder leiding van minister van Justitie Leo Chance naar Las Vegas en Memphis gezien moet worden als een studiereis. Het is belangrijk dat de mensen in het toerisme in de gelegenheid worden gesteld hun capaciteiten te verbeteren, doch daarvoor zijn vele mogelijkheden. De delegatie zal nu van nabij kunnen zien wat deze ondermeer inhouden. Zij zullen opleidingen bezoeken op moderne leest geschoeid en de modernste technieken zien." Aldus de heer Jessurun.

In een week tijd worden bezoeken gebracht aan Memphis waar Holiday Inn gevestigd is, Las Vegas, Los Angeles en Miami. De delegatie wordt zondagavond reeds in Memphis verwacht. Het eerste bezoek geldt aanstaande maandag aan de Holiday Inn University te Olive Branche (Miss.) waar de nodige uiteenzettingen zullen worden gegeven en de delegatie van nabij de opleidingen kan gadeslaan. In de middaguren worden bezoeken gebracht aan Holiday Inn perscentrum, computercentrum en andere instellingen.

Van dinsdag tot en met donderdag wordt Las Vegas bezocht, waarbij naast bezoeken aan casinos en golfbanen vooral aandacht zal worden besteed aan voorlichting door personen, die ongetwijfeld vele vragen zullen kunnen beantwoorden in verband met de plannen van de overheid om ondermeer een betere controle op de inkomsten van de casinos en opleiding voor hotelpersoneel te krijgen. Donderdagmorgen biedt Aruba Real Estate in Dunes Hotel een ontbijt aan waarbij vertegenwoordigers van het openbaar ministerie gaming commission en politie-autoriteiten aanwezig zullen zijn. Na afloop zal een bezoek aan de kantoren van deze autoriteiten worden gebracht.

Voordat de delegatie naar Los Angeles vertrekt geeft luchtvaartdirecteur Earl Taylor een uiteenzetting over behandeling en afhandeling van toeristen op de luchthaven. In Los Angeles zal onder meer Tula Jessurun namens King International een uiteenzetting geven over deze organisatie en het jaarrapport bespreken. Daarna zullen nog enige andere bedrijven een gelijksoortige uiteenzetting geven. Voor het vertrek naar Miami volgt nog [illegible] door een expert een toelichting op de mogelijke gevolgen voor de Amerikaanse ekonomie in verband met de presidentsverkiezingen.

Zondagavond keert de delegatie op de Antillen terug. De heer Jessurun zette uiteen dat deze reis bijzonder belangrijk is om de ekonomische banden in de ontwikkeling van de Verenigde Staten en het Arubaanse toerisme steviger aan te halen. Hierbij heeft men ook gedacht aan het toeristenjaar dat door de Arubaanse overheid voor dit jaar werd uitgeroepen.

Het Bicentennial marketing programme van de Aruba Real Estate, waarmee verleden jaar een begin werd gemaakt bracht een netto opbrengst van ruim 5.5 miljoen dollar per 30 april 1976, op tegen 1.6 miljoen dollar in 1972, hetgeen een vooruitgang betekent van 355 procent. [illegible] wees hij erop [illegible] van deze studiereis, te weten Aruba Real Estate, Holidays Inns Inc, King International en Central Credit Corp. met deze studiereis daadwerkelijk willen bijdragen aan de verdere uitbouw van het Arubaans toerisme.

Nederland in een dop

DEN HAAG — De orderontvangst van de Nederlandse industrie is vorige maand ten opzichte van augustus toegenomen. De stijging was vooral te danken aan exportorders. De binnenlandse markt gaf slechts een geringe toeneming te zien, aldus heeft het CBS bekend gemaakt.

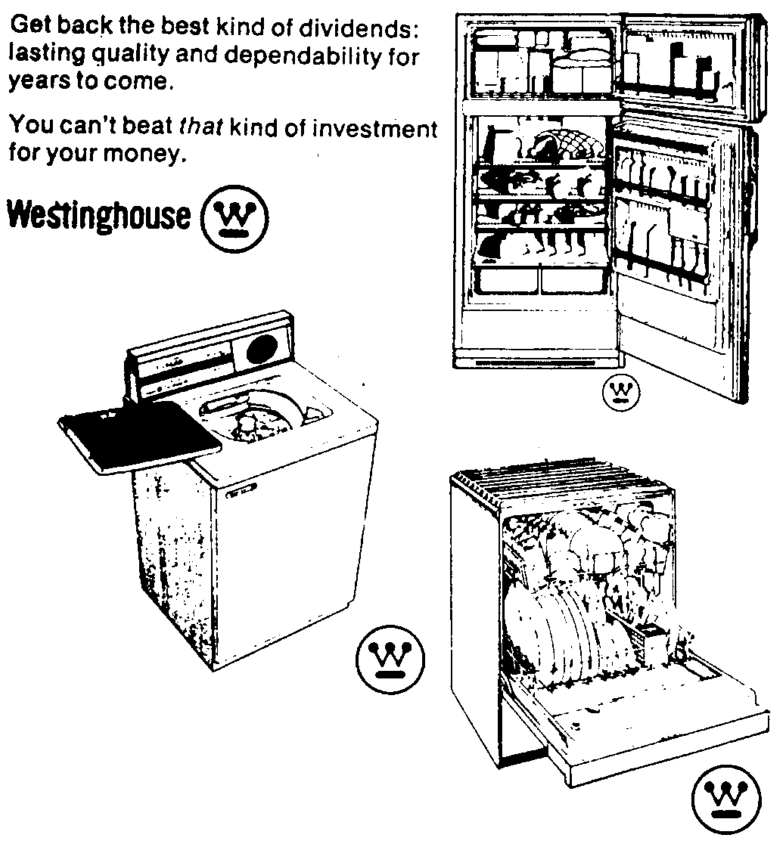
DEN HAAG — Wanneer de grote elektriciteitscentrales gaan overschakelen op steenkool en stookolie zal dit een sterke toeneming van de milieuvervuiling tot gevolg hebben. Die omschakeling zal echter noodzakelijk zijn omdat aan de aardgasvoorraden in Nederland een einde komt, aldus de ministers Lubbers en Vorrink in antwoord op vragen uit de Kamer.

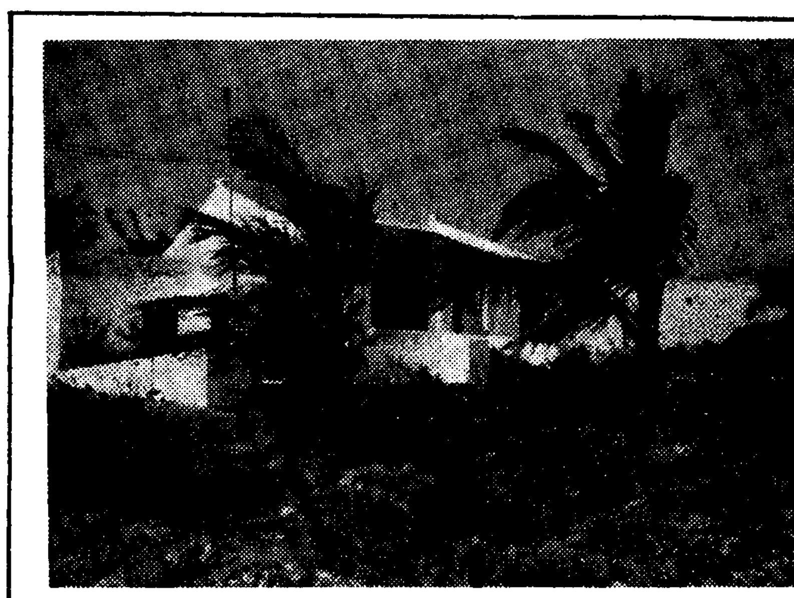
DEN HAAG — Volgens de sportvissers die dinsdag een Nederlandse Starfighter zagen neerstorten in de Waddenzee werd het toestel gevolgd door een tweede vliegtuig. De luchtmacht staat voor een raadsel want na controle is gebleken dat er geen tweede Nederlands toestel in de lucht was. Een van de sportvissers heeft een filmpje opgenomen dat door de marechaussee is opgevraagd en met spoed zal worden ontwikkeld.

DEN HAAG — De raad van de waterstaat heeft minister Westerterp van Verkeer en Waterstaat geadviseerd een deel van de tegenwoordige Markermeer in te polderen. De raad heeft gekozen voor een Markerwaard van ongeveer 40.000 ha met grote randmeren langs de kust van Noord-Holland. Het eiland Marken zal niet in de polder worden opgenomen en minstens even ver van het nieuwe land verwijderd liggen als van de Noordhollandse kust.

DEN HAAG — Het aantal studentenstops zal aanzienlijk toenemen als de overheid blijft bij haar standpunt het personeel op universiteiten niet uit te breiden. Het college van bestuur van de universiteit van Amsterdam heeft dat gesteld in een verklaring. Het college is ongerust over het niet vermelden in de rijksbegroting van tweeduizend extra plaatsen die minister Van Kemenade vorig jaar voor 1977 had toegezegd.

DEN HAAG — Minister Van Agt van Justitie heeft officieel ja gezegd tegen het lijsttrekkerschap voor het CDA. Hij deed dat tegen [illegible] voorzitter professor [illegible]. Vóór Van Agt het is, moet dat nog goedgekeurd worden door de partijbesturen.

Aruba kwalitatief beter

Curaçao voor bij badminton

RUST & BURGH — Op de eerste wedstrijddag van de 3e Antilliaanse badminton-kampeonschappen heeft Curacao een lichte voorsprong (8-6) verkregen over het team van Aruba. Kwalitatief kwamen de gasten evenwel tot beter spel, te oordelen naar de behaalde resultaten in de A-klasse waar Aruba zijn vier zeges op naam schreef tegen één nederlaag.

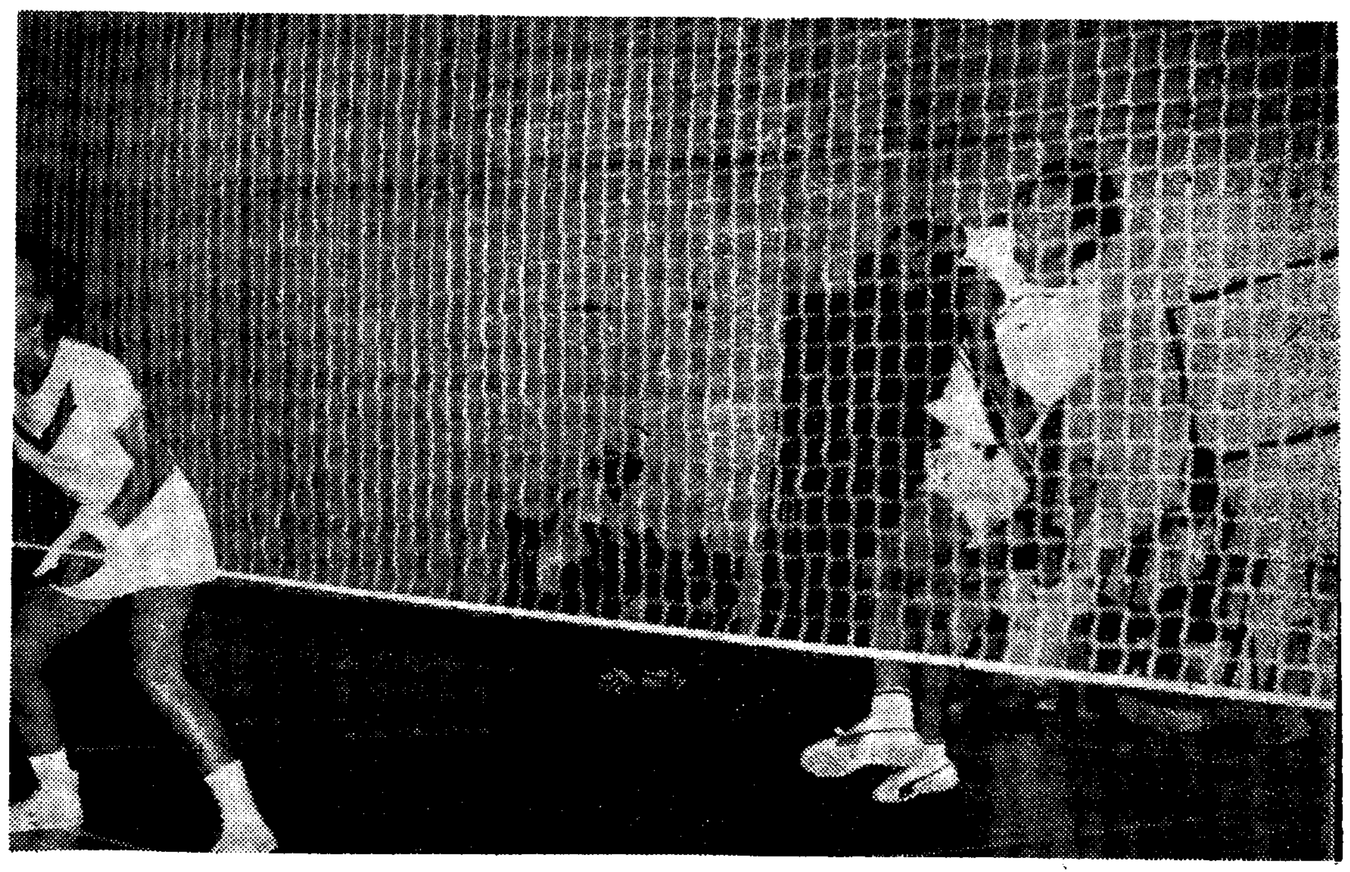
In de B-klasse bleek het onderlinge krachtverschil niet zo groot (3-2 voor Curacao) terwijl in de C-klasse de lokale ploeg domineerde (4-0)

De uitslagen: A-KLASSE....Lobato/Booi-Mata/Yarzagaray 14-18 en 12-15; Engelman-Yarzagaray 4-11 en 1-11; Ackerman/Gronovius-Bernabela/Altman 15-13 en 15-10; Lobato/Engelman-Mata/Arambatsis 6-15 en 9-15; Wiedeman-Bernabela 10-15 en 6-15

B-KLASSE....Kersbergen-Rasmijn 6-15 en 6-15; Deighman/Mambre-Scharbaai/Lacle 15-8 en 15-4; Claes/De Bell-Dekkers/Steve 15-4 en 15-10; Hartman-Lacle 2-11, 11-2 en 8-11; Mambre-Scharbaai 11-3.

C-KLASSE...Slee/Pietersz-Martinez/Koolman 15-9 en 15-5; Martis-Koolman 15-2 en 15-3; S. Pieters-Cardoze 11-1 en 11-8; A Pietersz/Baetens-Martinez/Martinez 17-15 en 15-9.

De ontmoeting wordt vanmiddag (17.30 uur) voortgezet in de sporthal van de SOV Asiento te Rust & Burgh. Om acht uur volgt de prijsuitreiking terwijl het geheel met een feest ten huize van de heer L. Booi besloten wordt.

HET DUBBEL Lobato/Booi (Curaçao) dat met 2-0 verloor van Mata/Yarzagaray.

Tennis

BRISBANE — In de eerste twee ronden van het tennistoernooi in de Australische stad Brisbane zijn de eerste drie geplaatste spelers uitgeschakeld. De als eerste geplaatste australier Ken Rosewall verloor in de eerste ronde van zijn landgenoot Bob Carmichael (5-7, 5-7), die op zijn beurt in de tweede ronde werd geklopt door Ray Ruffels met 3-6, 2-6. Nummer twee op de plaatsingslijst, de Amerikaan Sandy Meyer verloor in de tweede ronde van de Nieuwzeelander Brian Fairlie (3-6, 7-5, 5-7) en de als derde geplaatste Australier Ross Case werd in de tweede ronde uitgeschakeld door Kim Warwick (7-6, 5-7, 2-6).

Snelle zege

HOLLYWOOD — Roberto Duran heeft vrijdagavond in Hollywood in een titelgevecht tegen de Costaricaan Alvaro Roja een snelle zege behaald. De wereldkampioen in het lichtgewicht (WBA-versie) sloeg zijn tegenstander in de eerste ronde k.o. De Panamees besliste het gevecht na 126 seconden.

Gewichtheffen

ORANJESTAD — De Aruba Weightlifting Association houdt komende zondag 17 oktober een jeugdtoernooi in de St. Annaschool te Noord om 10.00 's morgens. Curacao is ook uitgenodigd voor dit toernooi maar heeft helaas op het laatste moment laten weten niet meer deel te kunnen nemen.

WILLEMSTAD — In het Divi-Divi jeugdcentrum vond gisteravond de verkiezing van miss Divi-Divi plaats welke door een groot publiek werd bijgewoond. Op de foto, de finalisten: v.l.n.r. 1st runnerup Annemarie Hayer, miss Amity Sjomara Gibbs, miss Divi-Divi en tevens miss Folklore MONIQUE GIBSON, Miss Popular Greta Every en 2nd runnerup Solange Trinidad.

St. Joris boekt zege op H.P.

Derde nederlaag in successie voor ICC

WILLEMSTAD — Met een meedogenloze rally van 7 runs, geproduceerd met 5 achtereenvolgende hits waaronder twee doubles en een threebasehit verbrak Pichingolo Soberano gisteravond in de zesde inning een 3-3 gelijke stand om uiteindelijk met 10-3 winnend het strijdperk te verlaten. De ploeg die dit geweld moest ondergaan was Indju Country Club dat zijn derde nederlaag in successie moest verwerken en daardoor evenals Pichingolo de eerste ronde met twee overwinningen uit vijf wedstrijden afsluit. Het dubbelprogramma werd gisteravond geopend met een ontmoeting tussen de A-klassers St. Joris Angels en Harlem Power; eerstgenoemde club won met 8-6.

Pichingolo kwam gisteravond erg goed uit de startblokken met twee runs in het eerste bedrijf maar Indju Country Club deed dat in zijn allereerste slagbeurt zelfs nog beter en nam de leiding met 3-2.

Wat ICC betreft bleef het verder daarbij maar Pichingolo wist in de vierde inning de stand gelijk te trekken om vervolgens in de zesde episode met het nodige slaggeweld een forse voorsprong te nemen welke het verder ook wist te behouden. In die fatale inning voor ICC's pitcher Eligio Martis sloegen successievelijk een hit Enrique Henriquez (een double), Siegfried Florencia (double), Stefania, Igmar Raphaela en Alvaro Ascension (threebasehit).

Winnende pitcher werd Choei Geerman die in de vijfde inning Payá Boekhouder verving. Uitblinkers aan slag waren: Ascension (4-3), en Elforis (1-1) van Pichingolo en Spencer Mills (3-3) van ICC.

De boxscore:

	1234567	R	H	E
PICHINGOLO	2001070	10	10	2
ICC	3000000	3	7	4

In de eerste wedstrijd tussen St. Joris en Harlem Power was de zesde inning ook beslissend. Een double van S. Hersilia, met 4-3 de succesvolste batter van St. Joris in de wedstrijd van gisteravond, produceerde de twee runs waarmee een 6-6 gelijke stand werd verbroken. Beide ploegen hadden in de eerste drie innings hun zes runs gescoord.

Het scoreverloop was als volgt:

	1234567	R	H	E
ST. JORIS	1050020	8	9	6
HARLEM POWER	0240000	6	9	7

Winnende pitcher was J. Josephina en verliezer S. Schoop. Beste batters waren: Hersilia van St. Joris en R. Schoop, R. Martina en B. Ronney (allen met 4-2) van Harlem Power.

De AA-klasse competitie wordt vanavond in het Rifstadion voortgezet met de wedstrijden: Nuevas Estrellas Super Dynamic — Sansui; Rising Trotters — Pichingolo Soberano.

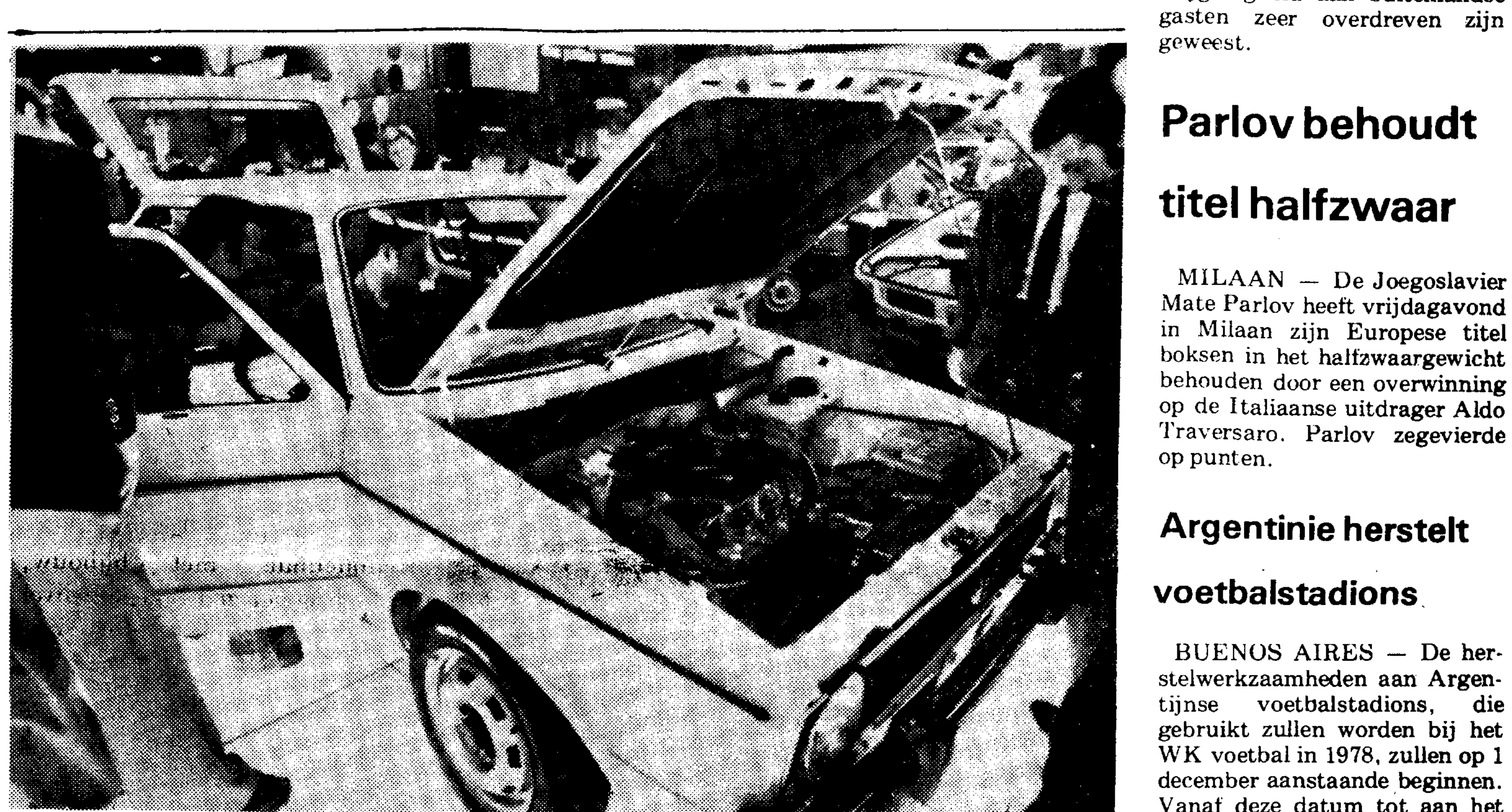
Zondag spelen de A-klassers op het terrein te Noord Zapateer. De eerste wedstrijd begint om 10.00 uur en de laatste om 16.00 uur.

WK voetbal:

Mexico wint van VS (3-0)

PUEBLA — Mexico heeft vrijdag in Puebla de voetbalwedstrijd voor de kwalificatieronde van het toernooi om het wereldkampioenschap tegen de Verenigde Staten met 3-0 gewonnen. Bij de rust was de stand 2-0 door treffers van solis (25e minuut) en Demian (42e minuut). In de tweede helft scoorde Davila (82e minuut). De stand in de betreffende groep is nu:

1. Canada 2 gespeeld 3 punten
2. Mexico 3-3
3. Verenigde Staten 3-2.

PARIJS — De grote trekpleister van de Parijse Autosalon is niet één of ander futuristische of kolossale wagen, maar de Volkwagen Polo, uitgerust met een dieselmotor. Het is de eerste maal, dat men de dieselmotor geschikt heeft kunnen maken voor een kleine familiewagen met alle economische voordelen van dien.

Nieuwe boks-organisatie

ORANJESTAD — Op Aruba is de Aruba Boxing Valley opgericht. Deze vereniging heeft als doel de bokssport onder amateurs te promoveren en op een hoger peil te brengen. Het belangrijkste doel van deze organisatie is Aruba vertegenwoordigd te zien bij de Olympische Spelen 1980 in Moskou. Voor meer informatie kan men zich wenden tot "F" Wallcott p/a Torricellistraat 8 tel. 4834, Jaime. Tabares Kamerling Onnesstraat 54, Janchi Tromp Venezuelastraat 30 tel. 2125 - 2325 of Stanley Arends p/a Voz di Aruba tel. 1601.

Ganga tevreden uit Barcelona

BARCELONA — Jean Claude Ganga, secretaris generaal van de opperste sportraad van Afrika, is tevreden uit Barcelona vertrokken. Ganga had een aantal ontmoetingen gehad met Lord Killanin en andere IOC-officials. Daarbij was de Afrikaanse boycot van de Olympische Spelen in Montreal aan de orde gekomen.

Toen ik hier aankwam, zei Ganga vlak voor zijn vertrek, heerste er een verhit sfeertje. Veel sportfederaties en leden van het IOC eisten sancties tegen de Afrikaanse landen. Maar nu kan ik zeggen dat ik tevreden naar huis ga. De temperatuur is gezakt en er zullen geen maatregelen tegen de Afrikaanse naties worden genomen.

Overigens kende de Spaanse regering vrijdag Lord Killanin, president van het IOC, een van de hoogste onderscheidingen van het land toe: Het grootkruis van de orde van burgelijke verdienste.

STRAF

BARCELONA — Drie gewichtheffers zullen de medailles moeten inleveren, die zij tijdens de Olympische Spelen van Montreal hebben gewonnen. Het drietal werd destijds betrapt op het gebruik van verboden stimulerende middelen. De beslissing werd vrijdag genomen tijdens het congres van het Internationaal Olympisch Comite (IOC) in Barcelona (Spa) op advies van de medische commissie. Het gaat om Valentin Kritov (Bul), Zbigniev Kaczmarek (Pol), respectievelijk winnaar van het goud in het zwaar-en lichtgewicht, en Blagoi Blagojev (Bul), die het zilver won in het zwaarmiddengewicht. Tevens werden de de Amerikaan Arne Norbach en de de Amerikaan Philipp Grippaldi van de uitslagenlijst afgevoerd wegens het hen bewezen gebruik van anabole steroiden. De plaatsen en de medailles van de gediskwalificeerden worden niet opgevuld.

China niet in FIFA

ZURICH — China heeft geweigerd weer lid te worden van de Internationale Voetbalfederatie (FIFA), omdat Taiwan niet zal worden uitgesloten. De Chinese voetbalbond heeft deze beslissing per brief aan de FIFA bekend gemaakt. Deze brief is donderdag in Zurich door het secretariaat van de FIFA in de openbaarheid gebracht.

Op het congres in Montreal in Juli toonde de FIFA zich voorstander van de toetreding van China, maar wilde niet besluiten tot de verwijdering van Taiwan. China verliet de FIFA in 1958 tijdens het congres in Stockholm.

Korfbal

WILLEMSTAD — Op het sportterrein te Montagne Abao gaat morgen een korfbaltoernooi van start dat over drie zondagen uitgesmeerd is. Het toernooi wordt georganiseerd door de S.V.T.O.P. De deelnemende ploegen zijn Brahax, Flamingo, Elto en T.O.P.

Het schema voor morgen: 09.30 uur openingsceremonie; 11.00 uur T.O.P.-Brahax; 13.00 uur Nova-Elto; 14.30 uur Brahax-Flamingo.

Op grote voet

ROME — Giulio Onesti, voorzitter van het Italiaanse Olympische Comite, en zeven andere officials zijn vrijdag in staat van beschuldiging gesteld wegens het onttrekken van een bedrag van in totaal bijna 10 miljoen Lire (ongeveer 30.000 gulden Ned.) aan het Olympische fonds. Dit is in Rome door rechter Aquilla d'Albore, leider van het onderzoek, bekend gemaakt. Onesti en vice-voorzitter Mario Pescanti worden beschuldigd van het doen van illegale uitkeringen aan dagbladen van in totaal ongeveer 13.000 gulden. De andere comiteleden zouden een bedrag van bijna 17.000 gulden ten onrechte hebben aangewend voor de Middellandse zeespelen. Daarbij zou de vrijgevigheid aan buitenlandse gasten zeer overdreven zijn geweest.

Parlov behoudt titel halfzwaar

MILAAN — De Joegoslavier Mate Parlov heeft vrijdagavond in Milaan zijn Europese titel boksen in het halfzwaargewicht behouden door een overwinning op de Italiaanse uitdrager Aldo Traversaro. Parlov zegevierde op punten.

Argentinie herstelt voetbalstadions

BUENOS AIRES — De herstelwerkzaamheden aan Argentijnse voetbalstadions, die gebruikt zullen worden bij het WK voetbal in 1978, zullen op 1 december aanstaande beginnen. Vanaf deze datum tot aan het toernooi zullen op de betrokken velden geen wedstrijden gespeeld mogen worden. De finale wordt in het Del Plata stadion gespeeld.

Kleedkamers zullen geheel opnieuw ingericht worden. Verder zal men voor voorzieningen zorgen voor radio en televisie en zal men transmissiecentra, perskamers, bars en restaurants inrichten vertegenwoordigers van de internationale voetbal federatie, FIFA, zullen van 29 november tot 2 december een bezoek aan Argentinie brengen.

DEN HAAG — Een meerderheid van de Nederlanders meent, dat misbruik wordt gemaakt van sociale voorzieningen. Ook wil een meerderheid, dat op die voorzieningen wordt bezuinigd, aldus een enquete van het CBS in overleg met het ministerie van Sociale Zaken.

HOEK VAN HOLLAND — Voor de kust van Hoek van Holland zijn drie overlevenden opgepikt van het in de nacht van donderdag op vrijdag in een zware storm vergane Oostduitse schip Antje Oltmann. De stoffelijke resten van vijf bemanningsleden zijn geborgen.

VAASSEN — In het Zuidmolukse woonoord Vaassen zijn donderdag na ongeregeldheden negen huizen teveel gesloopt. Daarin woonden 34 mensen. De oorspronkelijke bedoeling was de negen panden pas over twee jaar te slopen, aldus de burgemeester van Epe, waaronder Vaassen ressorteert. Het ministerie van CRM zal voor onderdak voor de 34 zorgen.

DEN HAAG — De tweede Kamer heeft in de nacht van donderdag op vrijdag een CDA-motie aanvaard, waarin de regering wordt gevraagd 150 miljoen gulden meer uit te geven voor defensie. Die zouden moeten worden gevonden in de post prijsbijstelling van de rijksbegroting.

AMIGOE PUBLICEERT BRIEVEN VAN CHRIS ENGELS

Nederlandse poëzie vernieuwde zich op Curaçao

CHRIS ENGELS:

Ik heb een eigen wereld geschapen

WILLEMSTAD. — De eerste keer dat ik bij Chris Engels op bezoek was, gebeurde er iets merkwaardigs. We zaten te praten over Adama van Scheltema en opeens zegt hij: „Kom mee". We gingen naar de voorzaal, waar een vleugel staat. Chris Engels duikt erachter, geeft enkele roffels vooraf en begint te zingen. Een hoge, gebroken nauwelijks verstaanbare stem. Bruisende, jonge muziek. Een enthousiaste uitdrukking in de oude, tranende ogen. En wat hij zong, wist ik niet, maar het ontroerde zeer. Iemand vol geloof en overtuiging, volkomen in een eigen wereld verzonken.

Ook de uitnodiging tot dat bezoek was merkwaardig en typisch des Engels. Ik had hem opgebeld met de vraag, of hij ooit de werken van Gorter gelezen had, omdat sommige woorden zo Gorteriaans aandeden. „Een interessante vraag", antwoordde hij, „daar moeten we eens verder over praten". Ik vroeg wanneer dat kon. „Meteen natuurlijk, komen! " Zo ging ik de gang die bijna ieder maakt die zich met het culturele leven op Curacao bezig houdt, de gang naar Stroomzigt. Een unieke huis. Typerender dan een beschrijving is een anecdote om aan te geven waardoor Stroomzigt gekenmerkt wordt. Een echtpaar was met hun kinderen na een kort tentoonstellingsbezoek bij Chris Engels gaan koffiedrinken. Toen ze na de koffie, die nogal uitliep, naar huis terugreden zei een zoontje „We zijn lang op de tentoonstelling geweest".

DOKTER CHRIS ENGELS
...veelzijdig kunstenaar...

Anecdotes zijn in omloop van mensen die in kaart zijn gebracht, van doden of bijnadoden. En dat is dan ook de gangbare mening over Chris Engels. We weten wat hij gedaan heeft, redacteur van De Stoep, het enige Nederlandse literaire tijdschrift in de oorlog dat talenten als Tip Marugg, Charles Corsen en Oda Blinder tevoorschijn heeft gebracht. Schilder en oprichter van het Museum. Dichter onder de naam Luc. Tournier. Arts op Otrabanda. Componist van niet onaardige stukken. Culturele duizendpoot, met bijzondere belangstelling voor alles wat met indianen te maken heeft. Maar het eind van mijn tweede bezoek aan Stroomzigt is het begin van een nieuwe Chris Engels in de openbaarheid. Hij geeft me dan het pak brieven mee, die hij aan Van Walle geschreven heeft, en waaruit deze geput heeft voor zijn boek „Beneden de wind". Die brieven tonen een andere Chris Engels. In plaats van de moeilijk leesbare Luc. Tournier is er een vlot schrijvende, humoristische Chris Engels aan het woord, die herinneringen ophaalt, over Curacao en Curacaoenaars die te kostelijk zijn om in het vergeetboek te geraken. Die leesbaar zijn voor een groot publiek. Reden waarom de Amigoe ze gaat publiceren, deze BRIEVEN AAN EEN KOERANTIER van CHRIS ENGELS.

Het verschijnen van deze brieven in de Amigoe is de aanleiding tot dit interview. Chris Engels geeft er de voorkeur aan in zijn studeerkamer-bibliotheek te gaan zitten. Het is een kleine ruimte, de wanden van purperhart, maar nauwelijks zichtbaar door de stampvolle boekenrekken, die tot een halve meter van het plafond reiken. Die laatste halve meter hangt vol schilderijen. De tafels zijn beladen met folianten en boeken. Chris Engels gaat in een hoekje zitten. „Laat mij in de Rietveld-stoel zitten, dan kan jij aan het bureau schrijven".

Die „Brieven aan een koerantier" zijn eigenlijk onverwachts ontstaan. Van de Wálle kwam naar Curacao voor de Wereldomroep en bleef nog een paar dagen bij mij logeren. We haalden ouwe koeien uit de sloot. En dat was merkwaardig: je denkt dát jij het alleen onthouden hebt, maar dan blijkt dat een ander hetzelfde bezit heeft, al is het op een andere manier.

Van de Walle vroeg voor hij wegging: „Als ik je schrijf, schrijf je dan terug?" En merkwaardig genoeg deed ik het, want hij wist mij voor de zaak te interesseren. Toen we eenmaal bezig waren, vroeg hij of ik bezwaar tegen publikatie had. Dat had ik niet. Van de Walle vroeg dat, omdat hij wel wist dat ik hier zit en hoe klein het hier is. Ja, en er staat nogal eens iets in!"

Maar van een gezamenlijk publikatie van de brieven is het niet gekomen. „Nederlandse uitgevers zijn Nederlandse uitgevers. Het werd te groot. Toen heeft Querido Van de Walle gevraagd een boek te maken waarbij hij ook mijn brieven gebruikte. Dat werd „Beneden de wind". Chris Engels néemt het Van de Walle niet kwalijk dat het zo gelopen is. Maar daardoor miste het Antilliaanse publiek wel een aantal stukken over oude Curacaoenaars. Chris Engels tracht in zijn brieven een zo objectief mogelijk beeld te geven van mensen als Da Costa Gomez, Cola Debrot, dokter Maal en vele anderen. Schilderachtige figuren, mensen met capaciteiten die maar al te weinig gekend worden.

— Verwacht U bij publikatie in de Amigoe nog veel reacties? Chris Engels schudt het hoofd: „Ik hoop één ding: dat het de lezer zal boeien. Van alle ontmoetingen van vroeger is bij mij geen bitterheid overgebleven. Dat had toch gemakkelijk gekund, dat er vijandschap of zoiets was ontstaan. Maar zoals ik schrijf: de eigen pijn is het minst bijgebleven. Bitterheid en pijn moeten de lezers er dan ook niet in gaan zoeken. Natuurlijk, zoals de mensen in het leven voorbij gegaan zijn, iemand kan ze best anders gezien hebben dan ik doe. Maar van mijn kant is er geen uiting van voortdurende teleurstelling. En dat had toch ook gekund, want van de honderd dromen die je dacht te bereiken, gaan er zeker tachtig aan. Maar reacties, nee dat geloof ik niet dat die zullen komen. Ik zal het je in een beeld duidelijk maken. Vaak heb ik 's morgens geen zin om me aan te kleden. Dan zegt mijn lieve, keurige vrouw: „Pas op, anders zien ze je naakt". Dan antwoord ik altijd: „Dan ben ik het niet die kijkt, maar een ander. Zo is het ook met die brieven. Als ze een andere interpretatie willen geven, dan ben ik dat niet".

Vanaf zijn komst op Curacao is dokter Engels een omstreden figuur geweest. Dat blijkt uit zijn verhaal over het begin op Curacao. „Ik kwam hier omdat ik gevraagd was door mgr. Verriet. Er moest eens een katholieke arts komen. De Shell en de marine namen toen een katholiek niet zo makkelijk op, de tijden waren toen heel anders. In die tijd kon een katholiek noch in de oost, noch in de west een belangrijke rol spelen. Welter kon alleen opklimmen, omdat hij zijn katholicisme verborgen had gehouden. Maar goed, ze wilden hier een katholieke arts, nou dan hebben ze het niet getroffen met mij". En Chris Engels lacht een hoge; merkwaardig jonge lach, waarbij hij de mondhoeken naar achteren en omhoog trekt en een klokkend, ondeugend geluid voortbrengt. „Ik kwam hier zonder contract. Na aankomst had ik een interessante ontmoeting met mgr. Verriet. Het bleek de bedoeling te zijn dat alle paters en nonnen op de zes eilanden mijn patienten moesten worden. Nou was ik wel katholiek, maar niet zo. Verriet zei: „Maar dan hebt u geen inkomsten!"

Ik: Dat zullen we dan wel zien. Alle paters en nonnen wisten natuurlijk allang dat er een katholieke arts zou komen. Maar de opdracht van de bisschop patient te worden, kwam maar niet. Dat was aan de ene kant zalig", (lacht weer, geeft me een uitbundige klap op de knie) „ik kon mezelf blijven. Ik was onafhankelijk. Want er was natuurlijk altijd een verschil in tempo van denken.

Voor de zusters was het vreemd. Eerst had ik spreekuur in het hospitaal, maar na een paar weken was ik eruit. Ja, ik wil onder de mensen zijn. Doordat ik niet met de missie ging samenwerken, kwam ik nu onder het volk".

Ook de carrière van de dichter Luc. Tournier begint niet alledaags. Uw verzenbundel „Verzen en penitentie" uit 1936 koopt u vlak na de uitgave zelf weer helemaal op. Waarom deed u dat?

Die eerste dichtbundel heb ik weer helemaal opgekocht, ja. Voor de mensen gaat de dichter en de dokter nu eenmaal niet samen. Dat brengt zé in de war. Zit die dokter me nou als dichter te bekijken of niet? Ik kocht de bundel dus maar op, met de bedoeling het nooit meer te doen. En alles wat ik tussen 1936 en 1940 geschreven heb, heb ik verscheurd.

Toen brak de oorlog uit. Het werd een publieke functie te schrijven. De mensen werden niet meer opgedeeld in dokters-advocaten-leraren enzovoorts. We hadden te maken met een wereld die op leven en dood streed. Maar ondanks dat het een oorlogstoestand was, hebben we van ons verzet een creatief verzet gemaakt. In de Stoep publiceerden we geen beschouwingen over de vijand.

In een redactioneel artikel heb ik dat eens uitgelegd, toen er in de lokale pers bezwaren kwamen tegen deze houding. Ik schreef toen: Jullie willen hebben dat dichters hetzelfde doen als Goebbels. Wij willen het creatieve stellen tegen de aanranding ervan. Wij willen tegenover de redenering de essentie zetten, en dat is creatie.

Achteraf was dat het sterke van ons: we reageerden verder nooit. Dan kom je in een eindeloze zee van betogende stukken, die je tijdschrift onleesbaar maken. Dat was ons standpunt: niet verdedigen, tegen welke aanval ook. Hoe zwak een opgenomen werk sóms ook was, het stond op zichzelf".

Over een van zijn mederedacteuren („een groot woord, want een redactie hadden we eigenlijk niet; het was het spontaan samenwerken van mensen die in hetzelfde schuitje zaten") wil Chris Engels graag een historie kwijt. Het betreft pater M. Mohlman O.P. die als Wim van Nuland Curacaose portretten in De Stoep schreef. „Mohlman en ik hadden samen de grootste collectie uit de geschiedenis van Curacao opgezet voor de oorlogsslachtoffers van Nederland. We haalden 270.000 gulden op in één dag. Na een vergadering liepen we samen terug naar Otrabanda. Ik wist dat hij goed kon preken. Ik had hem eens gehoord over de koperen slang. Dat is een gevaarlijk onderwerp, want de slang is behalve een religieus ook een erotisch symbool. Ik zat toen stom van verbazing in de kerk, Mohlman was net als Charley Chaplin aan het dansen op de rand van de wolkenkrabber. Elk ogenblik dacht ik: nu valt hij eraf. Maar hij viel niet.

Maar goed, op die wandeling zei ik tegen hem: „Pater, ik heb u horen preken, u kunt ook schrijven". Toen zei hij: „Ik heb wat geschreven, stukken over een overleden confrater". Ik: „Ik ben met een tijdschrift begonnen, stuurt u het me toe. Maar als u schrijft, schrijft u dan „fun", want alle paters denken dat ze over godsdienstige en morele onderwerpen moeten schrijven, en dat is nou net het enige wat ze niet kunnen". Dat is het begin van de Curacaose portretten.

Mohlman kwam vaak bij ons koffie drinken. Eigenlijk moest hij dan lesgeven. Maar hij zei: „Ik moet over de Drieeenheid vertellen, maar ik begrijp het zelf niet". En dus dronken we maar koffie". Chris Engels lacht weer zijn klokkende, hoge lach.,

„Mohlman en ik gaan pas uiteenlopen als hij zegt: „Ik moet vastenpreken houden op Groot Kwartier. Die wil ik in De Stoep zetten. Ik zal ze literair schrijven". Ik zei tegen hem: „Alles wat goed geschreven is, zullen we opnemen, maar laat maar eens zien. Als u over Christus schrijft, zal ik extra kritisch kijken". Ja, dat zijn gevaarlijke onderwerpen voor priesters. En toen ik las wat hij geschreven had, zag ik: nee, dat is niet goed. Ik liet het anderen lezen. Elias haalde zijn schouders op. Boskaljon zei: „Het is niet hetzelfde als de portretten". Hendrik de Wit gaf als commentaar: „Dat lees ik niet eéns".

Ik wist natuurlijk dat die opmerking er één was tussen schrijvers, want hij had ze wel gelezen. Maar ik besloot het niet te publiceren. Als het onderwep zelf al tot zulke negatieve opmerkingen aanleidingen gaf.... Ik heb toen in negen velletjes de eerste preek geanalyseerd en voor Mohlman uiteengezet waarom het niet goed was. Dat heeft hij toch niet kunnen verwerken, hij is zich langzamerhand terug gaan trekken. Hij had trouwens nog een ander motief. Hij redeneerde dat een pater er voor de gewone mensen is. „Die manier waarop ik schrijf, dat doet een gewoon mens niks", zei hij. Dat vond ik onzin, want elk dier maakt het geluid dat hij heeft. Maar dat ging tegen zijn missionarisgevoel. Vreemd, want de bisschop, wiens secretaris hij was, stond helemaal niet onsympathiek tegenover zijn schrijverij. Die onderschreef dat negatieve gevoel dat Mohlman over zichzelf had niet".

En met deze tirade van Chris Engels zitten we midden in een andere actuele zaak. Ik vertel hem dat ik toch al van plan was een interview met hem te maken, maar dat de „Brieven aan een koerantier" de zaak versneld hebben. „Hoezo?" Ik leg hem uit dat hij toch ongetwijfeld de drijvende kracht achter de Stoep is geweest. En dat het onloochenbaar is, dat er een herleving in de belangstelling voor De Stoep is. De gedichten van Tip Marugg zijn herdrukt, die van Charles Corsen komen binnenkort. Meulenhoff heeft hem zelf gevraagd al zijn werk op te sturen.

Daarom mijn vraag hoe Chris Engels zelf die hernieuwde belangstelling voor De Stoep verklaart. Dat brengt hem voor het eerst tot zwijgen. Hij kijkt naar het plafond, zuigt aan zijn sigaar die uitgegaan is. Begint dan een betoog, als een schoolmeester met de vinger wijzend:

„Ik zou het het liefst in de oorlog willen zoeken. Die prikkelt de creativiteit. En dan komen de Antillianen weliswaar hoofdzakelijk na de oorlog, maar ze kenden de oorlogsberichten goed.

De grotere kwaliteit die soms op kritieke momenten ontstaat, is bij hen terecht gekomen. Al spreken Tip Marugg en Charles Corsen niet over de oorlog, hij staat als een scherm achter hen.

Charles Corsen was radio-telegrafist. Hoeveel oorlogsberichten heeft die niet onder ogen gehad. En Tip Marugg zat bij de schutters die aan de kust de wacht hielden opdat er geen landingen zouden plaats vinden. Die grotere sfeer met al die ellende.... Er zit iets van Rhijnvis Feith in; dezelfde weemoed hangt om de doden. Bovendien: ze woonden aan de begrafenisstoet. Elke dag zagen ze die weer".

Chris Engels staat opeens op en doet het ritme van een begrafenisstoet voor; het lijkt verrassend veel op het ritme van menig gedicht van Tip Marugg.

„Moet je eens kijken naar hun poezie. Ja, een mens leeft toch van zijn zintuigen, en wat hij ziet, dat geeft hij weer. Ze zagen de ontmoeting met de dood. Ook bij Cola Debrot, kijk alleen maar eens naar diens titels! Charles Corsen schrijft wel over de liefde, maar het is daarweven met de dood. Daardoor is hun allure toch een beetje groter dan wat er daarna geschreven is. Ik bedoel dat niet negatief voor de huidigen. Kijk, Lauffer begon ook zo. De beste gedichten van Lauffer zijn twee hele kleine compacte gedichten in het Nederlands. Daarna komt hij met Patria, dat is een ander moment. Die poezie is dan gemaakt voor een fond. De anderen schreven niet voor een fond, Dat waren eenzame dichters die de moed hebben gehad de retoriek niet voorop te zetten".

„Er is nog een reden, denk ik, voor de hernieuwde belangstelling voor De Stoep. Er zit een voorloper in, van wat in Nederland nog ging komen. Als Atonaal in '53 verschijnt, zie ik daar gedichten staan die al ken van Charles en mezelf. In de oorlog hadden de Nederlandse dichters zich niet vernieuwd, maar de Nederlandse poezie wel! Maar dan op Curacao!" Chris Engels lacht weer. We hebben in de oorlog een dubbelnummer uitgegeven van uit Nederland gesmokkelde poezie. Niets nieuws, terwijl alle grote mannen meededen. Er was eigenlijk maar één Hollander die iets nieuws had. Een matroos op een koopvaardijschip, ene J. Braamse. Hij was matroos, ik heb nooit meer van hem gehoord, misschien is hij verzopen. Van der Plas in Indie ontdekte dat die Braamse heel vrije bewerkingen van Elliot maakte".

Chris Engels staat op, pakt een ingebonden editie van De Stoep en gaat er in zitten bladeren. Hij zwijgt langdurig. Hij heeft een bril opgezet waarvan de zijkanten naar voren steken. Zo lezend is hij volkomen in tweegesprek met het papier: een uil door een lichtstraal verblind. Hij spitst zijn lippen, proeft de woorden, roept opeens vrolijk uit: „O, Braamse, wat ben je toch tekeer gegaan, jongen!" Dan mompelt hij weer onverstaanbaar, de lippen nog steeds proevend. Chris Engels is zo een duidelijke demonstratie van de opvatting dat lezen een lichamelijke activiteit is. Zijn hele lichaam is om het papier geconcentreerd, hij beweegt mee met wat hij innerlijk leest. Opeens glijdt er een schaduw over zijn gezicht en de spanning in het lichaam verzwakt. „Dat is zwak — in het maagdelijk verschiet — nee, dat heeft-ie zwak gezegd". Dan komt de spanning weer, nu draaien de handen in de lucht het ritme mee. De ogen blijven op het papier staren, als de handen stil zijn gevallen. Een zucht: „Die vent had werkelijk...." Zich losscheurend: „Kijk, die jongen moet je toch niet onderschatten, hoor". Eèn hoge haastige lach, dan: „zo'n gedicht als 1941, dat schreven de andere Hollanders toen nog niet". En Chris Engels draagt voor:

1941 / Uw ogen zijn er niet. / Hier zijn geen ogen meer, / hier in deze doodsvallei / is duisternis dikker / dan de duisternis in Egypte /.
/

Hij reikte me De Stoep over, om het gedicht te noteren. We raken in gesprek over een ander gedicht van Braamse, een juweel.

Lied der tropische zee / De hemel: een ziedende damp, / de zon: een brandende lens, / een schip dat dreinend stampt / door zijn hele bemanning verwenst. / ....Hemel, zon en zee / zijn verbasterde dingen: / ik ga met de makkers mee / dronkemansliedjes zingen.

Chris Engels: „Het zou toch rechtvaardig zijn, als er ooit een bloemlezing uit De Stoep gemaakt werd, anders verzuipen deze dingen, komen ze nooit terecht. Ze zijn wel met mij bezig in Amsterdam, maar ik moet nog zien wat eruit komt. Want het moet altijd ergens verkocht worden en je kan Luc. Tournier zo moeilijk verkopen.

Er ligt zoveel verborgen in De Stoep. Ik zal je een anecdote vertellen, anecdotes zijn erg mooi. „Ik werd opgebeld door iemand, die vroeg: „Bent u geinteresseerd in gedichten van Boutens?" Die was toen dood, dus waren het nagelaten gedichten. Ik naar die man toe. Het bleek een verkoper van kippevoer. We hebben leuk zitten kletsen. Hij bleek zich van de Nederlandse literatuur afgewend te hebben, die vond hij niet zo interessant als de Engelse. Ja, dat je ooit bij een kippevoerverkoper drie gedichten van Boutens zou vinden, had ik nooit kunnen denken. Die verzen staan niet in de Verzamelde Werken van Boutens, maar wel in.... De Stoep!

— Heeft u ook een verklaring voor het feit dat juist het pu-

(Men leze verder op pag. 9)

CHRIS ENGELS

Dokter Engels is een boeiende verteller die urenlang kan praten over zijn belevenissen op Curacao en niet te vergeten over ,,zijn'' indianen....

(Vervolg van pag. 8)

bliek zich nu kennelijk door De Stoep voelt aangesproken?

Na een lange stilte: ,,Ik kan het niet weten''. Even later: ,,Ik kan wel wat verzinnen, maar ik weet het echt niet. Dan zou ik iets zeggen, waar ik later niet achter sta, nee, ik weet het niet''.

— Er is heel veel kritiek op u. Kort gezegd komt ze hierop neer dat u eigenlijk zoveel verschillende dingen doet en niets goed. Ik weet dat u heel goed op de hoogte bent van wat men van u zegt. Maar u reageert er nooit op. Waarom niet? U hebt toch een strijdersnatuur?

Ja, ik heb een strijdersnatuur. Maar ook voor eigen zaken? Als ze een museum aantasten, waar ik bestuurslid van ben, dan kom ik in het geweer, dan kan ik heel fel worden. Maar als ik iets schrijf of schilder, dan geef ik geen reactie op kritiek. Ik ben geen deugdzaam mens, ik ben een ondeugdzaam mens, maar reageren doe ik niet. Tenzij u een aanval doet op een persoon die ik bewonder, maar op een opinie over mij, nee. Iets anders is natuurlijk dat ik op een gegeven moment hoop dat iemand mij verdedigt.

— Wat vindt u van die kritiek op u?

Ze hebben natuurlijk gelijk als ze zeggen dat ik zoveel doe en niks echt helemaal goed. Je zou je op één zaak kunnen werpen. Als je daar de moed toe had. Je zou je eenzaam kunnen vastbijten in het schilderen alleen, dat is moedig. De kans dat je dan je levensonderhoud eruit haalt, is enorm klein. Kijk maar eens naar de schildersvrouwen in Europa. De vrouw van Modigliani is het prototype, die schuift het raampje open als de begrafenisstoet van haar man langs komt, en komt als een vlinder naar beneden. Ze kan ook mede begraven worden. Schildersweduwen kunnen zich niet indenken dat hun man dood is. Ze zien hem nog leven in hun schilderijen, ze willen er niets van loslaten. Dat is een kunstenaar, die zich vasthoudt aan één ding. Wie daarvan afwijkt is eigenlijk een beetje een bang mens. Het troost me dat Sandberg eens tegen me zei: ,,Een kunstenaar moet er eigenlijk iets naast hebben''. Ik had altijd gedacht, dat ik eigenlijk een bang mens was.

Maar op die kritiek moet ik op de tweede plaats zeggen, dat de heren eigenlijk niet weten waar ze over praten. Over de indianen is er geen enkele die ook maar het begin weet''.

Chris Engels begint te schreeuwen, hij staat op, komt vlak voor me staan, maakt kleine driftige schermgebaren; als ik dit al niet eerder meegemaakt had, zou ik me aangevallen voelen.

,,Ik verzamel al 25 jaar alles over rondzwervende namen. Die wil ik achterlaten als afscheid. En dan denk ik: Jongelui, jullie kunnen wel kritiek hebben, maar ik vind het niet erg''. Rustiger nu vervolgt hij: ,,Ik heb een Nederlandse vertaling gevonden in ,,Die nieuwe weerelt der landtschappen ende Eylanden'', een boek uit 1563. Het is een vertaling van een brief van Von Hütten, die deel uit maakte van [illegible] tie in het binnen[illegible] zuela met Von Speyer. Daar staan alle namen in die ze tegenkomen. Dat zijn de pre-historische namen, opgetekend door Europeanen. Het is het doorbreken van de geluidsmuur. Die gegevens hoop ik achter te laten, mijn verklaringen van indiaanse namen hier. Dan hebben de echte deskundigen materiaal, en moeten die maar verder [illegible] en wat niet''.

Ook de geschiedenis zelf boeit Chris Engels. Hij spreekt graag over de geschiedvervalsing.

,,Het is als twee figuren die getrouwd waren. Eerst zitten ze samen op een bankje en zoenen en vrijen en je weet waar het op af gaat. En dan loopt het na een tijd kapot. Als zij dan naar die vent kijkt, denkt ze: Hoe heb ik van hem kunnen houden? En als hij naar haar kijkt, dan denkt hij: ,,Bij elk wijf had ik desnoods een kind kunnen krijgen, maar waarom juist bij dat kreng?'' Dat heb je tussen de volkeren ook. Als ze elkaar gaan bevechten, wordt de historie herschreven. Nu is het erop gaan lijken dat Nederland hier pas een rol is gaan spelen als ze Curacao en Suriname bezetten. Dat is je ruinste kletskoek. Niet in de zeventiende eeuw, maar in de zestiende eeuw hebben de Nederlanders hier een grotere rol gespeeld. Hooft heeft gelijk in zijn nederlands-Historiën. Die zei dat de tachtigjarige oorlog veel langer geduurd heeft dan tachtig jaar, omdat ze hierachter begonnen is. Bij de zoutpannen van Araya. Toen de Hollanders daar afgegooid werden, begon de strijd. Men had daar 105 zoutschepen van Holland afgeworpen. Meneer, dat is een vloot! En in het handboek der Nederlandse Scheepvaart staat er geen regel over. De oude Nederlanden dicteerden wat er in de Amerika's moest gebeuren. Karel V, dat vergeten ze vaak, was Heer der Nederlanden. Adrianus van Utrecht voerde de Inquisitie in de Amerika's. Nederlanders waren tijdenlang in de Raad van Indie dominant. De universiteit van Leuven speelt hier een enorme rol. Waar gaat Herman Cortez naar toe als hij Mexico veroverd heeft? Naar Madrid, naar Valladolid?'' Triomfantelijk schreeuwend: ,,Naar Brussel!! Dat is de hoofdstad der Nederlanden. Dat zijn kleine symptomen, maar een arts let op de symptomen. En dat noemen ze nu allemaal Spaans.

Willem van Oranje was ook nauw betrokken bij de Amerika's. Hij stond naast Karel V. Hij heeft de brieven van Von Hüten gezien, diens boek is namelijk aan Willem van Oranje opgedragen. En wie is die Von Hüten? Die is grootgebracht in het huis van Hendrik van Nassau. Ja, er is al heel vroeg een verbinding tussen de Oranjes en De West''.

We komen terecht bij zijn vertaling ,,Dichter in New York'' van Garcia Lorca, waar hij zestien jaar aan gewerkt heeft. We lezen er stukken uit, hebben het over de ritmische en melodieuze mogelijkheden van de Nederlandse taal, en raken in vervoering. Het wordt te laat om door te gaan. Bij het weggaan wil ik nog afspreken waar we het de tweede keer over zullen hebben. Chris Engels: ,,Klets nou niet, we hebben onze hoofden nu vol met Garcia Lorca''.

Bij het tweede gesprek is de fotograaf aanvankelijk aanwezig.

Uit zichzelf gaat Chris Engels achter de piano zitten en speelt hij een eigen fantasie. We spreken af, het kort te houden en het uitsluitend over de BRIEVEN AAN EEN KOERANTIER te hebben.

— Eigenlijk is er een nieuwe [illegible] van het woord, uw [illegible] anders.

Ja, tijdens de briefwisseling is de stijl van Van de Walle en de mijne naar elkaar toegetrokken. Ik moet eerlijk zeggen dat het van mijn kant een toegeven is, dat niet helemaal in mijn lijn ligt. Het meeste wat ik schrijf is voor 80% van de mensen onleesbaar, laten we eerlijk zijn.

— Een aantal mensen dat de [illegible] mij: Daar heb je behoorlijk aan zitten sleutelen. Wilt u zelf zeggen wat mijn aandeel in de brieven is geweest?

U heeft ze herordend. En ik geloof dat het goed is dat er een zekere herordening heeft plaats gevonden. Dat maakt het helderder in de overdracht. Mijn bekende gewoonte om met associaties en nevenassociaties te werken, is er zo goed mogelijk uitgehaald. Dat is de herordening.

— Maar de meeste mensen hadden het daar niet over. Die dachten dat ik de stijl veranderd had.

U bent niet aan de stijl gekomen. Ik denk trouwens dat mensen als Boeli van van Leeuwen en zijn vrouw dat wel zullen zien. Die hebben de brieven al eerder gelezen.

— De eerste keer dat ik bij u op bezoek was, viel me op dat u in een heel eigen wereld leeft. In een van Uw brieven schrijft u: ,,Je zult moeten toegeven, dat ik een geheel eigen wereld geschapen heb''.

Dat is de rijkdom van Curacao. Het geeft het individu de kans zijn eigen wereld op te bouwen. Kijk eens in een Nederlandse plaats als Oegstgeest. Daar staan in alle huizen de boekenkasten op dezelfde plaats — waarschijnlijk met overal dezelfde boeken erin —. De tv overal op dezelfde plaats, met mensen in dezelfde houding ervoor. Als je na het eerste huis geblinddoekt werd, zou je kunnen tekenen hoe het twintigste eruit zag. Het is in Nederland enorm moeilijk je eigen wereld tot uitdrukking te brengen. Hier wonen de mensen in een eigen huis, duur of minder duur. Ze hebben de mogelijkheid zichzelf en hun familie te zijn. Vandaar dat ik geen bewonderaar ben van de volkswoningen die hier en masse opgetrokken worden. Je zet de mensen in een rij en berooft hen van hun eigen persoonlijkheid. Wat blijft er over van de eigen uitdrukking van de mens van hier? In de geneeskunde verdwijnt de mens ook. De zieke verdwijnt, het wordt een abstracte patient. Daar komt nu verzet tegen, de mens van vlees en botten kan niet alleen in chemische reacties beschreven worden. Men verzet zich tegen de massale behandeling. Het lijkt zo economisch, maar je betaalt het in hoogste eigenschap van de mens: kwaliteit, zichzelf zijn, in geestelijke zin.

B. JOS DE ROO

Boze droom

LONDEN — Colin Carpenter, een maatschappelijk werker in Engeland heeft zijn vrouw met een keukenmes gestoken tijdens een boze droom waarin hij een bende voetbalfanaten te lijf ging.
Zo kreeg een Londense rechtbank te horen.

De rechter hechtte geloof aan zijn verhaal en sprak hem vrij van de beschuldiging dat hij zijn vrouw Linda kwaadwillig had verwond. Gearmd verliet het echtpaar de rechtszaal. Een psychiater had voor de rechtbank verklaard dat hij Carpenter een waarheidsserum had gegeven en dat hij had geconstateerd dat de man de waarheid sprak. De Engelse voetbalwereld is de laatste tijd geteisterd door een golf van vandalisme en geweldpleging door ,,supporters.''

Priester-arbeider in Spanje aangehouden

BOGOTA - De Colombiaanse president, Alfonso Lopez Michelsen, heeft het plan zijn kabinet te wijzigen. Dit is in de nacht van woensdag op donderdag bekendgemaakt door regeringswoordvoerders. Het nieuws kwam vlak na het vertrek van de Spaanse Koning, Juan Carlos, die een bezoek aan dat land gebracht heeft.

Het bericht over de kabinetsverandering volgde op het ontslag van de minister van Arbeid, mevrouw Maria Elena de Crovo. Ze is de derde minister die binnen vier weken haar ontslag ingediend heeft. Op hetzelfde moment dat president Lopez het ontslag van minister Crovo aanvaardde deden geruchten de ronde dat ook de ministers van Gezondheid en Financien, Haroldo Calvo Nunez en Rodrigo Botero Montoya, hun ontslag ingediend hebben.

Dode in Italiaans vergiftigingsgebied

MANFREDONIA — Een Italiaanse rechter heeft een lijkschouwing gelast in het geval van een sterfgeval in het gebied van Manfredonia, waar op 26 september bij een petro-chemisch bedrijf een giftig gas ontsnapte.

Het slachtoffer, de 17-jarige Giulia Martire, was dinsdag in een ziekenhuis opgenomen nadat zij een val had gemaakt. Zij overleed de volgende dag aan, wat de artsen noemden, vergiftigingsverschijnselen waarvan de aard nog moet worden vastgesteld. De gifwolk die een arsenicumverbinding bevatte, ontstond doordat een pijp het begaf bij het staatsbedrijf ANIC bij de genoemde Zuiditaliaanse stad. Sindsdien zijn enige schapen en runderen bezweken of als voorzorgsmaatregel geslacht. Het betrokken gebied waar slechts weinig mensen wonen, is afgesloten.

Onderzoekingen hebben aangetoond, dat vis uit de baai van Manfredonia geen gif bevatten.

PAMPLONA - Te Pamplona in het Spaanse Baskenland is donderdag een priester-arbeider, Miguel Angel Portillo, aangehouden omdat hij in een preek had gesproken over de dood van een man die begin oktober door de guardia civil werd doodgeschoten. Dit is van welingelichte zijde vernomen.

Paul Brenneker op studieweekend:

Overheidsinstanties zijn grafkelders....

WILLEMSTAD — Tijdens het afgelopen studieweekend van het Centraal Historisch Archief hielden pater Paul Brenneker en Elis Juliana zich bezig met onze culturele geschiedenis. Brenneker begon met de opmerking dat helaas heel weinig over dit verleden bekend is omdat vroeger bij de kleine leidende elite alleen aandacht bestond voor het bij elkaar schrapen van zoveel mogelijk grond en winst. Wat bij de grote massa leefde deed weinig ter zake. Op papier staat dan ook zeer weinig opgetekend. Het minimale dat nog bestond via de ,,landhuisdagboeken'' is kwijtgeraakt of vernield. Zelf had de spreker zijn gegevens verzameld door oude mensen op te zoeken die nog van alles hadden meegemaakt. Hun ervaringen en verhalen zijn nu door hem opgetekend en bewaard.

Een tweede bron waar iets over de bevolking van toen valt uit te halen zijn de priesterverslagen van hier naar Nederland. In dit geval werd echter steeds gekeken door de bril: ik ben beschaafd, jij primitief. Belacheiijk maken en beledigen werd in deze geschriften als normaal beschouwd.

De geestelijken gingen ervan uit dat het lang zou duren voor dit volk zonder enige achtergrond een redelijk niveau had bereikt: het niveau van die geestelijke. Na jaren intensieve indoctrinatie heeft men het volk inderdaad ervan doordrongen dat er hier geen sprake is van cultuur. ,,Curacao is een goede stiefmoeder geweest maar een slechte moeder,'' aldus Brenneker.

GRAFKELDERS

Wat de overheid eraan doet om dit weer goed te maken was de volgende vraag? Niet veel. De overheidsinstanties zijn net fraaie grafkelders: mooi van buiten maar zonder inhoud. Toch blijft er bij het volk een honger naar cultuur bestaan. Suggesties van pater Brenneker: Oprichting van één instituut ter bevordering van de eigen cultuur. De vele reeds bestaande, totaal niet functionerende instellingen kunnen rustig verdwijnen. Een persoon die werkelijk hart voor de zaak heeft krijgt de leiding. Er zou een soort opleiding moeten komen voor vrijwilligers die er het hunne toe willen bijdragen om de nog overgebleven historische monumenten voor verder verval te behoeden. Er zou tenslotte een volksmuseum moeten komen waar ieder zijn eigen cultuur kan leren kennen. Voor geen van deze punten zijn professoren en deskundigen uit het buitenland nodig. ,,Alleen maar mensen met hart voor de zaak'', tot zover pater Brenneker.

Elis Juliana begon met een schets van de situatie ten tijde van de Spanjaarden die een ware terreur uitoefenden over de indianen. Van de Nederlanders in die tijd valt weinig te vertellen omdat de kolonialisator voortkwam uit de allerlaagsten van de Nederlandse maatschappij. Piraten en analfabeten zijn alleen uit op materiele winst. Het begrip cultuur was hun niet bekend. In 1943 onder leiding van de beroemde Stuyvesant werd Curacao het slavenhandelcentrum in het Caribisch gebied. Later toen men zich realiseerde dat de slaven weleens een gevaar konden worden zonder een geloof dat hun passief maakte werd het katholieke geloof ingevoerd. De hier verblijvende protestanten wilden onder geen voorwaarde dat hun geloof ook dat van de slaven werd. Ze konden onmogelijk de negers als hun broeders beschouwen. De neger zelf werd uiteraard geacht geen geloof van zichzelf te hebben, hoogstens wat,, heidens bijgeloof''. De neger was een ding, niet tot staat om zelf te oordelen en dus ook niet in staat te lijden onder de slavernij. Dezelfde God van de blanke die hun tot slaaf had gemaakt moesten ze gedwongen dienen tot de dood.

VERWILDERING

Hoewel het zedelijk gedrag van de shons alle perken te buiten ging en iedere negerin gedwongen was met haar blanke heer te slapen indien hij dit wenste, had de blanke toch de moed om van zedelijke verwildering bij de negers te spreken.

Het laatste deel van Juliana's toespraak was niet helemaal duidelijk. Hij besloot met de opmerking dat we nu op het punt staan het ons opgelegde Europese stempel af te schudden om het te vervangen door de Afrikaanse cultuur.

Het woord brua werd hierna min of meer juichend uitgeroepen. Nu is brua helaas een van de meest negatieve aspekten van de Afrikaanse cultuur, zoals overigens iedere cultuur zijn positieve en negatieve kant heeft. Iedereen weet wat voor onheil brua kan aanrichten. En om nu net dit aspekt van de zo rijke en veelzijdige Afrikaanse cultuur aan te halen.......

Boneco sluit voordelige cao af bij Schlumberger

WILLEMSTAD — De vakbond van handel en industrie Boneco en de direktie van Schlumberger nv. hebben woensdag een protocol cao ondertekend voor het 65 man tellend personeel. De cao heeft een duur van drie jaar en is ingegaan op 1 juni jl. In de arbeids-overeenkomst is o.m. opgenomen een loonsverhoging van negen procent met terugwerkende kracht vanaf 1 juni jl. Volgend jaar worden de lonen met nogmaals twee procent verhoogd, terwijl dit op 1 juni 1978 weer het geval zal zijn. Voorts werd een indexeringsclausule overeengekomen die erin voorziet dat zodra de kosten van levensonderhoud met twee procent stijgen, de lonen met twee procent omhoog worden getrokken.

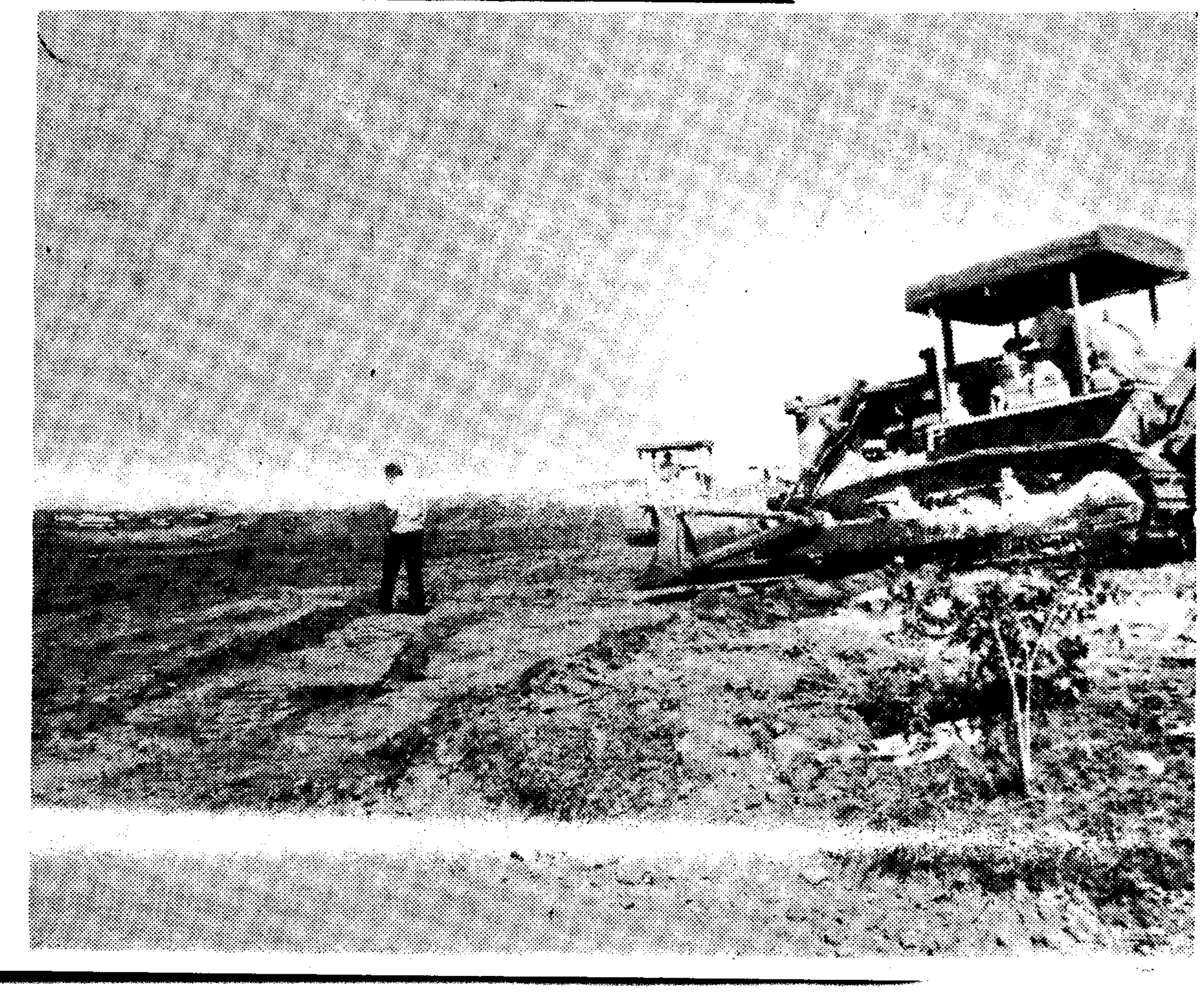
Partijen kwamen overeen om voor de gezinsleden van de werknemer verzekeringen af te sluiten voor specialisten, huisarts, apotheek en hospitaal.
Ook een spaarfonds is in de cao opgenomen waarin zowel de werkgever als de werknemer twee procent bijdragen. Indien de arbeider overwerk verricht, heeft hij recht op een maaltijdvergoeding van zes gulden. Het aantal vakantiedagen werd als volgt vastgesteld: 15 werkdagen voor degenen die een tot drie dienstjaren hebben. Vier tot zes dienstjaren: 16 dagen en zeven of meer dienstjaren 17 vakantiedagen. De vakantietoeslag bedraag drie procent van het jaarinkomen, terwijl dit uitgebreid kan worden tot vijf procent mits de werknemer minder dan twaalf dagen in het jaar thuis is gebleven. Een ander is gedaan om het absenteïsme te bestrijden.

De werkgever heeft zich gebonden de werknemer aan het eind van het jaar een bonus uit te keren van drie weken loon. Dit kan ook opgetrokken worden tot vier weken loon indien de werknemer minder dan twaalf dagen absent is gebleven.

Voorts stelt de cao een uitkering van 25.000 gulden vast bij blijvende invaliditeit als gevolg van een bedrijfsongeval. Indien de werknemer komt te overlijden tengevolge van een bedrijfsongeval wordt een bedrag van f. 18.000 uitgekeerd, terwijl bij een normale bdrijfsongeval dit f.6.000 is. Komt de echtgenote van de werknemer te overlijden dan wordt aan de werknemer een bedrag van f. 1.000 uitgekeerd. Bij overlijden van een van zijn kinderen werd het bedrag vastgesteld op f. 550 voor ieder geval.

Het personeel heeft een bedrag van f. 155 bijeengebracht voor de getroffenen van de windhoos op 29 september jl. Dit bedrag zal zo verneemt de Amigoe, door de werkgever verhoogd worden tot f. 500,-. Het cao-protocol werd — in bijzijn van landsbemiddelaar S. de Windt — getekend door de heer W.L. Nederhorst, plantmanager, en namens de Boneco door E. Koense, voorzitter, N. Macares, penningmeester en mej. D. Mariano, secretaresse.

De ondertekening van de cac werd ook bijgewoond door mr. C. Daantje. raadsman van het bedrijf.

WILLEMSTAD — De Dienst Openbare Werken maakt momenteel een gedeelte van het terrein, gelegen naast het sportveld van Jong Holland bouwrijp. Het ligt in de bedoeling hier ten behoeve van de slachtoffers van de windhoos een twintigtal prefab volkswoningen te plaatsen. Het door de Dienst Openbare Werken zelf uit te voeren grondwerk zal ongeveer twee weken in beslag nemen. Direkt daarna zullen de woningen door arbeiders van het Woningbedrijf opgebouwd worden. Op de foto ziet men enige bulldozers aan het werk.

Boeken voor crèche

BARBER — Jaycees Banda Bow gaat door met haar aktiviteiten om fondsen te krijgen voor haar creche projekt. Deze keer is men van plan een boekenmarkt te organiseren in de verschillende wijken van Banda Bow. Om dit te realiseren heeft men veel boeken nodig. Daarom vraagt Jaycees Banda Bow aan allen die oude boeken zowel pocketboeken als tijdschriften die in goede staat zijn en die men weg wil hebben aan Jaycees Banda Bow af te staan. Men kan zich telefonisch of persoonlijk tot de volgende personen wenden: Mevr Cerla Ruiter Montezumaweg 86., Mej Ithelda Francisco Lelienberg 194 of tel 88239., Mej. Irene Ricardo Westpunt 29 of tel 24299., Mej Lilian Schoop Klein Sta. Martha 113 of tel 12019., Mej Benita Walter Yzerstraat 14 of tel 23148 ., de heer Egidio Francisco Barber 18 tel 88135., de heer Eddie Kelie Barber 18 tel. 88118.

Streefdatum voor inlevering is eind november daar men van plan is in december te beginnen.

Bestuur Jaycees Bandabou

WILLEMSTAD — Gedurende de algemene ledenvergadering van Jaycees Banda bow werd het nieuwe bestuur voor het jaar 1977 gekozen. Als voorzitter werd gekozen: de heer Nilo Ruiter,. Als 1ste voorzitter: Mej. Ithelda Francisco. Als 2de voorzitter: de heer Frank Hortencia. Als secretaresse mej. Irene Ricardo. Als penningmeesteresse: mej Elma Hooi. Als commissaris: de heer Francis Martis. Als immediate past president: mej Thelma Phelipa. Als parliamentaire adviseur: de heer Rutilio Rooi.

Beurs van New York

Fonds	Koers
Acf industries inc.	33 7/8
Akzona inc.	15 1/8
Alcan aluminium ltd	24 3/4
Allegheny powers syst.	20 1/8
Allied chemical system	[illegible]
Aluminium co. of Am.	53 1/2
Amax inc.	54
Amerada Hess corp.	24 1/2
Am airlines inc.	11 1/2
Am. brands	41 1/2
Am. broadcasting co in	34 7/8
Am. can co.	36
Am. cyanamid co.	26 3/8
Am. electric power	23 3/8
Am. home products co	32 3/4
Am. motors corp.	4 1/2
Am. natural gas co.	38 7/8
Am. standard inc.	26 1/8
Am. tel. and telegr.	60
Ampex corp.	6
AMF inc.	18 5/8
Ampco Pittsburgh cor	12
Amsted industries	45 1/2
Anaconda company	24 7/8
Apeco corp.	1 3/4
Armco steel corp.	29 1/8
ASA ltd.	15 5/8
Asarco inc.	15 3/8
Ashland oil inc.	26 3/8
Atlantic richfield co.	56
Bayuk cigars inc.	39 1/4
Bendim corp.	36 7/8
Bethlehem steel	41 1/4
Boeing corp	26 1/2
Burlington ind.	39 5/8
Burlington north. inc.	89 1/2
Burroughs corp.	16 7/8
Canadian pacific	2 3/4
Carling O'Keefe	53 5/8
Caterpiller tractor co.	44
Celanese corp.	28 3/8
Chase Manhattan corp	36 3/8
Chessie system	18 7/8
Chrysler corp.	30
Citicorp	55 1/2
Cities services	80 1/4
Coca Cola	25
Colgate-palmolive co.	46 1/8
Colt industries inc.	25 3/4
Columbia gas system	30
Commonwealth Ediso	27
Communications satel	19 1/8
Consolidated Edison	29
Consolidated nat. gas	33 1/4
Continental can. co.	38 3/4
Continental oil	15
Continental tel. corp.	22 3/4
Control data	44 1/4
CPC international	39 1/4
Crown Zellerbach	19 3/4
Curtiss-Wright corp.	15 5/8
Curtiss-Wright corp.	26 1/4
Dart industries	81 7/8
Delmonte corp.	28
DOW chemical	40 3/8
Du Pont (E.I.) de Ne	18 3/4
Eastern airlines	7 1/4
Eastman Kodak co.	86
El Paso nat. gas	14 3/8
Esmark inc.	31
Exxon corp.	53
Fairchild camera	46 5/8
Florida power corp.	28 1/4
Fluor corp.	38 1/4
Ford motor co.	55 5/8
Fruehauf corp.	25
Gatx corp.	30 3/8
General cable corp.	10 1/4
General cigar co.	50 1/2
General Electric co.	33
General food co.	70 1/8
General Motors	18 7/8
Tandy-crafts inc.	28 5/8
General publ. utilitie	90
General tel. and elect.	26 7/8
Getty oil	24 1/2
Gilette co.	31 5/8
Goodrich (B.F.) co.	26 3/4
Goodyear tire and rub	14 1/2
Grace (W.R.) and co.	25 1/2
Greyhound corp.	26 3/8
Gulf oil Canada ltd.	30 7/8
Gulf oil corp.	26
Heinz (H.J.) co.	17
Heller (Walter) intl.	40 3/4
Hilton hotels corp.	18 7/8
Honeywell inc.	[illegible]
Illinois centr. ind.	13
Imperial oil	
Insilco corp.	263
Int. business mach.	23 1/2
Int. flavors and frag	27 3/8
Int. Harvester	30 1/2
Int. nickel of Can.	67 1/8
Int. paper	[illegible]

Fonds	Koers
Int. tel. and tel.	8 3/4
Japan fund	29 1/4
Johns-Manville corp.	27
Kansas City south. ind.	19 1/8
Kansas power and light	29 5/8
Kennecott copper corp.	44
KLM Royal Dutch Airl.	46 1/8
Kraftco corp.	23 3/8
Kroger co.	11 3/8
Lehman corp.	14 1/2
Litton industries inc.	9
Lockheed aircraft	17 3/4
Lone star ind.	10 3/4
LTV corp.	18 3/8
Marcor inc.	23 1/4
Marshal field and co.	30 1/2
Martin Marietta corp.	31 1/8
May department stores	22 1/4
MCA inc.	75 1/2
McDonnal Douglas corp	14 1/4
Merck and co.	24 7/8
Metro-Goldwyn-Mayer	60 1/8
Midland Ross corp.	57 3/4
Minnesota min. and ma	80 3/4
Mobil oil corp.	48 5/8
Monsanto	42 5/8
Motorola inc.	13 3/8
Nabisco inc.	34 7/8
Nat. can corp.	22 7/8
Nat. cash register	15 1/2
Nat. dist. and chem.	42 3/4
Nat. Gypsum co.	4 1/2
National steel corp.	13 7/8
National tea co.	19 7/8
Niagara Mohawk power	88 3/4
NL industries	29 3/8
Norfolk and west. railw.	26 3/4
North Am. Philips	17 1/8
Northern Illinois gas	38 1/8
Occid. petr. corp.	22
Olin corp.	18 1/8
Pacific gas and electr.	4 5/8
Pacific lightning co.	82 1/4
Pan Am. world airw.	37 1/4
Penn central co.	59 3/8
Pepsico inc.	9 5/8
Phelps Dodge	60
Philips Morris inc.	39 7/8
Philips gloeil. nv	91 3/4
Phillips petroleum	22 1/4
Polaroid corp.	21 3/8
Proctor and gamble co.	25
Public serv. elec. and gs	16 1/4
Quaker oats co.	31 5/8
RCA corp.	63 3/8
Reliance group inc.	29 1/4
Republ. steel corp.	45 5/8
Reynolds (R.J.) ind.	32 3/8
Rockwell intl.	7 3/4
Royal Dutch petr.	97 1/4
Santa Fé	65 1/2
Schaefer (F.M.) corp.	77 1/8
Schlumberger	15 1/2
Sears Roebuck and co.	32 7/8
Shell oil co.	55 1/2
Southern co.	44 5/8
Southern Pacific co.	28 5/8
Southern Railway	35
Sperry Rand corp.	52 7/8
Standard brands	17
Stand. oil co of Cal.	38
Standard oil co. (Ind.)	39 7/8
Sterling drugs	41 5/8
Studebaker-Worthingt.	22 5/8
Sun oil company	35 3/8
Sun oil comp. pref.	14 3/4
Syntex corp.	32 1/2
Tandy corp.	26 3/8
Tenneco inc.	106 5/8
Texaco inc.	20
Texas Instr. inc.	23 3/4
Texas utilities co.	12 1/4
Toledo Edison co.	9
Transamerica corp.	9 1/4
Trans World Airl	41 1/4
Twenty Cent.-Fox film	59 5/8
Unilever nv	15 3/8
Union Carbide corp.	53 1/8
Union electric	84 5/8
Union oil co. Cal.	8 1/4
Union Pacific corp.	7 3/4
Uniroyal inc.	9
United brands	33 1/8
United corp.	47 1/4
United technologies	
U.S. steel corp.	32 3/4
Warner Lambert co.	24 1/8
Western Bancorporatio	17 3/4
Western union corp.	17 1/4
Westingh. electr. corp.	22 7/8
Wheekabrator frye inv.	21
Woolworth (FW)	83
Wrigley (WM)	60
Xerrox	

GEBOREN

VANESSA PRISCILLA

Dochter van:
Carl en Yvonne Vinck-Brokke

14 oktober 1976
Kraamkliniek Rio Canario

Amigoekruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. afstandsmaat; 5. mengeling van schreeuwende kleuren; 9. muziektempel; 12. werktuig tot het verwijderen van obstakels; 13. doortocht; 15. badgast; 16. kromming, bocht; 17. pl. in Gelderland; 18. livreibediende; 20. soort onderwijs; 22. ijzeren wapenrusting; 23. gegraven water; 25. motorraces; 26. heulsap; 27. pl. in Noord-Brabant; 29. vader of moeder; 30. onder andere; 31. onderricht; 33. tegenstand; 34. klompje planten; 35. voedsel; 37. snel; 39. alvorens; 40. plezier; 42. raamscherm; 44. vogel; 46. pl. in de Betuwe; 47. vruchtenat; 49. fat; 51. iets zachter (muz);53. water in Noord-Brabant; 54. kamer; 57. Amerikaanse staat; 58. riv. in Engeland; 59. soort; 61. deel v.e. breuk; 62. Ned. rivier; 63. zuinig, schriel; 66. bijb. figuur; 67. deel v.e. bijenkorf; 68. haal met een pen; 70. deel v.e. schip; 71. grondtoon; 72. pl. in Duitsland; 73. achter; 74. gebak; 75. honingdrank; 78. landbouwer; 80. ten name van; 82. opbrengst; 85. voorkeur; 87. gemoedsaandoening; 90. ik; 91. priem; 92. plant.; 94. godin; 96. oude maat; 97. voorzetsel; 98. lang gelegen hebbende; 99. klamp; 100. groente; 102. kleding; 103. veerkracht; 105. pers. vnw; 106. gelofte; 108. Europeaan; 111. godsdienst; 113. vallei; 114. neerslaande landwind; 115. knaagdier; 117. bijwoord; 118. noodsignaal; 120. sprookjesfiguur; 122. richting; 123. voormiddag; 124. sinds; 126. jong dier; 127. tin; 129. water in Zuid-Holland; 131. groet; 132. zweefrek; 133. volk 136. plantkundige; 137. opsluiting, hechtenis; 138. onbepaald vnw.: 139. veldtent; 140. inwoner v.e. kleine plaats.

VERTICAAL: 1. ongemotiveerd, willekeurig; 2. venter; 3. beving; 4. vreemde munten; 5. gramstorig; 6. breed, kort zwaard; 7. onderwijsinstelling; 8. middel om kieren af te dekken; 10. spoedig; 11. loflied; 12. actieve zuurstof; 14. tooi; 19. werk; 21. familielid; 22. neepjesmuts; 24. vaas; 25. afslagplaats bij golf; 27. roem; 28. door middel van; 32. bij elkaar; 34. Europees land; 36. voorbeeld; 38. zwarte, kleverige stof; 40. vreemde munt; 41. pl. in Italie; 42. raamscherm; 43. kledingstuk; 45. palingpen; 46. gebak; 47. vis; 48. wortel; 49. dagelijks bestuur v.e. classis; 50. waagstuk; 52. schrijfgerei; 53. vlaktemaat; 55. register; 56. zich tot kronkels vormen; 58. spoedig.;; 60. Engelse titel; 63. mannelijk dier; 64. grafzerk; 65. Spaans rijpaard; 67. drank; 69. voertuig; 76. riv. in Engeland; 77. hemelgeest; 78. omsingeling v.e. vesting; 79. gewicht; 80. oud Perzische munt; 81. waterdier; 83. roeipen; 84. voorzetsel; 85. vaas; 86. vertrouwelijk; 88. klap; 89. boomvrucht; 92. bewerkte dierehuid; 93. deel v. d. hals; 95. rekenopgave; 98. Turkse titel; 101. streek; 104. reigerachtige vogel; 105. regen; 106. telwoord; 107. verdunning v.e. gas door warmte; 110. iemand die te water geraakt is; 112. luchtvaartmaatschappij; 113. titel; 116. vat; 117. wandversiering; 119. glooiende; 121. haf, lagune; 125. doorvoer; 126. trots, gevleid voelen; 128. zijriv. v. d. Donau; 130. overwinning; 134. godin; 135. pl. in Drente.

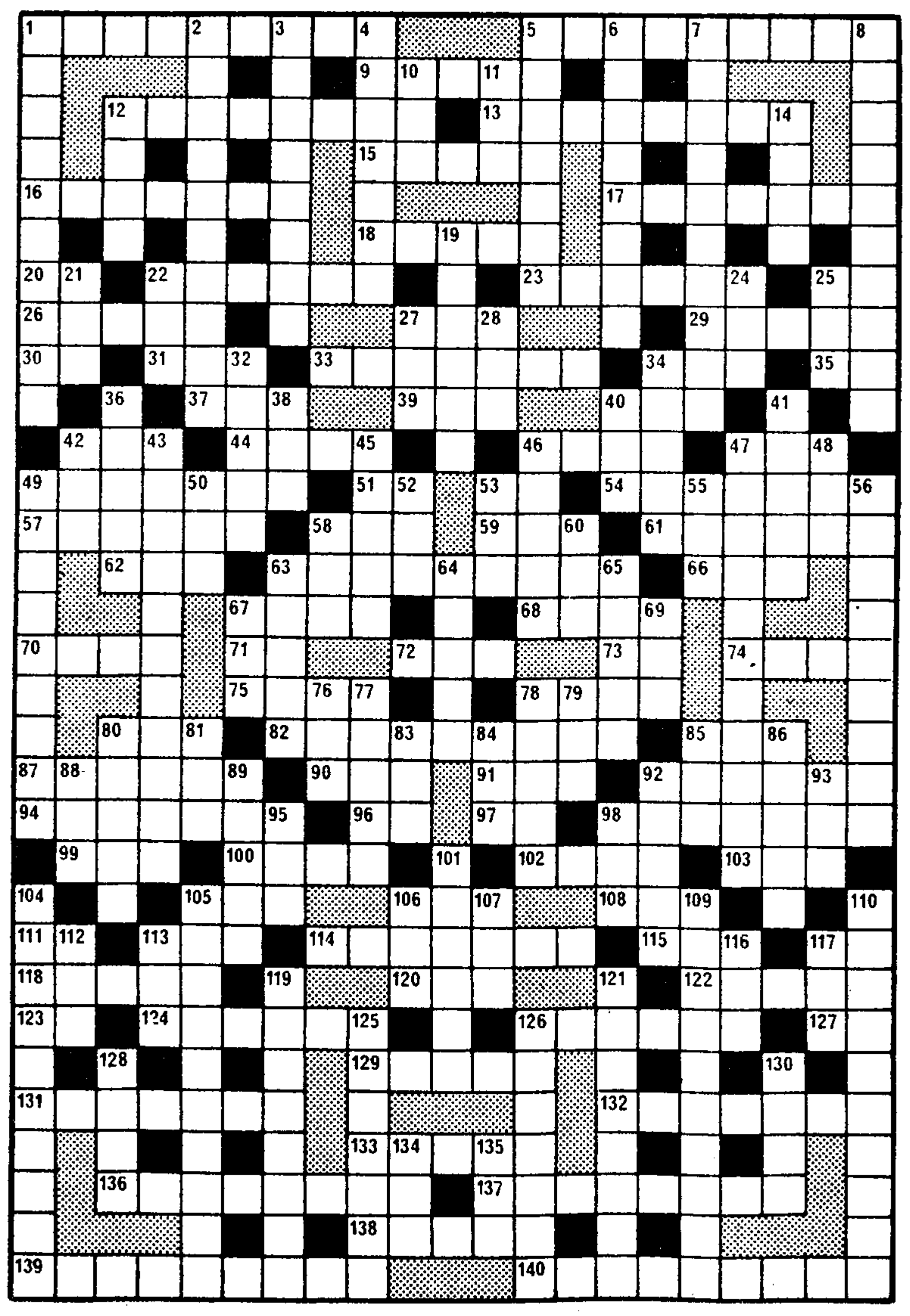
De prijswinnaars van de Amigoe Kruiswoordpuzzel d.d. 9 oktober 1976 zijn:

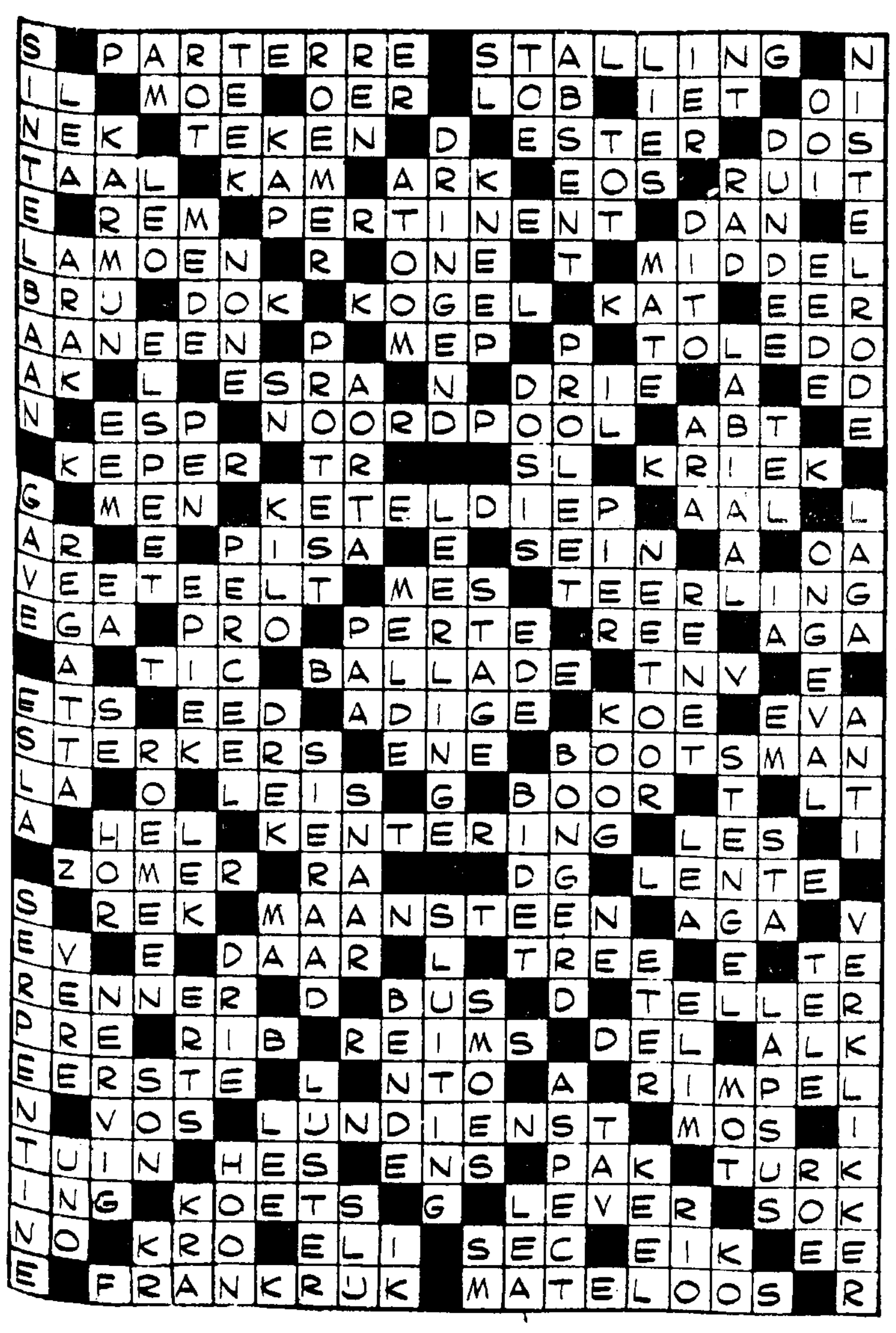
Eerste prijs: Luise Visser, Kadushistraat 2, Dakota, Aruba (fl. 10,–).

Tweede prijs: Mirta Dirksz, P.O. Box 62, San Nicolas, Aruba (fl. 7,50).

Derde prijs: Ite Offringa, Alablancaweg 4, alhier (fl. 5,–).

De winnaars kunnen hun prijs afhalen bij de kantoren van de Amigoe, Curacao-Scherpenheuvel z/n, Aruba - Nassaustraat 110 en op Bonaire - Bernhardweg 6B. De oplossing van deze week dienen voor vrijdag 22 oktober 1976 in het bezit te zijn van de Redaktie. Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór donderdag 21 oktober 1976 in te leveren en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Ex-premier Todd in delegatie van Nkomo

SALISBURY - Oud-premier Garfield Todd van Rhodesie is aangewezen als lid van een Afrikaanse nationalistische delegatie naar de Geneefse conferentie over Rhodesie inzake de vorming van een interim-regering.

Todd werd eerder dit jaar ontslagen uit huisarrest op zijn boerderij. Hij werd door Joshua Nkomo benoemd als politiek adviseur van zijn binnenlandse vleugel van de Afrikaanse nationale raad, ANC.

De naam van de oud-premier, een uitgesproken criticus van de eenzijdige onafhankelijkheidsverklaring van Rhodesie 11 jaar geleden, werd toegevoegd aan de lijst van 30 personen die woensdag was bekendgemaakt.

Papia un, papia dos

E preferido ta Carter

MEDIONAN MODERNO di komunikashon y trafiko, realmente a hasi e mundu aki más chikitu. Bapornan ta yega muchu más lihé ku antes, y avionnan ta hasi mesun distansia den djis algun ora. Sonido a progresá tantu ku hendenan di un punta di e planeta aki pa otro ta kombersá radialmente. E sistema di satélite ta pone ku visualmente por sigi loke ta pasando den kwalkier skina, di unda e tempunan ayá, lo a tuma luna-nan largu pa a saka kwalkier informe.

Tur esei a pone tambe ku paisnan a aumentá nan relashonnan, y e formashon di blokenan por tuma lugar sin ku esei tin di ser impedi pa geografia. E interdependensia entre nashonnan a bira mayor y loke ta pasa den un pais, ta ser sigí djaserka y ku tur atenshon pa otro paisnan.

No ta solamente e italianonan tabata pendiente di e elekshonnan na e pais ei poko luna pasá ku lo mester a laga determiná kón fuerte e komunistanan tabata. Elekshonnan na Suecia y na Alemania Oksidental — asentuá pa e lucha pa mantené poder di e socialistanan — tabata noticia importante ront mundu.

E paisnan di e di Tres Mundu por hempel ta kere ku nan lo benefisiá más si na e paisnan industrialisá bini gobiernu ku lo tin nan interes más na pechu.

Den e hemisferio aki, e paisnan ku ainda ta kere den gobiernu komo expreshon di boluntad di pueblo, ta buskando pa purá-purá konsolidá nan forsanan, pa asina duna frente na e derechistanan (lesa militar) ku atrobe ta mayoritariamente na poder den e paisnan hemisferiko.

Merka ta ketu-bai e potensia prinsipal di e kontinente, y é (pa via di CIA of no) ta yuda hopi biaha, e "desishon", kén y kón un pais ta ser gobernå. E otro paisnan di e Kontinente tambe tin tur interes pa e desaroyonan politiko na Merka. Panama aunke no "happy" pa loke tantu Gerald Ford komo Jimmy Carter a bisa den nan ultimo debate na televishon enkwanto di e Kanal, lo preferá Ford tog, komo é a mustra su mes más dispuesto na negoshá. Venezuela lo tin su preferensia entre e dos kandidatonan ku lo bai e elekshon presidensial merikano dia dos di otro luna, y meskos tur e otro paisnan. Nan lo no por influensiá sin embargo e elekshonnan na Merka, manera Merka sí lo por influensiá kwalkier elekshon na nan pais. Aki na Antiyas, e konsepto general tá ku kwá ku gana na Merka ta meskos pa nos, pero tin por bisa, un mayoria ku ta preferá Jimmy Carter, y entre e ultimonan ei nos tá.

Te otro siman,
AMILCAR.

Rita Rubs

,,HE, GA EENS OPZIJ. Ik wil honing uit deze bloem zuigen", snauwde een kolibrietje tegen Rita Rups. ,,Oh, eh, neem me niet kwalijk", schrok Rita en kroop vlug een eindje verder. ,,Waarom kijk je me zo aan?" vroeg het kolibrietje boos. ,,Heb je nog nooit iemand honing zien eten?" Het was zeker met zijn verkeerde been uit bed gestapt die morgen. ,,Ik....ik vind je zo mooi", zei Rita Rups verlegen. ,,Je veren schitteren zo prachtig in de zon". ,,Eh ja!" lachte het kolibrietje gevleid en vergat meteen zijn boze bui. ..Ja, wij kolibrietjes zijn heel mooi. Veel mooier dan zo'n saaie rups als jij"

,,En wij dan!" schreeuwde een parkietje. ,,Zijn wij niet mooi?", ,,Ja, jullie ook" zuchtte Rita. ,,Ik wou, dat ik zo prachtig groen was" ,,Acht, jij bent maar een gewone lelijke rups", zei het parkietje minachtend en wiebelde trots heen en weer. ,,Jullie hebben mooie kleuren", bromde Langbeen de spin, ,,Maar wij hebben mooie poten. Prachtige lange poten!". Beschaamd keek Rita Rups naar zichzelf. Zij had helemaal geen poten!

RITA WAS ALTIJD een lief, tevreden rupsje geweest. Ze speelde met haar vriendjes, knabbelde van lekkere blaadjes en had voor iedereen een vriendelijk woord. Maar na haar gesprek met de vogels en de spin veranderde ze. Ze wilde niet meer spelen, had geen honger meer en stond elke morgen op met een boze bui. Zelfs toen ze Pinkie, het kabouterjongetje tegen kwam, snauwde ze hem af.

,,Hé, wat heb jij?" vroeg Pinkie verbaasd. ,,Ben je ziek?"

,,Nee alleen maar lelijk", zuchtte Rita. ,,Zonder mooie glimmende, groene veren en zonder poten". ,,Hihihi!" lachte Pinkie. ,,Ik zie je al met veren en poten! Wat zou je er dan gek uit zien!" ,,Jij...jij jij!" Rita Rups werd zo kwaad, dat ze ervan begon te stotteren. ,,Alsof jij zo mooi bent!" piepte ze woedend. ,,Met je kale gezicht en je lange neus". Ze snikte het opeens uit. ,,Hu hu hu, iedereen plaagt me!"

,,AI NEE! " SCHROK Pinkie. ,,Wees nou niet boos. Je bent toch helemaal niet lelijk! En niemand kan zo snel op zijn buik vooruit komen als jij. Vind je dat dan niet fijn?" ,,Nee", snikte Rita. ,,Ik wil lopen met mooie lange poten". Pinkie zuchtte ervan. ,,.Ik wou, dat ik je kon helpen", zei hij. En dat vond Rita Rups zo aardig van het kaboutertje, dat haar boze bui direct over was. ,,Ach, neem het me maar niet kwalijk", zei ze. ,,Ik voel me de laatste tijd zo moe en slaperig. Daar zal het wel van komen". ,,Moe en slaperig!" schreeuwde Pinkie. ,,Moe en slaperig? Maar dat is prachtig!" Verbaasd keek Rita hem aan. Was hij soms dronken?

,,Zal ik je eens wat vertellen?" zei Pinkie met een geheimzinnig gezicht. ,,Ga maar lekker slapen. Als je dan weer wakker wordt, kan je vliegen want dan heb je mooie groene vleugeltjes. Nog mooier dan die van een parkietje. Nou, wat zeg je daar van!" ,,Je bent een nare vervelende plaaggeest", zei Rita. Boos keerde ze zich om en kronkelde weg.

EEN POOSJE LATER kregen de kaboutertjes bezoek van een kolibrietje een parkietje en een spin. ,,We maken ons ongerust over Rita Rups", vertelde het parkietje een beetje verlegen. ,,We hebben haar al een heleboel dagen niet meer gezien. We eh.....zijn erg onaardig tegen haar geweest". ,,Ja ja", zei Pinkie. ,,Dat heeft ze me verteld. En op mij werd ze ook boos. Ze zal toch niet kwaad weg gelopen zijn?" ,,Og oh!" schrok Poetsje. ,,We moeten haar direct gaan zoeken"

,,HOEFT NIET, HOOR", klonk opeens de stem van Rita Rups. ,,Hier ben ik al weer. Hè, wat heb ik lekker geslapen!" Verbaasd keken de dieren en de kaboutertjes om zich heen. Waar was Rita Rups? Ze zagen alleen maar een mooi groen vlindertje op het hek zitten. ,,Oh, ik weet het al" lachte Pinkie. ,,Zij is Rita Rups". en hij wees naar het vlindertje.

,,Ja natuurlijk", zei het vlindertje een beetje kattig. ,,Natuurlijk ben ik Rita Rups. Wie anders?" Met open bekjes keken het kolibrietje, het parkietje en de spin naar het kleine beestje. Was dat....? Dat was toch een vlinder?

,,Je had gelijk, Pinkie", lachte Rita de vlinder. ,,Ik ben lekker gaan slapen in mijn zelf gemaakte huisje en toen ik wakker werd, had ik deze mooie groene vleugels, Ai, nu ben ik ook mooi en ik kan nog vliegen ook!" Vrolijk fladderde ze weg, op zoek naar haar vriendjes. En vanaf die dag had ze voor iedereen weer een vriendelijk woord en een boze bui had ze nooit meer.

NEL BASILIO

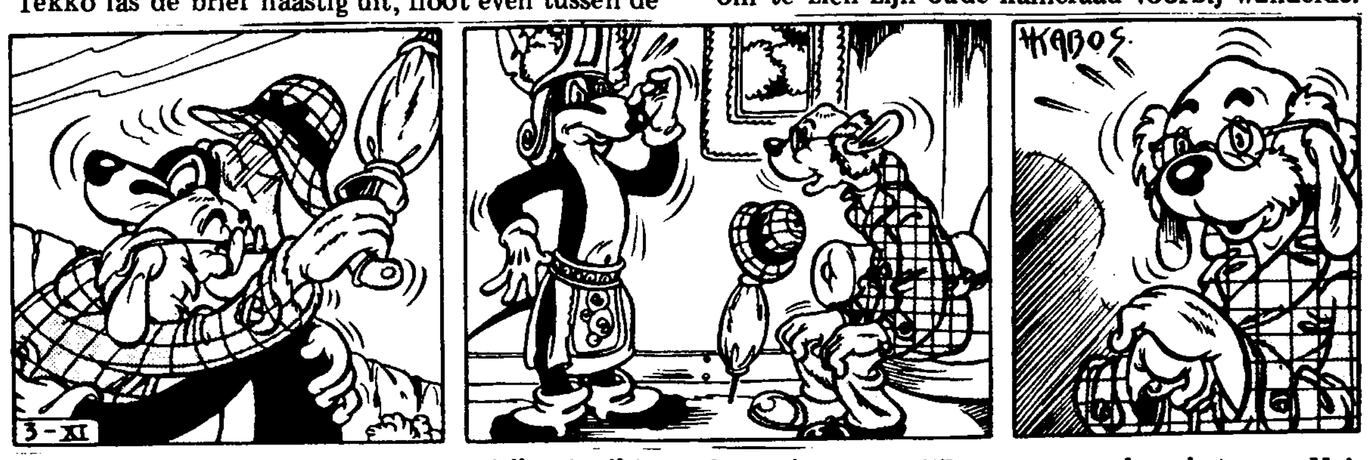
Tekko Taks en het grote plan!

1. — ,,eindelijk weer thuis! " zuchtte Tekko en draaide zich nog eens behagelijk in zijn leunstoel om, zodat hij met de voeten op het tafelblad kon rusten. ,,Hè, wat heerlijk om weer als van ouds in je eigen omgeving te zijn. Geen last van Maya's of krokodillen of andere hinderlijke dingen. Niets van dit alles, niets, niets, helemaal niets.
Hoogstens zou je de koekoek uit de koekoeksklok hinderlijk kunnen noemen want die herinnert je eraan dat het tijd wordt om te gaan slapen, eten of rentenieren. Of zoals nu om de post eens door te gaan nemen! " Hij trok met een luide zucht zijn benen weer in, stak een goede verginia sigaret op en boog zich over de post, die, na maanden van afwezigheid tot een stapel brieven was aangegroeid. ,,Eerst de belangrijksten! " mompelde onze rentenier tussen twee rookwolkjes door. ,,Even kijken! Nee eh... nee eh... bah, een belastingbiljet, nee eh... nee eh... hè? Wat? Een brief van Sir Patrick! Wat zou (die) nu nog te vertellen kunnen hebben? Even zien! "
Hij scheurde haastig de enveloppe open, griste de brief eruit en begon te lezen.

2. — Vlug liet onze vriend zijn ogen over de met krachtige hand geschreven regels gaan. Sir Patrick schreef hem, dat zijn jachtvrienden van louter jalouzie bijna geploft waren toen hij hen zijn avonturen verteld had. ,,Maar! '' zo schreef hij verder. ,,Toch zou ik het voor geen duizend gulden nog eens over willen doen. En nu ik het toch over geld heb, wil ik meteen even mededelen, dat de Engelse regering die bewuste vliegende schotel heeft aangekocht voor honderd duizend Pond Sterling. Dit bedrag te verdelen onder ons drieën, dus mezelf, professor Biberon en jou, Taks! "
Tekko las de brief haastig uit, floot even tussen de tanden en begaf zich toen naar zijn tuin. Na al het geploeter van de laatste tijd door het oerwoud overzag onze vriend de wildernis in zijn tuin nu met milder ogen. ,,Tjonge, tjonge! " redeneerde hij in zichzelf, terwijl hij hier wat knipte en daar wat wiedde. ,,Eén derde van honderd duizend Pond Sterling oftewel één millioen gulden, dat is zo vlug uitgerekend een aanzienlijk sommetje, zelfs wanneer de belasting eraf is.
,,Hè, kijk eens wie daar gaat! " Tekko leunde op zijn schep en keek tevreden aan zijn pijp trekkend hoe zijn vriend professor Starreveld zonder op of om te zien zijn oude kameraad voorbij wandelde.

3. — ,,Die verstrooide Starreveld! " grinnikte Tekko eerst, maar toen zijn vriend hem helemaal geen blik of teken van begroeting gaf, werd het onze rentenier toch wel een beetje al te gortig.
,,Hé daar! Professor! " schreeuwde Tekko. ,,Sinds wanneer lopen wij elkaar zonder spreken voorbij? " Daar kreeg de oude Starreveld zijn vriend eindelijk in de gaten. Jolig zwaaide hij met zijn paraplui e en na een paar passen viel hij Tekko in de armen. ,,Ha, die goeie ouwe Taks! Hoe gaat-ie? " ,,Die beste Starreveld! Kom binnen en blijf lunchen! " nodigde Tekko uit. En zo gebeurde het. Dat er door die twee oude vrienden heel wat afgebabbeld werd aan de koffiemaaltijd behoeft natuurlijk geen verder betoog. Vol bewondering luisterde de geleerde bol naar de spannende avonturen welke Tekko hem vertelde en hij sloeg zich van uitgelaten vreugde met de handen op de knieën toen Tekko de Mayakleding even aantrok en getooid met pluimhoed de houding van de oude priester aannam.
Maar direct daarop werd de goede man weer ernstig en zei met nadruk: ,,Je moet mij toch dat adres van die professor Biberon eens geven. Ik wil wel eens wat meer van die atoomaandrijving weten. Ik ben namelijk zelf ook weer met iets nieuws bezig, zie je! "

4. — Tekko was onmiddellijk één en al aandacht. Dat was nu weer echt iets voor die bescheiden Starreveld om als maar naar de verhalen van anderen te zitten luisteren, terwijl hij zelf borrelde van allerlei nieuws, belangrijk wereldschokkend nieuws waarschijnlijk. En daarom vroeg onze vriend terstond belangstellend: ,,En wat is het dat U nu weer aan het uitbroeden bent in Uw laboratorium, professor! ? Nu is het Uw beurt (om) te vertellen! "
Maar de oude Starreveld scheen niet van zins te zijn (om) van wal te steken. Hij stond tenminste op, greep hoed en paraplui e en dribbelde haastig naar de deur. ,,Dat is te ingewikkeld om zo maar even te vertellen! '' zei hij lachend. ,,Weet je wat je doet, mijn waarde Taks? Kom jij nu op jouw beurt, vanavond bij mij eten, dan zal ik het je uitleggen! Nee, nee, geen tegenwerpingen! Mijn huishoudster kookt nog steeds een goede stevige pot, die een aangename afwisseling van de Maya's — menu's voor je zal zijn. Tot vanavond dan en denk er om: ,,Mond je dicht! "
Nagezwaaid door zijn vriend verdween de professor met snelle tred in de richting van zijn huis.
,,Weet je wat? " dacht Tekko toen, die brandde van nieuwsgierigheid. ,,Ik ga naar de cineac dan schiet de tijd tenminste een beetje op! " En dat deed hij dan ook.

Wie schreef dit ?

Deze literatuurproblemen worden voor onze lezers samengesteld door Drs. A.F. de Man. Dit is deel 85.

De man wiens naam ik vandaag vraag, verre lezer en lezeres, is vermoedelijk de meest invloedrijke filosoof van deze eeuw. Hij schreef meer dan 70 boeken met een unieke diepgang. Ik denk dat zonder hem de Nieuwe Wiskunde niet zou hebben bestaan. Toen hij 80 of 90 jaar was, klonk zijn naam nog over de hele wereld in verband met een Vietnam Tribunaal. Rond 1942 was hij in Amerika, zonder inkomsten.

In Philadelphia werd hij gelukkig aangesteld aan het Barnes-College., om les te geven in de Geschiedenis van de Filosofie. Zijn lessen schreef hij uit en die bewaarde hij. Anderhalf jaar later werd hij ontslagen omdat hij zijn lessen slecht voorbereidde. Het kostte moeite en tijd alvorens de Britse Ambassade voor hem en zijn gezin een gedeelte van de thuisreis naar Engeland wilde betalen. Onze filosoof bundelde daarom zijn lessen onder de titel ,,History of Western Philosophy" en liet het als boek uitgeven.

Hiervoor kreeg hij een voorschot. Al spoedig echter bleek dat het boek succes had. Zo'n succes zelfs, dat hij sindsdien volledig van elke financiele zorg was bevrijd en er nog dertig jaar lang een royaal inkomen aan dankte. Hij bezocht internationale Congressen en onderhield banden met Einstein, Joliot Curie en Sartre. Hij bleef een roerig mens en protesteerde tegen onrecht, geweld en gevestigde opvattingen. Op zijn 86e jaar werd hij voorzitter van de Beweging voor Kernontwapening en op zijn 89e werd hij zelfs nog gearresteerd wegens Burgelijke Ongehoorzaamheid. Tot aan zijn dood in 1970 bleef hij voortdurend ongerust over het lot van de mensheid. Hier volgt een fragmentje van hem: ,,De huidige koning van Frankrijk is kaal en de huidige koning van Frankrijk is niet kaal. Van deze twee proposities moet er één waar zijn.

Toch zou men wanneer men alle dingen zou opsommen die kaal zijn, en alle dingen die niet kaal zijn, de huidige koning van Frankrijk onder geen van beide categorieen aantreffen. Volgelingen van Hegel die van these, antithese en synthese houden, zullen nu waarschijnlijk concluderen dat hij een pruik draagt! Het gebruik van kantoren vereenvoudigt deze kwestie sterk: Voor elke x geldt dat....."' Wie schreef dit?

OPLOSSING

van probleem 84:
U hebt op deze oplossing, trouwe lezer, geruime tijd moeten wachten, maar hier is hij dan. Deel 84 ging over de Ideeenleer.

De Ideeenleer is verbonden aan de naam van de Grote Griek Plato.

Het fragment was genomen uit het voortreffelijke Aulaboek 455:
,,Geschiedenis van de Wijsbegeerte", door Karl Vorlander.

Als winnaar kunnen wij noemen: de heer P.Y.Sluis, Jan Doret 25, Curacao.
Hij kan de boekenbon t.w.v. tien gulden afhalen bij MENSING STRADA, sponsor van deze rubriek. Oplossingen graag vóór vrijdag 22 oktober 1976 opsturen naar de redakties Curacao - Scherpenheuvel z/n, Aruba - Nasaustraat 110 en Bonaire Bernhardweg 6b. Op de enveloppe vermelden ,,WIE SCHREEF DIT".

Felicitas Strippgen houdt niet van haar „droombaan"

BONN — Velen zouden misschien vinden dat mevrouw Felicitas Strippgen een droom van een betrekking heeft. Zelf is ze er bepaald niet van overtuigd.

Mevrouw Strippgen is een 57-jarige hoofdambtenares in het Westduitse ministerie van Huisvesting in Bonn. Ze verdient 715 Mark per week... zonder er wat voor te hoeven doen.

„Ik ben aangekomen van het nietsdoen," zegt ze.. hoe zou U het vinden elke dag opnieuw weer in een kantoortje te moeten zitten met geen andere bezigheid dan kranten lezen en herlezen?

Mevrouw Strippgen kreeg er althans genoeg van en ze nam het ongewone besluit de rechter in de arm te nemen om van haar werkgever meer werk af te dwingen. Haar zaak heeft veel interesse gewekt in een land waar de „modale bürger" van mening is dat er teveel ambtenaren zijn die te weinig omhanden hebben. Nog veel meer ambtenaren in Bonn zouden overwegen gerechtelijke stappen tegen hun nietsdoen te nemen.

De zaak van mevrouw Strippgen werd voor het arbeidsgerecht in Bonn afgesloten met een „koolgeituitspraak".

De rechtbank hekelde tot grote teleurstelling van mevrouw Strippgen en haar bond de regering niet voor verspilling van belastinggeld, maar gelastte het ministerie van Huisvesting wel mevrouw Strippgen „althans het minimum aan werk te verschaffen in overeenstemming met haar loonschaal."

Felicitas Strippgen toonde haar „werkdagboek" om haar eis te staven. Er bleek uit dat zij over een bepaalde periode van 34 dagen absoluut niets te doen had gehad. Deze lange periode van ledigheid werd één dag onderbroken door werk gedurende negen minuten.

Op 16 juli schreef mevrouw Strippgen in haar werkdagboek: „Hoera. Er zijn twee mappen op mijn bureau neergelegd." Maar er volgt een PS: „Het bleek een vergissing te zijn. De mappen waren voor iemand anders."

In de eerste veertien jaar op het ministerie had mevrouw Strippgen geen klachten. Maar toen werd ze ziek en bleef het vijf maanden. Toen ze terugkwam had iemand anders haar taak gekregen parlementsleden te helpen bij het zoeken van een huis in Bonn of omstreken. Er werd haar geen nieuwe taak opgedragen.

Haar werd gevraagd waarom ze de ledigheid niet verdreef met breien of babbelen met vrienden en kennissen. Haar antwoord was: „Salaris is allemaal goed en wel, maar het brengt geen geluk. Je moet iets zinvols te doen hebben om je bezig te houden. Ik word tenminste ziek van nietsdoen."

Vakbondsvertegenwoordiger Peter Stumph zei dat hij geschokt was door het cynisme waarmee de meerderen van mevrouw Strippgen staande hielden dat zij genoeg te doen had en „geen slapende honden moest wakker maken."

„Het hele ministerie van Huisvesting heeft behoefte aan een efficiency-advies," zegt mevrouw Felicitas Strippgen.

Bedrijf heeft 56 man in dienst

Minister Pieternella onder indruk Continental Milling

WILLEMSTAD — De minister van Economische Zaken drs R. Pieternella heeft dinsdag zijn orientatie-bezoeken voortgezet aan import-vervangende industrieen. Ditmaal werd Continental Milling, dochtermaatschappij van één der 's werelds grootste graanconcern "Continental Grain", fabrikant van broodmeel, varkens en kippevoer, bezocht. De minister werd verwelkomd door de direkteur de heer Vicente Alvarez en chef administratie de heer Duvan Lopez. Duidelijk kwam naar voren dat de fabriek die sinds 1970 op Curacao gevestigd is al haar krachten bijeen zet om een optimale produktie aan het publiek te leveren.

Continental Milling heeft 56 personen in dienst waarvan 21 belast zijn met de technische leiding en administratie. Slechts vier werknemers zijn vreemdelingen. Het bedrijf levert meel af aan de bakkerijen, produceert ook family-flour (zachte meel voor huishoudelijk gebruik), kippen en varkensvoer. De direkteur heeft bevestigd dat in het begin zich moeilijkheden hebben voorgedaan, maar dat de klanten nu tevreden zijn, als gevolg van alle aangebrachte verbeteringen. Er bestaat voortdurend contacten tussen de Continental Milling, overheidsdepartementen zoals volksgezondheid, veterinaire dienst, dienst landbouw, veeteelt, en visserij en experts op [illegible] een dierenarts schrijft ingredienten voor wanneer het betreft varkens en kippenvoer.

De "baking test room" is gereed gekomen en minister Pieternella was de eerste bezoeker. Deze test-bakkerij geeft de bakkers de gelegenheid om het gehele proces van dichtbij te volgen, terwijl zij zelf hun ideeen en wensen naar voren kunnen brengen. Op deze wijze tracht de fabriek alle klachten uit te sluiten. 's Werelds beste tarwe wordt geimporteerd uit de Verenigde Staten van de bekende internationale fabriek "Continental Grain", verzonden met medische verklaring aan boord van een degelijk voorbereid schip, terwijl bij aankomst nog een controle wordt uitgevoerd.

Het bedrijf biedt faciliteiten aan haar klanten zoals levering in welke hoeveelheid dan ook, zodat ook de kleine handelaar met weinig kapitaal profeit kan trekken en garandeert tevens een voorraad van vier maanden, welke geen enkele andere importeur zou kunnen bieden. Minister Pieternella heeft de vraag gesteld of er wel voldoende markt bestaat voor funchie-meel op de Antillen. Direkteur Alvarez heeft hierop positief gereageerd. Statistische gegevens van de Economische Zaken hebben aangeduid dat in het jaar 1974 op Aruba en Curacao 2.500 ton funchie-meel is geconsumeerd. Zij zullen ongeveer 1.200 ton per jaar fabriceren, en garanderen een prima kwaliteit.

Continental Milling voorziet Aruba, Bonaire en Curacao van haar produkten, terwijl geexporteerd wordt naar de Bovenwinden. Minister Pieternella verklaard dat hij een zeer goede indruk heeft gekregen van Continental Milling in het begin had het bedrijf inderdaad te kampen met diverse problemen, maar zij zijn nu op goede weg. Er bestaat een strenge controle in de vorm van een lokale test, een test in de "baking test room" en een onpartijdige laboratorium test. De overheid beschermt het lokale produkt door middel van een importverbod op broodmeel. Noch op meel voor huishoudelijk gebruik noch op varkens en kippevoer is er een importverbod van toepassing, desondanks heeft Continental Milling 75% van de markt van deze produkten".

Het feit dat Continental Milling ook het half-fabrikaat van varkens en kippevoer exporteert naar Puerto Rico en Barbados, was nieuw voor de minister.

Minister Pieternella heeft de direktie van het bedrijf aangeraden in kontakt te treden met de gedeputeerde van landbouw, veeteelt en visserij om samen te trachten (ook) proefstations voor varkens en kippenvoer tot stand te brengen.

Italie gaat speculatie tegen

ROME - De Italiaanse regering heeft vrijdag maatregelen tegen speculanten afgekondigd, die mede bedoeld zijn om de werknemers te verzoenen met het aanhalen van de broekriem. Een decreet dat onmiddellijk van kracht wordt stelt maximaal vier jaar gevangenis of 100 miljoen lire (200.000 Ant. gulden) op het op grote schaal hamsteren van voedingswaren en andere goederen, met de bedoeling schaarste en prijsopdrijving te veroorzaken. De maatregel is met name gericht tegen de groothandel, die is beschuldigd van prijsopdrijving van ham en Parmezaanse kaas.

Door het optreden tegen speculanten wil de regering tegemoet komen aan de grieven van een grote groep werknemers, die zich verzetten tegen de prijsstijging van benzine, de bevriezing van subsidies en de afschaffing van zeven vakantiedagen.

Ha fallecido cristianamente

La Sra. Emma Maria MOLINA Vda. de VOS

En nombre de sus hijos:
Raquel Vos de de Windt y esposo
Sixta Vos de Daal y familia
Guillermo Vos y familia
Blanca Vos
Ludgarda Vos de Gomez y esposo
Berta Vos de Abdala y familia
Alejandro Vos y familia
Rosa Vos de Meyer y familia
David Vos y familia
Maria Vos de Torres y familia
Emanuel Vos
Elena Vos
Sarina Vos vda. de de Wit y familia

Su hermana:
Zoila Molina Vda. de Valverde e hijos en Venezuela
Eduardo Diaz y familia

y demas familiares invitan al acto del sepelio que tendrá lugar el Domingo 17 de Octubre a las 4.00 de la tarde saliendo de la casa mortuoria El Tributo en Otrabanda para el cementerio católico en Roodeweg.

Se reciben visitas de condolencia desde las 11.00 de la mañana en el Tributo.

Despues del entierro no se reciben visitas de condolencia en la casa.

Ve[illegible] seminair over vroege stimulering

Vooral bij gehandicapten

G[illegible]ndenheid moeder-kind va[illegible] zeer groot belang

WAT [illegible] EIGENLIJK "Vroege [illegible]"? Vroege Stimulering [illegible] beginnen met kind op [illegible] leeftijd, liefst meteen na [illegible] geboorte, te stimuleren om [illegible] ontwikkeling in alle opzichten zo goed mogelijk [illegible] te laten verlopen. In een normaal gezond gezin gebeurt [illegible] min of meer vanzelf. Zodra [illegible] echter negatieve factoren een rol gaan spelen (handicap, armoede, sociale problemen), zal deze stimulering niet voldoende zijn, met het gevolg dat het kind zich niet optimaal ontwikkelt. Gehandicapte babies en kinderen hebben deze stimulering meer dan [illegible] nodig. En juist zij worden dikwijls om de een of andere reden (onkunde, schaamte, [illegible]) niet genoeg gestimuleerd. Daarom is in de laatste jaren een stroming ontstaan om zo mogelijk vanaf de geboorte gehandicapte kinderen op te sporen (early detection) en via goed [illegible] programma's systematisch en in gezinsverband, deze stimuleringsaktiviteiten op hen toe te passen.

Dit alles vloeit voort uit het principe dat het milieu een zeer grote rol speelt in de ontwikkeling van het kind.

In het [illegible] van de Vroege [illegible] kunnen we drie fasen onderscheiden:

Fase I. [illegible]

We [illegible] elk kind allereerst [illegible] tot welke type van [illegible] het kind behoort. Dit in verband met het feit dat [illegible] type handicap (Down's [illegible], cerebral palsy, [illegible], autisme) verschillende [illegible] stimulansen nodig heeft. [illegible] screenen kan gebeuren [illegible] door de Denver Development [illegible] Test, waarmee men kan bepalen welke kinderen in het programma thuishoren [illegible] graad ze gehandicapt [illegible] (assessment). Omdat [illegible] helemaal perfect [illegible] daarnaast gebruik [illegible] andere testen [illegible] Piaget en Brazilton [illegible] pasgeborenen). Bij [illegible] zoals van motorisch gehandicapten moet men zeer [illegible] de gaten houden dat [illegible] opdrachten in de intelligentie area en beroep doen op de motorische ontwikkeling [illegible] blokje uit kopje halen. [illegible] motorisch gehandicapte [illegible] misschien wel weten wat er moet gebeuren, maar is er niet toe in staat en zal dan zeker [illegible] ★

Fase II. [illegible] zoeken voor interventie in het Gezin

Een zeer belangrijk onderdeel van het programma is de inventarisatie van het milieu van het kind. We moeten namelijk precies weten welke mogelijkheden er in het gezin aanwezig zijn en hoe de ouders en het kind er gebruik van maken. Het is een eerste vereiste, dat de ouders van het gehandicapte kind zover zijn, dat ze willen meewerken aan het programma. Het is namelijk heel moeilijk voor ouders om het feit te verwerken dat ze een gehandicapt kind hebben. De ontdekking hiervan veroorzaakt een shock-toestand, die bij de ene ouder langer zal duren (soms jaren) dan bij de ander. Deze shock-toestand gaat vaak gepaard met gevoelens van schaamte, schuld, ongeloof, ergenis, wanhoop. Tijdens deze periode zijn de ouders apatisch, lusteloos en gespannen; van medewerking aan een programma kan dan onmogelijk sprake zijn. Op het moment dat de ouders zich gaan afvragen "wat kunnen wij voor het kind doen, want het is onze verantwoordelijkheid", is een begin gemaakt met de acceptatie van het kind en zijn handicap. Dan pas kunnen wij een beroep doen op hun medewerking en dan zijn er nog ouders, die te nerveus zijn, anderen die te veel problemen hebben, weer anderen die al de wensen van het kind voorkomen. Daarentegen zijn er gelukkig ouders, die zich met hart en ziel voor de ontwikkeling van hun gehandicapt kind inzetten en de meest enthousiaste medewerkers worden. Ook de omgeving zal aan bepaalde eisen moeten voldoen, willen we met succes ons programma toepassen, o.a. 1. Voldoende inkomen, zodat hierdoor geen spanningen ontstaan; 2. Goede behuizing; 3. Geen problemen van ziekte, dronkenschap, drugs, gerecht, werkloosheid etc.; 4. Eenheid in het gezin; 5. Transport voor werk en recreatie; 6. Kennis bij de moeder van de normale ontwikkeling van een kind; 7. Blijdschap als het kind iets bereikt; 8. Waardegevoel en gemeenschapszin; 9. Medewerking van familieleden in het gezin. Ook voor het kind moeten bepaalde situaties aanwezig zijn: 1. Elementaire levensbehoeften, zoals voeding, onderdak, hygiene, geschikte kleding, zijn primair; 2. Routine in voeding en rust; 3. Niet te veel indrukken tegelijk 5. Aanbieding van verschillende soorten stimulansen; 5. Hij moet opgenomen zijn (deel zijn) in het gezinsleven (aan tafel, in de tuin etc.) ; 6. Hij moet zijn eigen hoekje hebben (al is het onder de tafel); 7. Hij moet een bepaalde persoon hebben, die steeds voor hem zorgt (met toewijding) ; 8. Ouderen moeten van zijn uniek-zijn genieten; 9. Hij moet bewegingsvrijheid hebben (niet geremd); 10. Hij moet voorwerpen hebben die hij kan onderzoeken; 11. Hij moet gelegenheid hebben om met normale kinderen om te gaan ; 12. Hij moet begrip ontvangen van zijn verzorgster; 13. Er mag niet te veel van hem geeist worden.

Zolang er genoemde problemen in het gezin voorkomen, zal home-teacher wel het gezin blijven begeleiden, maar nog niet met het kaartensysteem beginnen, omdat de moeder teveel andere problemen aan haar hoofd heeft. Het allerbelangrijkste in het leven van een kind, laat staan van een gehandicapt kind, is de moeder-kind relatie. Tijdens het seminair is men lang stil blijven staan bij dit onderwerp, de zgn. "bonding" van moeder en kind. Als de intensieve moeder-kind relatie van de eerste weken na de geboorte om de een of andere reden verbroken wordt, kan dit aanleiding geven tot het ontstaan van het syndroom van "non attachement". Hierdoor ontstaan mensen die zich later aan niemand kunnen hechten, niet echt kunnen liefhebben, geen enkele soort van verantwoordelijkheid kunnen dragen. Dit zijn verder personen die steeds van baan veranderen, verslaafd raken aan drank of drugs en te maken krijgen met het gerecht.

Het ontstaan van dit syndroom van "non attachment", nl. het verbreken van de moeder-kind relatie tijdens de eerste levensweken, kan verschillende oorzaken hebben, nl.: 1. Prematuriteit, zodat de baby lange tijd in het ziekenhuis achterblijft. 2. Zware ziekte van de moeder zodat ze niet zelf voor het kind kan zorgen. 3. Dood van de moeder, waarbij het kind van de ene familielid naar het andere gesleept wordt. 4. Bij kinderen van zeer jonge moeders die naar willekeur met het kind omgaan. 5. Bij niet-gewenste kinderen. 6. Als de moeder erg depressief is doordat het kind niet aan haar verwachtingen beantwoordt. 7. Als het kind op jonge leeftijd van het ene tehuis naar het andere gebracht wordt. Het syndroom van "non attachment" neemt in onze gemeenschap hand over hand toe, door het achteruitgaan van de gerechtheid in de gezinnen. Het toenemen van de criminaliteit staat hier nauw mee in verband. Dat de gebondenheid met de moeder bij gehandicapte kinderen van zeer groot belang is, zal bij iedereen nu wel duidelijk zijn. En alleen als we zeker zijn dat er een goede interaktie bestaat tussen de moeder en het kind, kunnen we met ons stimulerings-programma van start gaan omdat we zeker kunnen rekenen op hun medewerking.

Fase III. Toepassing van technieken

Een prachtmiddel om kinderen, en zeker gehandicapte kinderen, bepaalde technieken aan te leren, is de "Behaviour modification welke gebasseerd is op het konsekwent toepassen van "reinforces" (quid pro que dit voor dat)/. Een reinforcer is elke element, dat als het gevolgt op het gedrag, herhaling van dit gedrag tot gevolg heeft. Een reinforcer kan van alles zijn: glimlach, slok coca cola, snoepje, knipoog, lief woord, token, fichi, geld. Dit zijn allemaal positieve reinforces. Onder een negatief reinforcer verstaan we bv. het gedrag van het kind negeren, het kind onthouden van een feestje etc.

Het tegengestelde van een reinforcer is straf, welke men liefst zo min mogelijk moet gebruiken en als men het gebruikt, moet men er zeker van zijn dat het succesvol is. De hele dag leven we onder de kracht van reinforces. Ons gedrag wordt positief bepaald door reinforces en negatief door straf.

Voorwaarden voor het gebruik van de methode Behaviour Modification: 1. Hij moet konsekwent doorgevoerd worden. 2. Men moet dus steeds dezelfde werkwijze toepassen. Zijn er meerdere personen bij betrokken, dan moeten die precies dezelfde procedure volgen. 2. De reinforcer moet onmiddellijk na het gedrag plaatsvinden, deze associatie is vooral bij geestelijk gehandicapten van groot belang. 3. Er moet een opklimming zijn in de moeilijkheden bij de technieken die men wil aanbrengen. Men mag niet te veel ineens eisen. 4. Men moet duidelijk registreren elk resultaat welke men bereikt, dit is nl. a. een stimulans omdat de ouders de vorderingen duidelijk zien b. de home-teacher kan er meer van op aan dat de ouders met het kind gewerkt hebben en C. we krijgen zelf een goede "record" zodat we ook beter kunnen uitbrengen.

Welke technieken we uitzoeken voor een gehandicapt kind, zal afhangen van het type handicap, omdat elk type weer verschillend funtioneert. Nemen we een zeer eenvoudig voorbeeld: Een Down's syndroom waarvan de spiertonus erg slap is en aan de andere kant een epileptisch kind met zeer gespannen spieren. Voor de Down's syndroom nemen we oefeningen om de spiertonus te versterken. Voor een epileptisch kind moet men vooral de basistechnieken van ontspanning toepassen en letten op de goede houding. Omdat de spraakontwikkeling zeer nauw samenhangt met de intelligentie en motoriek, is men tijdens het seminair uitvoerig hierop ingegaan. 10% Van alle normale kinderen hebben problemen in de spraakontwikkeling, terwijl 87% van de gehandicapte kinderen deze problemen vertonen. De reden hiervan is dat de spraak de moeilijkste en ingewikkeldste vaardigheid is van mens, en wel omdat alle organen die we nodig hebben om te spreken een andere primaire funktie hebben. bv. longen, zuurstof uit de lucht halen, larynch, voeding weerhouden om in ademhalingswegen te komen, tong - tanden- lippen - voeding: voeding. Als een kind reeds problemen heeft met deze primaire funkties, dan zal het spreken zeker moeilijkheden opleveren. Ook al omdat het spreken uit zoveel onderdelen bestaat: fonetiek (longen), articulatic (lippen), ritme, stem (vergelijk uitspraak m - b- p). Dit alles maakt ook het bepalen van het niveau van de spraakontwikkeling bijzonder moeilijk. De allerbelangrijkste faktor in de spraakontwikkeling is het socio-economisch milieu. Kinderen van een betere klasse, verkrijgen ongemerkt (onverkomelijk) goed taalgebruik, door a) ouders die grot woordenschat hebben, b) kennissen en vrienden van ouders, die aan huis komen, ‹ radio, televisie.

Kinderen van een lager economisch milieu leren het taalgebruik en dan een onverkomelijk een slecht taalgebruik. a) Er wordt weinig met hen gesproken, b) Ouders bezitten geen woordenschat c) Artikulatie slordig d) Vaak geen radio e, T.V. zodat moeder enige bron is. De enige manier om deze spraakontwikkeling bij de grote massa te verbeteren, is de opvoeding aan onze toekomstige moeders om hen te leren hoe belangrijk hun bijdrage is voor het kind, niet als het kind 3 - 4 jaar oud is, maar reeds tijdens de eerste weken als het kind geluidjes maakt en de lipjes beweegt. Trouwens de hele Vroege Stimulering is gebaseerd op het meekrijgen van het hele gezin om zich intens bezig te houden met het kind om het te stimuleren, door het bij alle mogelijke aktiviteiten te betrekken, ermee te praten, te zingen en te lachen. Daarom moeten we naast deze vroege stimulering ook voor opvoedkundige programma's zorgen voor de hele bevolking om: a. ze te informeren over de gezondheidszorg op het eiland, b. ze te

MEVROUW A. DA COSTA GOMEZ-SPROCKEL heeft een verslag gemaakt over haar deelname aan het seminair over gehandicapte kinderen dat als onderwerp had "Vroege stimulering" en dat in september in de Dominikaanse republiek werd gehouden. Het doel van dit seminair was de deelnemers te leren de soort van afwijking van het kind te beoordelen , de verhouding van het kind tot de omgeving alsmede de moeder kind relaties te leren kennen.

De Amigoe neemt vandaag op deze pagina het verslag van mevrouw Da Costa Gomez in zijn geheel over.

leren omtrent de funkties van hun lichaam, de gevaren van drugs, alkohol en medicamenten en het jong baren van kinderen c. verbreken van machismo-mentaliteit. Erop wijzen dat het beter is één gezond kind te hebben dan 5 onvolwaardige. d. Proberen om professionelen zover te krijgen, dat ze graag hun kennis ter beschikking stellen en toch kritisch blijven t.o.v. zichzelf door open te staan voor de ervaringen en wensen van ouders.

Welke programma's kunnen we nu gebruiken voor de "Vroege Stimulering!" Een zeer bekend systeem is de "Portage Guide" uit Wisconsin. Deze Guide bestaat uit: 1. Een checklist van gedragingen, waarop men voor elk kind individueel de vorderingen in zijn ontwikkeling moet bijhouden. 2. Een kaartenbak met kaarten, waarop onderwijsmethoden om deze technieken aan te brengen, verdeeld over de 5 areas. cognitions, spraak, motor-socialistische en zelfredzaamheid, t/m verstandelijke leeftijd van 6 jaar. 3. Een handleiding met aanwijzingen om de checklist en kaartenbak te gebruiken.

Het geheel wordt gekoordineerd door een supervisor die samen met de home-teachers de opdrachten voor de ouders uitstippelt. Deze opdrachten staan geheel uitgewerkt op de kaarten. De home-teacher moet steeds de opdracht overschrijven van de kaart, ten eerste om alvast ermee vertrouwd te raken en ten tweede omdat de kaartenbak intakt moet blijven. Elke week wordt elk gezin één keer bezocht. Duur van dit bezoek hangt volkomen af van de aard van de problemen, maar zal gemiddeld één à anderhalf uur in beslag nemen. De moeder krijgt dan 2 of 3 opdrachten uit de verschillende ontwikkelingsgebieden. Ze zal elke dag 3 × per dag met het kind bezig moeten zijn om het kind te oefenen. Ze moet steeds op een bepaald formulier het resultaat optekenen. Eén keer per week komen de home-teachers bij de supervisors om verslag uit te brengen en voor nieuwe opdrachten, terwijl ook eventuele nieuwe problemen besproken worden. Heeft het kind de gewenste technieken onder de knie gekregen, dan gaat men verder met iets moeilijkers. Is het niet gelukt, dan zal men desnoods op een andere manier dezelfde technieken nog eens proberen bij te brengen. In het team heeft men ook adviseurs, die ten allen tijde geraadpleegd kunnen worden zoals, een phsiotherapeut, psycholoog, sociaal werker. Om de 3 maanden worden de kinderen opnieuw getest om te zien of ze vorderingen gemaakt hebben.

Op het seminair te Sto. Domingo waren de Amerikaanse experts niet erg gelukkig met dit systeem, nl. de Portage Project. Men vreesde nl. dat voor alle kinderen klakkeloos dezelfde methodes gebruikt zouden worden. Hun omstandigheden zijn echter anders. Hun team bestaat uit een aantal deskundigen, nl. 1 kinderarts, 2. psychologen 1 sociaal werker. De supervisor gaat op huisbezoek en aan de hand van haar gegevens maakt zij met haar team een programma op voor dat kind. De adviseurs keuren dat programma waarna de coordinator deze moet goedkeuren.

Op Curacao, evenals op de meeste andere eilanden, is dit systeem niet haalbaar, omdat wij niet ten alle tijden over voldoende professionele mankracht beschikken. De Portage Guide to Early Education is voor ons ideaal, en zeer goed hanteerbaar, omdat: 1. er para-professionelen ingeschakeld kunnen worden. Natuurlijk zullen we steeds de individualiteit van het kind en zeker van het gehandicapte kind voor ogen moeten behouden. 2. Ouders worden op een aangename manier gedwongen met hun kind bezig te zijn. 3. Het transportprobleem is voor de ouders geen probleem meer, want de ouders worden thuis begeleid. 4. Het kind blijft in zijn vertrouwde omgeving.

Afwijkingen

De studie over het gedrag en de problemen van geestelijk gehandicapten eist grondige kennis van het gedragspatroon van het normale kind. Afwijkingen kunnen dreerlei oorzaken hebben: nl. biologische (chromosomale-Don Syndrome en genetische bv. Phenyketenoria); de bio-sociale (prematuriteit en anoxia) en de socio-culturele (zware deprivatie en ondervoeding). Terwijl voor 1940 een groot percentage van premature baby's neurologische problemen hadden, gedragsstoornissen vertoonden en later ook leerproblemen is dit door de verbeterde prenatale en postnatale zorg zodanig verbeterd dat, mits de kleuter opgroeit in een goed stimulerend milieu, de neurologische en gedrags problemen minimaal voorkomen en de leerproblemen minder dan vroeger.

Onder kinderen met deprivatie verstaan we: kinderen die verstoken zijn van speciale zorg en stimulansen in hun omgeving. Studies wezen uit dat dit veel voorkomt bij kinderen die opgroeien in slecht funktionerende tehuizen, waar de kinderen weinig of geen stimulansen ontvangen. Deprivatie hoeft geen gevolg te zijn van armoede. Het kan ook zijn dat een kind uit een rijk gezin volkomen achterblijft, omdat de ouders zich weinig met hem bezighouden; terwijl een kind uit een arm maar stimulerend milieu zich zeer goed ontwikkelt. De reden waarom armoede vaak achterstand veroorzaakt is bv. omdat de moeder geen tijd heeft (veel kinderen) om met hem te spelen, praten, uit te gaan, terwijl ondervoeding een zeer belangrijke rol speelt en achterstand in de ontwikkeling van het kind kan veroorzaken.

WAT? DAT!

HOE ZINVOL en zinnenstrelend de bezigheid op zichzelf ook mag zijn, de uitdrukking HET HOF MAKEN is volkomen zinloos. Het is een klakkeloze vertaling van het franse ,,faire la cour" en heeft met het hof of iets hoffelijks niets te maken. De bedoeling was (en is) dat men het betreffende meisje tot een intiem tête à tête verleidt (cour was oorspronkelijk een omheinde, vaak ook afgesloten ruimte) en een taalkundig knipoogje naar "faire l'amour" is o.i. heel waarschijnlijk. Al is de uiteindelijke bedoeling van dit minnespel altijd en overal hetzelfde geweest, de middelen die men te baat nam en de methoden die men toepaste, verschilden nog wel eens van elkaar. Zo was het nog niet zo lang geleden in enkele Oostenrijkse dorpen zoals o.a. Zillertal en Pinzgau de gewoonte dat de jongeman zijn aangebedene tijdens het dansen zijn afgekauwde tabakspruim tussen de lippen schoof. Accepteerde het meisje deze zonderlinge liefdesgift, dan was zij van zijn avances gediend, zo niet, dan duwde zij het lokmiddel met de tong op de oorspronkelijke plaats terug. Jongens die niet van tabak hielden, konden eventueel gebruik maken van een stukje hars, pek of andere kneedbare substantie. Een ander gebruikt dat vooral op het Europese platteland eeuwenlang heeft standgehouden (in ons land zelfs tot in de 2de wereldoorlog), was het zogenaamde NACHTVRIJEN. Het gaf de jongeman het recht een gedeelte van de nacht bij het meisje van zijn keuze door te brengen,

nadat haar ouders zich ter ruste hadden begeven. Dit gebeurde meestal op een vaste tijd de nacht van zaterdag op zondag was favoriet en in een bepaald vertrek. Zo gebruikte men daarvoor in Staphorst en Rouveen het opkamertje boven de melkkelder en in Zeeland de bakkeet. Een onprettige bijkomstigheid van het nachtvrijen was, dat de jongeman geheel gekleed bovenop de dekens moest blijven liggen...... althans, dat werd van hem verwacht. Deze gewoonte is onder veel namen bekend geworden. In Engeland sprak men van to bundle; in Zuid Afrika van opsit; in Huizen en Spakenburh van kraaihouden en in Twente en de Waddeneilanden van KWEESTEN. Dit oud-Nederlandse woord zou zijn afgeleid van het Franse (question) en ,,vragen of dingen naar de hand" betekenen. Het zou ons niet verwonderen als er tijdens het nachtvrijen wel 'ns iets meer is gevraagd.....

GEORGES L. MAZURE

Kesiò

Een blik gecondenseerde gesuikerde melk
een blik gewone melk
vier of vijf eieren
een afgestreken lepel maizena
suiker

Meng al de ingredienten behalve de suiker door elkaar en klop ze even op. Brand wat suiker in een vuurvaste schaal en verdeel de suiker goed over de hele schaal. Giet het mengsel in de schaal en laat de kesio "au bain marie" (in een pan water) in de oven in een uur gaar worden. Omkeren op een schaal en afgekoeld opdienen.

(Recept van mevrcuw Godschalk)

BARBARA WALTERS, is goed voor een miljoen dollar. Zij is de eerste Amerikaanse vrouw die een nieuwsshow gepresenteerd heeft. Zij heeft een jaarcontract voor een slordige miljoendollar afgesloten om de nieuwsprogramma's van de commerciele tv-maatschappij ABC te gaan presenteren.

Telecuracao is maandag begonnen satelietinterviews van Barbara met grootheden van de aarde uit te zenden. Het eerste interview was per sateliet met president Sadat van Egypte. Op het programma staan verder onder andere Golden Meir van Israel.

Brieven aan een kettingroker IV

Nico.

Eerst een samenvatting van wat we tot nu toe besproken hebben dan hebben we wat houvast. A, Je rookt B. Je zou eigenlijk liever niet roken want: 1. Je sportprestaties gaan achteruit en 2 Je vindt het eigenlijk niet verantwoord tegenover jezelf etc. C. Je meent, dat het een bijna bovenmenselijke inspanning van je zal vergen om het roken te laten, want je zult absoluut consequent moeten zijn en geen sigaret meer aanraken. Als we deze punten samen bekijken lijkt het wel of we nog niets opgeschoten zijn. Maar vergis je niet. Als je eens wist hoe ver je al op weg bent naar de status van de niet-roker'. Je steek de zoveelste maar op, dat zet onze argumentatie kracht bij. Je zei me laatst, dat je me onredelijk en onaardig vindt, dat ik je iedere keer opnieuw min of meer ironisch aanmoedig een sigaret op te steken. Zo is je gun je je rokertje hoewel je groot gelijk hebt het belangrijke woord ONREDELIJK in verband met roken te gebruiken. Ze horen bij elkaar ROKEN EN ONREDELIJK.

Redelijke argumenten naar voren brengen waarom iemand rookt kan niemand. Dat hoeft ook eigenlijk niet, maar er zijn zoveel mensen, die menen dat roken iets met een "overtuiging" te maken heeft. Ze zeggen: Ik kan er niet buiten. Ik kan mijn werk niet doen zonder sigaret. Ik kan niet nadenken zonder sigaret. Ik word dan nerveus. etc. Argumenten te over, maar zijn ze redelijk. Als je niet kan werken, niet kan nadenken en nerveus wordt, moet daaraan beslist iets gedaan worden. Maar is de remedie noodzakelijkerwijs een sigaret? "Tuurlijk", zeg je, "Kijk maar, als ze hun strootje hebben, kunnen ze wel nadenken, en is hun nervositeit weg". Dit is dus het bewijs, dat de sigaret de oorzaak is van hun onmiddellijke toestandsverbeteringen? Een kardinale vergissing. Heel andere factoren spelen hierbij een rol, die veel belangrijker is dan de rol van dat met nicotine gewapende ding. Rook eens een sigaret. Laat je daarna blinddoeken en vraag aan iemand je nu eens een brandende tweede sigaret tussen de lippen te houden. dan weer een niet brandende derde. Het resultaat is verbluffend.... Dit wordt raden Geblinddoekt ben je niet in staat of je een sigaret rookt, of dat je zit te trekken en halen aan een strootje, dat helemaal niet brandt.

Welke van de twee sigaretten helpt je nu om je werk beter te doen, beter na te denken, minder nerveus te zijn? De brandende of de niet-brandende??

Ine.

Amigoe English Companion

Barbados wants to try Hernán Ricardo and Freddy Lugo

Extradition of Venezuelan suspects in plane sabotage

CARACAS, — The government of Barbados has announced officially to the Venezuelan government its interest in extraditing the two Venezuelans under arrest in Trinidad and Tobago. The request was formulated to the director general of the Foreign Ministry, Jorge Gomez Mantellini, by the Barbadian charge d'affairs in Venezuela, Karl Stewart Watson. The desire of the Barbadian authorities is to try Hernan Ricardo, 26, and Freddy Lugo, 31 on the basis of territorial law regarding the scene of the crime. In the case of the Cubana Airlines plane that plunged into the sea on Wednesday of last week as the result of what strongly appears to be sabotage, the crime is regarded as "continuing" because its development occured in several countries Venezuelan Attorney General Jose Ramon Medina stated ,that the case of the two Venezuelans being tried in Trinidad comes under "other. non-Venezuelan" jurisdiction. The Venezuelan government were informed officially of the presumption of guilt in the case of Ricardo and Lugo when Trinidadian deputy police commissioner Dennis Elliot met on Monday with Undersecretary Gomez Mantellini. Elliot handed with the Venezuelan official evidence and documents involving the two Venezuelans being held in Port of Spain as well as other individuals suspected of masterminding the crime. The two Venezuelans were arrested after returning to Trinidad where they stopped at the Holiday Inn hotel. They had flown from Trinidad to Barbados in the Cubana Airlines DC-8 that crashed into the sea after an explosion on board shortly after takeoff from Barbados. The day after the Elliot-Mantellini meeting, President Carlos Andres Perez met in the government palace with other high ranking officials to study reports on the case. After that meeting the Venezuelan government issued a statement which stressed the possible involvement of Ricardo and Lugo and reiterated to Cuban Prime Minister Fidel Prime Minister Fidel Castro their condemnation of the crime. Meanwhile it was reported unofficially that the police have conducted over 50 house searches and made eleven arrests of counterrevolutionaries of Cuban origin residing in Venezuela. The minister in charge of domestic affairs, Marco Tulio Bruni Celli, confirmed the carrying out of the police actions but refused to identify the arrested "so as not to interfere with investigations in process". For its part the Caracas daily "2002" reported that th two Venezuelans under arrest in Port of Spain have made sensational disclosures on a network of anti-Cuban terrorists operating in the Caribbean, which will make it possible to dismantle it.

Airplane disaster in Bolivia kills 100

SANTA CRUZ, BOLIVIA — A U S. Boeing 707 cargo plane smashed a fiery trail through this semi-tropical city, killing at least 100 people on the ground in the world's worst such disaster. Seconds after take off wednesday the plane plummeted to the main avenue, spewing blazing debris that engulfed bystanders, including many schoolchildren, eyewitnesses said. The inferno of tangled metal cut a swathe through part of a school, houses and a shop selling kerosene.

It finally came to rest against the football stadium wall where firemen were able to extract the charred corpses of the three American crewmen, the plane's sole occupants.

A policeman said: "We may never know exactly how many died because some corpses just disappeared in the flames."

Wall Street

NEW YORK — Investor concerns about the U.S. economy and the presidential election led to bargain hunting yesterday as the stock market squeezed out a small gain. The advance, the second one this week, comes after three weeks of almost uninterrupted market declines.

"A shift in market psychology from cautious optimism to pessimism has been going on recently", said one analyst. He said that many investors are" worried about President Ford's chances in the election and nervous about Democrat Jimmy Carter".

Still, analysts say the biggest concern has been the sluggish economy and its possible impact on corporate earnings for the remainder of the year.

PARIS — On October 29 a ship chartered by the World Peace Council will arrive in the port of Marseilles to pick up the French people's contribution to the war victims in Lebanon. The boat will leave from Leningrad and stop in Helsinki, Lisbon, Poland and other places.

BANGKOK — Admiral Sangad Chaloryoo, Thailand's new strong man, kneels before King Bhumipol while the latter signs the decree appointing the admiral head of the military junta that in effect will rule the country after a coup following massive student unrest.

MEDICAL CORNER

by Dr. A.J. Samander

Little things

"When I hear somebody complain that "life is hard", I am always tempted to ask... Compared to what?

FOR A CHANGE, everyone had a chance to complain about something else besides the government, the phone and the water facilities... This time it was the hot weather. The weather was so hot that there was a big line of customers sweating and waiting their turn to buy an ice cream cone. Because of inflation, only two girls were working. One was very busy, while the other had only a few customers. Finally, a talkative customer approached the window for his turn and with a smile asked the ice cream girl: "Say, beautiful, how come the line at your window is so long and the other one is so short?" with a pleasant smile, the cheerful girl answered, "Well, I fill the ice cream cone until the ice cream begins to overflow, then I wipe the excess off, my friend just barely fills her ice cream cones...".

Although man through science has reached infinite miles into outer space, man can still reach farther and beyond by the human touch of "kindness". Years ago when life was much simpler, there were less tranquilizers on the market for the simple reason that life could survive without it. Nowadays, medicine has advanced to such a degree that we begin to wonder whether 'kindness' and understanding between physician and patient has declined. When Russia and America propelled their astronauts into space and the archives of history, physicians on mother earth could mensure their blood pressure, their pulse and respiration and much more without touching these individuals. It was all done through complex machinery. This of course is to be applauded. It is another milestone in medicine itself. Unfortunately, one fact remains sure for as long as the earth shall survive and that is that all humanity at one time or another will pass through the eternal gates. Nor can any invention or discovery change its ever shorter course. It follows then that the 'little things in life' like kindness, understanding and tolerance especially with the sick, whoever we are, will increase not the waiting line, but rather the remaining years....

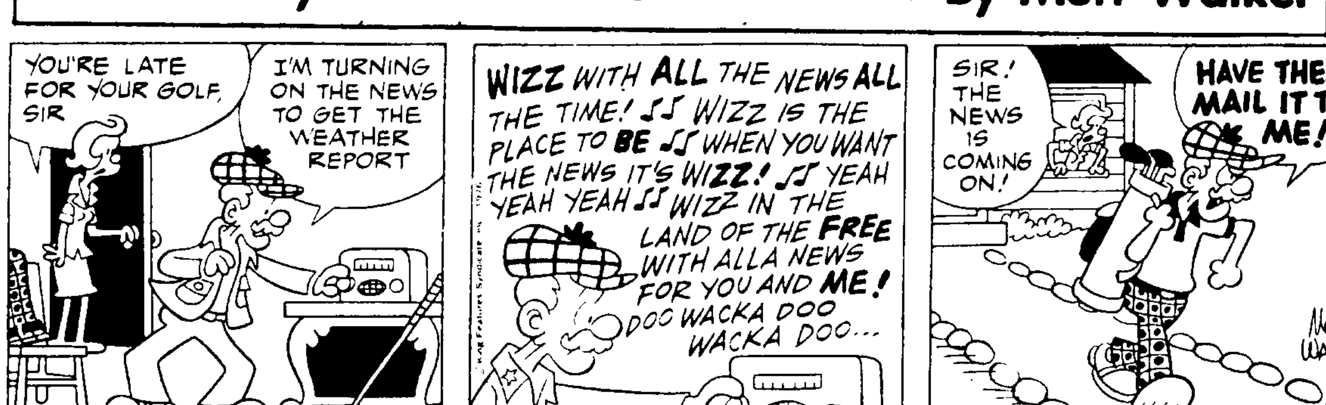
I sought my soul
but my soul I could not see
I sought my God
but my God eluded me
I sought my brother
and found all three
(author unknown).

Moderates tighten grip on Peking

PEKING — Moderate politicians appeared to be tightening their grip on the Chinese leadership as the official media warned that anyone who tried to split the communist party would be struck down. A front-page headline in the People's daily called for a struggle against those who ,,tamper with Chairman Mao's directives". It was seen as the closest allusion yet to Mao Tse-Tung's widow, Chiang Ching, and three other leftist politburo members reported to be under arrest, accused of plotting a coup. Vice-Premier Li Hsien-nien, a leading moderate, turned up at Peking airport to see off Mr. Michael Somare, the Prime Minister of Papua-New Guinea, after his official visit here. Protocol would normally demand that Premier Hua Kuo-feng should bid farewell to Mr. Somare. It reinforced diplomatic speculation that the 71-year-old Mr. Li is to be made Premier when Mr. Hua — who is the new party chairman — gives up the job.

MEXICO CITY - The United Nations conference on trade and development will draw up an international code of conduct for the transfer of technology from developed capitalist countries, it was reported here.

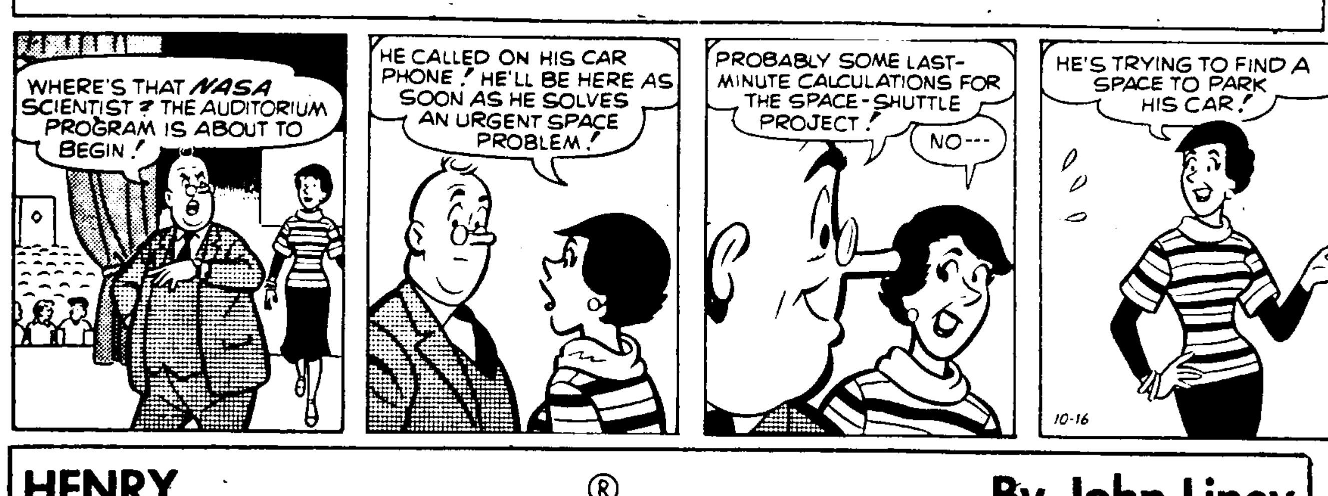
Beetle Bailey ® **By Mort Walker**

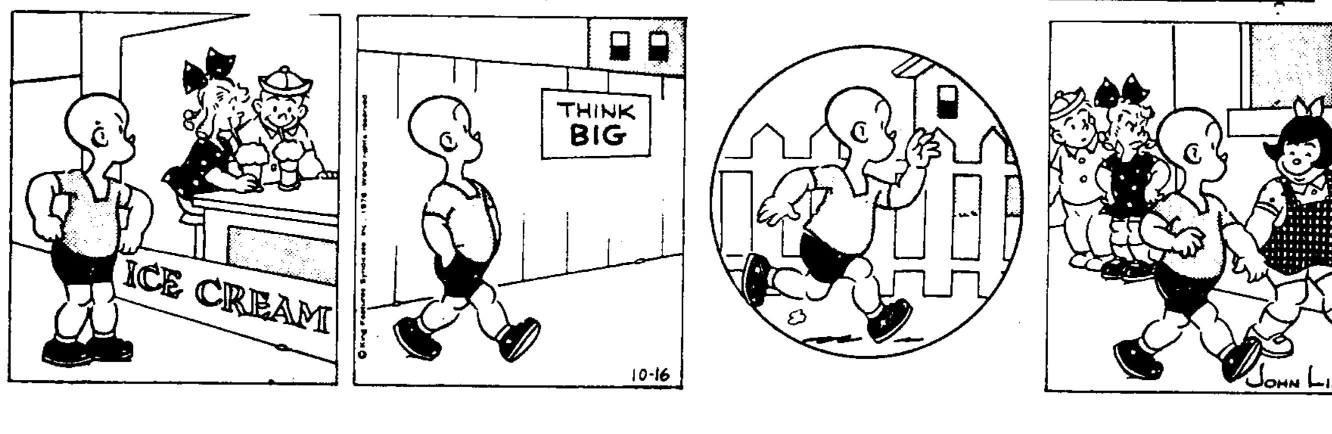
Walt Disney's DONALD DUCK ®

Archie ®

HENRY ® **By John Liney**

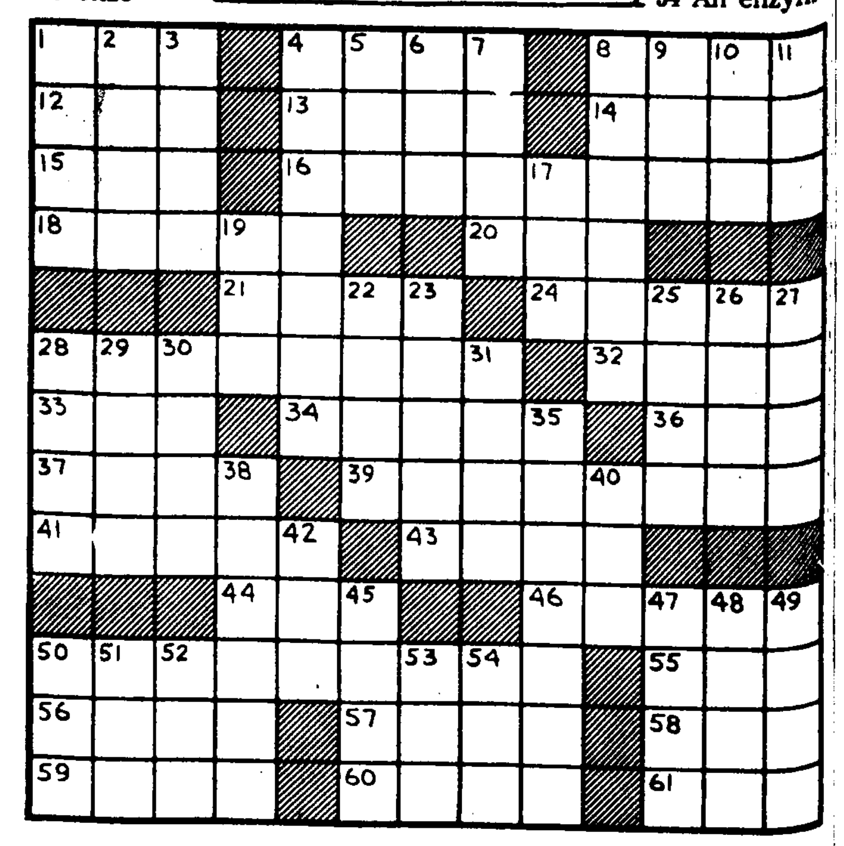
Crossword By Eugene Sheffer

ACROSS
1 Philippine peasant
4 Egyptian goddess
8 A fruit
12 Linen vestment
13 Lisa or Freeman
14 War god
15 Late Chinese leader
16 Horse-drawn vehicle
18 Oriental rice dish
20 Goddess of dawn
21 Hazard
24 Examines
28 University in Pa.
32 Pianist Peter
33 Greek letter
34 Portuguese weights
36 Trouble
37 Faucets
39 Cowboy
41 Ledge
43 Begrime
44 Roman bronze
46 French historian
50 Tree, vine or coal
55 Salutation
56 Tennis star
57 Scottish Gaelic
58 Call for help
59 Garlands
60 Legal instrument
61 High explosive

DOWN
1 Ram down
2 Turkish regiment
3 Ancient Greek coin
4 Saturating
5 French coin
6 Business abbr.
7 Japanese beverage
8 To free
9 Mountain on Crete
10 Russian community
11 Yarn of a warp
17 A science (abbr.)
19 A large flatboat
22 Certain Slav
23 Peter —; legendary goatherd
25 Burn
26 Musical group
27 Choir member's goal
28 Wagers
29 Beehive State
30 Outer garment
31 Crazy (slang)
35 Bordered
38 Quenches
40 Pub drink
42 Not many
45 Lean-to
47 American illustrator
48 River in England
49 Cozy place
50 French formal dance
51 Employ
52 Greek letter
53 Before
54 An enzyme

Avg. solution time: 27 min.

FOLLOWING numerous requests from our English Companion readers, Amigoe today starts a weekly crossword puzzle section. The answer to each puzzle will be subsequently published in the next Saturday edition. The Amigoe trusts that the introduction of this Cryptoquip will pleasantly fill part its readers' leisure time.

CRYPTOQUIP 10-18

VTSN NHCNPTWF VTSNAK NAT PTWFK NHCN

Saturday's Cryptoquip — POPULAR SCREEN STAR VOLUNTEERS ABLE SERVICES FOR BENEFIT.

Today's Cryptoquip clue: K equals S

The Cryptoquip is a simple substitution cipher in which each letter used stands for another. If you think that X equals O, it will equal O throughout the puzzle. Single letters, short words, and words using an apostrophe can give you clues to locating vowels. Solution is accomplished by trial and error.